

6.3.2019

A8-0264/258

Emenda 258

Jerzy Buzek

f'isem il-Kumitat għall-Industrija, ir-Riċerka u l-Energija

Rapport

Angelika Niebler

Att tal-UE dwar iċ-Ċibersigurtà

(COM(2017)0477 – C8-0310/2017 – 2017/0225(COD))

A8-0264/2018

Proposta għal regolament

—

EMENDI TAL-PARLAMENT EWROPEW*

għall-proposta tal-Kummissjoni

REGOLAMENT (UE) NRU 2019...

TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

ta' ...

**dwar l-ENISA (l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà) u dwar iċ-
certifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni u
li jhassar ir-Regolament (UE) 526/2013 (l-Att dwar iċ-Ċibersigurtà)**

(Test b'relevanza għaž-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari

---

* Emendi: it-test ġdid jew modifikat huwa indikat permezz tat-tipa korsiva u grassa; it-thassir huwa indikat permezz tas-simbolu **■** .

l-Artikolu 114 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li ntbagħat l-abbozz tal-att leġislattiv lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni²,

Waqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja³,

---

¹ ĠU C 227, 28.6.2018, p. 86.

² ĠU C 176, 23.5.2018, p. 29

³ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' ... [(ĠU ...)/(ghadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali)] u d-deċiżjoni tal-Kunsill ta' ....

Billi:

- (1) In-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni kif ukoll in-netwerks u s-servizzi tal-komunikazzjoni elettronici għandhom rwol ċentrali fis-soċjetà u saru s-sinsla tat-tkabbir ekonomiku. It-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (**ICT**) isservi ta' xprun għas-sistemi kumplessi li jappoġġaw l-attivitajiet soċjetali **ta' kuljum**, iżommu l-ekonomiji tagħna f'qagħda operattiva f'setturi ewlenin bħalma huma s-saħħa, l-enerġija, il-finanzi u t-trasport u, b'mod partikolari, jappoġġaw il-funzjonament tas-suq intern.
- (2) L-użu tan-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni miċ-ċittadini, mill-organizzazzjonijiet u min-negozji madwar l-Unjoni, issa nfirex sew. Id-digitalizzazzjoni u l-konnettività qegħdin isiru fatturi ċentrali f'għadd dejjem akbar ta' prodotti u ta' servizzi u bl-introduzzjoni tal-Internet tal-Ogġetti (IoT) huwa mistenni li jiddaħhlu numru estremament għoli ta' apparati digitali konnessi madwar l-Unjoni fl-għaxar snin li ġejjin. Filwaqt li għadd dejjem jiżdied ta' apparati huwa konness mal-internet, is-sigurtà u r-reżiljenza mhumiex biżżejjed integrati mill-istadju tad-disinn, u b'hekk iċ-ċibersigurtà għadha mhix b'saħħitha biżżejjed. F'dak il-kuntest, l-użu limitat taċ-ċertifikazzjoni jwassal biex utenti individwali, dawk organizzazzjonali u dawk tan-negozju jkollhom informazzjoni insufficjenti dwar il-karatteristiċi taċ-ċibersigurtà ta' prodotti ICT, servizzi ICT **u proċessi** tal-ICT, u b'hekk qiegħda tiġi mminata l-fiduċja fis-soluzzjonijiet digitali.

In-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni huma kapaċi jappoġġaw l-aspetti kollha ta' hajjitna u jmexxu t-tkabbir ekonomiku tal-Unjoni. Huma l-baži biex ikun jista' jinkiseb is-suq uniku digitali.

- (3) Żieda fid-digitalizzazzjoni u l-konnettività jżidu r-riskji għaċ-ċibersigurtà u b'hekk is-soċjetà ġenerali ssir aktar vulnerabbli għat-theddid ċibernetiku u l-perikli li jħabbtu wiċċhom magħhom l-individwi, fosthom il-persuni vulnerabbli bħalma huma t-tfal. Sabiex dawk ir-riskji jittaffew, jeħtieġ li jittieħdu l-azzjonijiet kollha meħtieġa biex tittejjeb iċ-ċibersigurtà fl-Unjoni biex b'hekk in-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni, in-netwerks tal-komunikazzjoni, il-prodotti digitali, is-servizzi u l-apparati użati miċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji – li jvarjaw minn intrapriži ż-żgħar u medji (SMEs) sa operatori tal-infrastruttura kritika – jiġu mħarsa ahjar mit-theddid ċibernetiku.
- (4) ***Billi l-informazzjoni rilevanti ssir disponibbli għall-pubbliku, l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni (ENISA), kif stabbilit mir-Regolament (UE) Nru 526/2016 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴ tikkontribwixxi għall-iżvilupp tal-industrija taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni, b'mod partikolari SMEs u negozji ġodda. Jenhtieġ li l-ENISA tfittex kooperazzjoni aktar mill-qrib mal-universitajiet u l-entitajiet tar-riċerka sabiex tikkontribwixxi għal tnaqqis tad-dipendenzi fuq prodotti u servizzi taċ-ċibersigurtà minn barra l-Unjoni u għall-infurzar tal-katini ta' provvista ġewwa l-Unjoni.***

---

⁴ Ir-Regolament (UE) Nru 526/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni (ENISA) u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 460/2004 (ĠU L 165, 18.6.2013, p.41).

- (5) L-attakki ċibernetiċi qed jiżdiedu, u ekonomija u soċjetà konnessi li huma aktar vulnerabbli għat-theddid u l-attakki ċibernetiċi jeħtieġu difiżi aktar b'saħħithom. Madankollu, filwaqt li l-attakki ċibernetiċi kemm-il darba jseħħu minn naħa għall-oħra tal-fruntiera, il-kompetenza ta', u r-risponsi politiċi mill-awtoritajiet ta' ċibersigurtà u tal-infurzar tal-liġi huma fil-biċċa l-kbira ta' natura nazzjonali. Inċidenti fuq skala kbira jistgħu jfixklu l-provvista ta' servizzi essenzjali madwar l-Unjoni. Dan jesiġi risponsi u ġestjoni tal-kriżijiet effikaċi **u koordinati** fil-livell tal-UE, abbażi ta' politiki apposta u strumenti usa' għas-solidarjetà Ewropea u l-assistenza reċiproka. Barra minn hekk, għal dawk li jfasslu l-politika, għall-industrija u għall-utenti hu importanti li ssir valutazzjoni regolari tal-istat ta' ċibersigurtà u tar-reziljenza fl-Unjoni, ibbażata fuq data affidabbli tal-Unjoni, kif ukoll previzjonijiet sistematiċi tal-iżviluppi, l-isfidi u t-theddidiet futuri fil-livell tal-Unjoni kif ukoll fil-livell globali.

- (6) Fid-dawl tal-isfidi dejjem akbar taċ-ċibersigurtà li qed tħabbat wiċċha magħhom l-Unjoni, teżisti l-ħtieġa għal sett komprensiv ta' mizuri li jkun jibni fuq azzjoni mgħoddija tal-Unjoni u li jitrawmu għanijiet li jappoġġaw lil xulxin b'mod reċiproku. Dawk l-oġġettivi jinkludu ż-żieda ulterjuri tal-kapaċitajiet u l-istat ta' thejjija tal-Istati Membri u tan-negozji, kif ukoll it-titjib tal-kooperazzjoni, **il-kondiviżjoni** u l-koordinazzjoni **tal-informazzjoni fost** l-Istati Membri u bejn l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji u tal-Unjoni. Barra minn hekk, minħabba n-natura bla fruntieri tat-theddid ċibernetiku, hemm il-ħtieġa li jiżdiedu l-kapaċitajiet fil-livell tal-Unjoni li jistgħu jikkumplimentaw l-azzjoni tal-Istati Membri, b'mod partikolari f'każijiet ta' incidenti u kriżijiet transfruntiera fuq skala kbira, **filwaqt li titqies l-importanza li jinżammu u jissahħu aktar il-kapaċitajiet nazzjonali biex jingħata rispons għal theddid ċibernetiku ta' kull daqs.**
- (7) Huma meħtieġa wkoll sforzi addizzjonali biex jittejjeb l-għarfien taċ-ċittadini, tal-organizzazzjonijiet u tan-negozji dwar kwistjonijiet marbuta maċ-ċibersigurtà. Barra minn hekk, **peress li l-incidenti ċibernetiċi jdghajfu l-fiduċja fil-fornituri tas-servizz digitali u** fis-suq uniku digitali **nnifsu, speċjalment fost il-konsumaturi,** jenħtieġ li tissahħaħ aktar **il-fiduċja** billi tiġi offruta informazzjoni b'mod trasparenti tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT **filwaqt li jiġi enfasizzat li lanqas livell għoli ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà ma jista' jggarantixxi li l-prodott ICT, is-servizz ICT u l-proċess tal-ICT ikun kompletament sigur.** Żieda fil-fiduċja jista' jiġi ffaċilitat permezz ta' ċertifikazzjoni għall-Unjoni kollha, billi jiġu pprovduti rekwiżiti taċ-ċibersigurtà u kriterji ta' evalwazzjoni komuni għas-swieq nazzjonali u s-setturi kollha.

- (8) *Iċ-ċibersigurtà mhix biss kwistjoni relatata mat-teknoloġika, iżda wahda li fiha l-imġiba umana hija daqstant importanti. Għalhekk, jenhtieg li ssir promozzjoni qawwija tal-"iġjene ċibernetika", jiġifieri miżuri sempliċi ta' rutina li meta jiġu implimentati u mwettqa regolarment miċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji jimminimizzaw l-espożizzjoni tagħhom għal riskji minn theddid ċibernetiku.*
- (9) *Għall-fini tat-tishih tal-istrutturi tal-Unjoni taċ-ċibersigurtà, huwa importanti li jinżammu u jiġu żviluppati l-kapaċitajiet tal-Istati Membri sabiex iwieġbu għal theddid ċibernetiku, inkluż għal inċidenti transfruntiera.*
- (10) *Jenhtieg li n-negozji u l-konsumaturi individwali jkollhom informazzjoni preċiża dwar il-livell ta' assigurazzjoni li bihom tkun giet iċċertifikat s-sigurtà tal-prodotti ICT, s-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT. Fl-istess hin, ebda prodott ICT jew servizz ICT ma huwa ċibersigur għalkollox u regoli bażiċi tal-iġjene ċibernetika jridu jiġu promossi u jingħataw prijorità.*

Peress li qed tiżdied id-disponibbiltà tal-apparati tal-internet tal-oġġetti, hemm firxa ta' miżuri volontarji li s-settur privat jista' jiehbi biex isahhaq il-fiduċja fis-sigurtà tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT.

- (11) *Prodotti u sistemi moderni tal-ICT spiss jintegraw jew jistrieħu fuq teknoloġiji u komponenti ta' parti terza, pereżempju moduli tas-software, libreriji jew interfaċċi għall-ipprogrammar tal-applikazzjonijiet. Din id-"dipendenza" tista' tippreżenta riskji addizzjonali għaċ-ċibersigurtà hekk kif vulnerabbiltajiet li jinsabu f'komponenti ta' parti terza jistgħu jaffettwaw ukoll is-sigurtà tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT. F'hafna każijiet, l-identifikazzjoni u d-dokumentazzjoni ta' tali dipendenzi jippermettu lill-utenti aħharin tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT itejbu l-attivitajiet tagħhom ta' ġestjoni tar-riskju għaċ-ċibersigurtà billi jtejjbu, pereżempju, il-proċeduri tal-utenti għall-ġestjoni u r-rimedju tal-vulnerabbiltajiet taċ-ċibersigurtà.*

- (12) *Jenhtieg li l-organizzazzjonijiet, il-manifatturi jew il-fornituri involuti fid-disinn u l-iżvilupp ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT jiġu mhegga jimplimentaw miżuri, fl-istadji tal-bidu nett tad-disinn u l-iżvilupp biex tiġi protetta s-sigurtà ta' dawk il-prodotti, proċessi u servizzi bl-ogħla grad possibbli, b'mod li l-okkorrenza ta' attacchi ċibernetiċi tkun preżunta u li l-impatt tagħhom ikun antiċipat u minimizzat ("sigurtà ppjanata"). Jenhtieg li s-sigurtà tkun żgurata tul il-hajja kollha tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT, permezz ta' proċessi tad-disinn u l-iżvilupp li qed jevolvu l-hin kollu biex inaqqsu r-riskju ta' hsara minn esplotazzjoni malizzjuża.*
- (13) *Jenhtieg li l-impriżi, l-organizzazzjonijiet u s-settur pubbliku jikkonfiguraw il-prodotti ICT, s-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT iddiżinjati minnhom b'mod li jiżgura livell aktar għoli ta' sigurtà li jkun jippermetti lill-ewwel utent jirċievi konfigurazzjoni prestabbilita bis-settings l-aktar siguri possibbli ("sigurtà prestabbilita"), biex b'hekk inaqqas il-piż li l-utenti jkollhom jikkonfiguraw prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT b'mod xieraq. Jenhtieg li s-sigurtà prestabbilita ma tkunx tirrikjedi hafna konfigurazzjoni jew għarfien tekniku speċifiku jew imġiba mhux intwittiva min-naħa tal-utent, u jenhtieg li taħdem b'mod faċli u affidabbli meta tiġi implimentata. Jekk, abbażi ta' każ b'każ, analiżi tar-riskju u tal-użu twassal għall-konklużjoni li tali prestabiliment ma jkunx fattibbli, jenhtieg li l-utenti jiġu mhegga biex jagħżlu l-aktar setting sigur.*

(14) Ir-Regolament (KE) Nru 460/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁵ stabbilixxa l-ENISA bl-għanijiet li tikkontribwixxi għall-għanijiet li jiġi żgurat livell għoli u effettiv tas-sigurtà tan-netwerk u tal-informazzjoni fl-Unjoni, u biex tiġi żviluppata kultura ta' sigurtà tan-netwerk u tal-informazzjoni għall-benefiċċju ta' -ċittadini, tal-konsumaturi, tal-intrapriżi u tal-amministrazzjonijiet tas-settur pubbliku. Ir-Regolament (KE) Nru 1007/2008 ⁶ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁶ estenda l-mandat tal-ENISA sa Marzu 2012.

Ir-Regolament (KE) Nru 580/2011 ⁷ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁷ kompli jestendi l-mandat tal-Aġenzija sat-13 ta' Settembru 2013. Ir-Regolament (UE) Nru 526/2013 ⁷ estenda l-mandat tal-ENISA sad-19 ta' Ġunju 2020.

---

⁵ Ir-Regolament (KE) Nru 460/2004 tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jistabbilixxi l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni (ĠU L 77, 13.3.2004, p. 1).

⁶ Ir-Regolament (KE) Nru 1007/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 460/2004 li jistabbilixxi l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni f'dak li jirrigwarda t-tul ta' żmien tagħha (ĠU L 293, 31.10.2008, p. 1).

⁷ Ir-Regolament (UE) Nru 580/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2011 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 460/2004 li jistabbilixxi l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni f'dak li jirrigwarda l-perijodu effettiv (ĠU L 165, 24.6.2011, p. 3).

- (15) L-Unjoni diġà hadet passi importanti biex tiżgura ċ-ċibersigurtà u biex ittejjeb il-fiduċja fit-teknoloġiji diġitali. Fl-2013, ġiet adottata l-Istrateġija dwar iċ-Ċibersigurtà tal-Unjoni Ewropea biex tiggwida r-rispons politiku tal-Unjoni għat-theddid u r-riskji għaċ-ċibersigurtà. Fi sforzi tagħha biex thares liċ-ċittadini b'mod aħjar meta jkunu fuq l-internet, l-ewwel att ġuridiku tal-Unjoni fil-qasam taċ-ċibersigurtà ġie adottat fl-2016 fl-għamla tad-Direttiva (UE) 2016/1148 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁸.

Id-Direttiva (UE) 2016/1148 stabbiliet rekwiżiti dwar il-kapaċitajiet nazzjonali fil-qasam taċ-ċibersigurtà, stabbiliet l-ewwel mekkanizmi biex tittejjeb il-kooperazzjoni strateġika u operazzjonali bejn l-Istati Membri, u introduċiet obbligi dwar miżuri ta' sigurtà u n-notifiki dwar l-incidenti f'setturi li huma kruċjali għall-ekonomija u s-soċjetà, bhalma huma l-enerġija, it-trasport, il-provvista u d-distribuzzjoni tal-ilma tax-xorb, is-settur bankarju, l-infrastrutturi tas-swieq finanzjarji, il-kura tas-saħħa, l-infrastruttura diġitali kif ukoll fornituri tas-servizzi diġitali ewlenin (magni tat-tiftix, servizzi ta' cloud computing u s-swieq fuq l-internet). L-ENISA nġhatat rwol ewlieni fl-appoġġar tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Barra minn hekk, il-ġlieda effikaċi kontra ċ-ċiberkriminalità hija prijorità importanti tal-Aġenda Ewropea dwar is-Sigurtà, u tikkontribwixxi għall-għan ġenerali tal-kisba ta' livell għoli ta' ċibersigurtà. ***Strumenti legali ohra bħar-Regolament (UE) 2016/679*** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹ u ***d-Direttivi 2002/58/KE¹⁰ u (UE) 2018/1972¹¹*** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ***wkoll jikkontribwixxu għal livell għoli ta' ċibersigurtà fis-suq uniku diġitali.***

⁸ Direttiva (UE) 2016/1148 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Lulju 2016 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni madwar l-Unjoni, (ĠU L 194, 19.7.2016, p. 1).

⁹ Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

¹⁰ Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) (OJ L 201, 31.7.2002, p. 37).

¹¹ Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36).

- (16) Mill-adozzjoni tal-Istrateġija dwar iċ-Ċibersigurtà tal-Unjoni Ewropea fl-2013 u l-aħħar reviżjoni tal-mandat tal-ENISA, il-kuntest ġenerali tal-politika nbidel b'mod sinifikanti billi l-ambjent globali sar aktar inċert u inqas sikur. F'dan l-isfond u ***fil-kuntest tal-iżvilupp pożittiv tar-rwol tal-ENISA bhala punt ta' referenza għal pariri u kompetenza esperta, bhala faċilitatriċi tal-kooperazzjoni u l-bini tal-kapaċitajiet kif ukoll*** fil-qafas tal-politika l-ġdida tal-Unjoni dwar iċ-ċibersigurtà, jeħtieġ li l-mandat tal-ENISA jiġi rivedut, biex jiġi stabbilit ir-rwol tagħha fl-ekosistema mibdula taċ-ċibersigurtà u biex jiġi żgurat li tikkontribwixxi b'mod effikaċi għar-rispons tal-Unjoni għall-isfidi taċ-ċibersigurtà li jirriżultaw mix-xenarju ta' theddid ċibernetiku radikalment mibdul, li għalih, kif rikonoxxut waqt l-evalwazzjoni tal-ENISA, il-mandat attwali mhux biżżejjed.

- (17) L-ENISA kif stabbilita minn dan ir-Regolament jenhtieg li tissuċċedi l-ENISA kif stabbilit bir-Regolament (UE) Nru 526/2013. L- ENISA jenhtieg li twettaq il-kompiti mogħtija lilha permezz ta' dan ir-Regolament u permezz ta' atti legali tal-Unjoni fil-qasam taċ-ċibersigurtà, fost affarijiet oħra, billi tipprovdi konsulenza u għarfien espert, u billi sservi ta' centru ta' informazzjoni u ta' għarfien tal-Unjoni. Jenhtieg li hija tippromwovi l-iskambju tal-aqwa prattiki bejn l-Istati Membri u l-partijiet ikkonċernati privati, toffri suggerimenti ta' politika lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri, isservi ta' punt ta' referenza għall-inizjattivi ta' politika settorjali tal-Unjoni għal kwistjonijiet marbuta maċ-ċibersigurtà, u trawwem il-kooperazzjoni operazzjonali, kemm bejn l-Istati Membri u bejn l-Istati Membri u l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji *tal-Unjoni*.

- (18) Fil-qafas tad-Deċiżjoni (2004/97/KE, Euratom) bi qbil komuni bejn ir-rappreżentanti tal-Istati Membri mlaqqgħin fil-livell ta' Kap ta' Stat jew ta' gvern¹², ir-rappreżentanti tal-Istati Membri ddeċidew li l-ENISA jkollha s-sede tagħha f'belt fil-Greċja, li kellha tintgħazel mill-Gvern Grieg. L-Istat Membru ospitanti tal-ENISA jenħtieg li jiżgura l-aħjar kondizzjonijiet possibbli għal ħidma effiċjenti u bla xkiel tal- ENISA . Hu essenzjali għat-twettiq xieraq u effiċjenti tal-kompiti tagħha, għar-reklutaġġ u ż-żamma tal-persunal u biex tissaħħaħ l-effiċjenza tal-attivitajiet tan-networking, li l-ENISA tkun ibbażata f'post xieraq, li fost affarijiet oħra jipprovdi konnessjonijiet u faċilitajiet tat-trasport adegwati għall-familjari li jakkumpanjaw il-membri tal-persunal tal- ENISA. L-arranġamenti neċessarji jenħtieg li jiġu elenkati fi ftehim bejn l- ENISA u l-Istat Membru ospitanti, konkluz wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord ta' Tmexxija tal- ENISA.
- (19) Minħabba ż-żieda fir-**riskji u** l-isfidi fil-qasam taċ-ċibersigurtà li qed tħabbat wiċċha magħhom l-Unjoni, ir-rizorsi finanzjarji u umani allokat li lill-ENISA jenħtieg li jiżdiedu biex jirriflettu r-rwol u l-kompiti msaħħa tagħha, kif ukoll il-pożizzjoni kritika tagħha fl-ekosistema ta' organizzazzjonijiet li jiddefendu s-sistema digitali tal-Unjoni, **li b'hekk jippermetti lill-ENISA twettaq b'mod effettiv il-kompiti mogħtija lilha minn dan ir-Regolament.**

---

¹² Deċiżjoni 2004/97/KE, Euratom mehuda bi ftehim komuni minn rappreżentanti tal-Istati Membri, laqgħa f'livell ta' kap ta' stat jew livell governattiv tat-13 ta' Diċembru 2003 dwar il-lok tas-sedji ta' ċerti ufficcji u aġenziji tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 29, 3.2.2004, p. 15).

(20) L-ENISA jenhtieg li tizviluppa u żżomm livell għoli ta' għarfien espert u topera bħala punt ta' referenza li tistabilixxi fiduċja u kunfidenza fis-suq intern permezz tal-indipendenza tagħha, il-kwalità tal-konsulenza li toffri, il-kwalità tal-informazzjoni li xxerred, it-trasparenza tal-proċeduri tagħha, it-trasparenza tal-metodi tal-operat tagħha, u r-reqqa fit-twettiq tal-kompiti tagħha. Jenhtieg li l-ENISA **tappoġġa attivament l-isforzi nazzjonali** u jenhtieg li tikkontribwixxi b'mod proattiv għall-isforzi tal-Unjoni filwaqt li twettaq il-kompiti tagħha f'kooperazzjoni sħiħa mal-istituzzjonijiet, **il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni u mal-Istati Membri, waqt li tevita kwalunkwe duplikazzjoni ta' hidma u tippromwovi s-sinergija**. Barra minn hekk, jenhtieg li l-ENISA tibni fuq l-input minn u l-kooperazzjoni mas-settur privat u ma' partijiet ikkonċernati oħra.

Jenhtieg li jkun hemm sett ta' kompiti li jstabilixxi kif l-ENISA għandha tikseb l-għanijiet tagħha filwaqt li jippermetti flessibilità fl-attivitajiet tagħha.

(21) **Sabiex tkun tista' tipprovdi appoġġ adegwat għall-kooperazzjoni operazzjonali bejn l-Istati Membri, jenhtieg li l-ENISA tkompli ssahħah il-kapaċitajiet u l-hiliet tekniċi u umani tagħha. Jenhtieg li l-ENISA ttejjeb l-għarfien u l-kapaċitajiet tagħha. L-ENISA u l-Istati Membri jstgħu, fuq bażi volontarja, jiżviluppaw programmi biex jissekondaw esperti nazzjonali lill-ENISA u b'hekk jgħolqu gruppi komuni ta' esperti u skambju ta' persunal.**

- (22) Jenhtieg li l-ENISA tassisti lill-Kummissjoni permezz ta' pariri, opinjonijiet u analizi fir-rigward tal-kwistjonijiet kollha tal-Unjoni relatati mal-izvilupp tal-politika u tal-ligi, agġornamenti u revizjonijiet fil-qasam tač-čibersigurtà ***u l-aspetti tagħhaspeçifiçi għas-settur sabiex ittejjeb ir-rilevanza tal-politiki u tal-ligi tal-Unjoni li jkollhom dimensjoni marbuta mač-čibersigurtà u sabiex tippermetti konsistenza fl-implimentazzjoni ta' dawk il-politiki u l-ligijiet fil-livell nazzjonali.*** Jenhtieg li l-ENISA sservi ta' punt ta' referenza għall-pariri u l-għarfien espert għall-inizjattivi ta' politika u ta' ligi tal-Unjoni speçifiçi għal setturi partikolari fejn ikunu involuti kwistjonijiet marbuta mač-čibersigurtà. ***Jenhtieg li l-ENISA tgharraf lill-Parlament Ewropew regolarment bl-attivitajiet tagħha.***
- (23) ***Il-qalba essenzjali pubblika tal-internet miftuħ, jiġifieri l-protokollu u l-infrastruttura prinçipali tiegħu, li huma beni pubbliçi globali, tipprovdi l-funzjonalità essenzjali tal-internet b'mod ġenerali u tirfed l-operat normali tiegħu. Jenhtieg li l-ENISA tappoġġa s-sigurtà tal-parti pubblika tal-internet miftuħ u l-istabbiltà tal-funzjonament tagħha, inkluż, iżda mhux biss, il-protokollu essenzjali (b'mod partkolari d-DNS, il-BGP u l-IPv6), l-operat tas-sistema tal-ismijiet tad-dominji (bhat-thaddim tad-dominji tal-oghla livell kollha), u l-operat tar-root zone.***

- (24) Il-kompitu fundamentali tal-ENISA huwa li tippromwovi l-implimentazzjoni konsistenti tal-qafas legali rilevanti, b'mod partikolari l-implimentazzjoni effikaċi tad-Direttiva (UE) 2016/1148 **u strumenti legali oħra rilevanti li jinkludu aspetti ta' ċibersigurtà**, li hija essenzjali biex tiżdied ir-reżiljenza ċibernetika. Fid-dawl tax-xenarju ta' theddid ċibernetiku li qed jevolvi b'pass mgħaġġel, huwa ċar li l-Istati Membri jkollhom jiġu appoġġati minn approċċ aktar komprensiv u transpolitiku biex tinbena r-reżiljenza ċibernetika.
- (25) Jenhtieg li l-ENISA tghin lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet, **il-korpi, l-uffiċċji y l-aġenziji tal-Unjoni fl-isforzi tagħhom biex jibnu u jtejbu l-kapaċitajiet u l-istat tat-thejjija biex jipprevjenu, jidentifikaw u jirrispondu għal theddidiet u incidenti ċibernetici** u fir-rigward tas-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni. B'mod partikolari, jenhtieg li l-ENISA tappoġġa l-iżvilupp u t-titjib tal-Ikwadra ta' Rispons għal Incidenti relatati mas-Sigurtà tal-Kompjuters ('CSIRTs') nazzjonali **u tal-Unjoni** prevista fid-Direttiva (UE) 2016/1148 bil-għan li jinkiseb livell għoli komuni tal-maturità tagħhom fl-Unjoni. **Jenhtieg li l-attivitajiet imwettqa mill-ENISA fir-rigward tal-kapaċitajiet operazzjonali tal-Istati Membri jappoġġaw attivament l-azzjonijiet imwettqa mill-Istati Membri sabiex jikkonformaw mal-obbligi tagħhom skont id-Direttiva (UE) 2016/1148 u għaldaqstant ma għandhomx jissostitwixxuhom.**

- (26) Jenħtieg li l-ENISA tghin ukoll fl-iżvilupp u l-aġġornar tal-istrategġiji dwar is-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni fil-livell tal-Unjoni u, fuq talba, fil-livell tal-Istati Membri, b'mod partikolari dwar iċ-ċibersigurtà, u jenħtieg li tippromwovi t-tixrid ta' tali strategġiji u *ssegwi l-progress fl-implimentazzjoni tagħhom*. Jenħtieg ukoll li l-ENISA *tikkontribwixxi biex tkopri l-ħtieġa għal* taħriġ u materjali tat-taħriġ, *inkluż* il-ħtiġijiet ta' korpi pubbliċi, u fejn ikun xieraq, *tharreg lill-ħarriega, b'mod estensiv abbażi tal-Qafas ta' Kompetenza Diġitali għaċ-Ċittadini* bil-ħsieb li tassisti lill-Istati Membri *u lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni* fl-iżvilupp tal-kapaċitajiet tagħhom ta' taħriġ.
- (27) *Jenħtieg li l-ENISA tappoġġa lill-Istati Membri fil-qasam tas-sensibilizzazzjoni u l-edukazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà billi tiffaċilita koordinazzjoni aktar mill-qrib u l-iskambju tal-aħjar prattiki bejn l-Istati Membri. Dak l-appoġġ jista' jikkonsisti fl-iżvilupp ta' netwerk ta' punti ta' kuntatt edukattivi nazzjonali u l-iżvilupp ta' pjattaforma ta' taħriġ dwar iċ-ċibersigurtà. In-netwerk ta' punti ta' kuntatt edukattivi nazzjonali jista' jopera fi hdan in-Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali u jkun punt tal-bidu għal koordinazzjoni futura fl-Istati Membri.*

- (28) Jenhtieg li l-ENISA tghin lill-Grupp ta' Kooperazzjoni maħluq bid-Direttiva (UE) 2016/1148 fl-eżekuzzjoni tal-kompiti tiegħu, b'mod partikolari billi tipprovdi għarfien espert u konsulenza u billi tiffaċilita l-iskambju tal-aqwa prattiki, fost l-oħrajn fir-rigward tal-identifikazzjoni ta' operaturi ta' servizzi essenzjali mill-Istati Membri, kif ukoll fir-rigward ta' dipendenza transfruntiera fir-rigward ta' riskji u ta' inċidenti.
- (29) Bil-għan li tistimula l-kooperazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat kif ukoll fi ħdan is-settur privat, b'mod partikolari biex tappoġġa l-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi, jenhtieg li l-ENISA **tappoġġa l-kondiviżjoni tal-informazzjoni fis-setturi u bejniethom, b'mod partikolari fis-setturi elenkati fl-Anness II tad-Direttiva (UE) 2016/1148**, billi tipprovdi l-aħjar prattiki u gwida dwar l-għodod disponibbli u dwar il-proċedura, kif ukoll gwida dwar kif għandhom jiġu indirizzati l-kwistjonijiet regolatorji relatati mal-kondiviżjoni tal-informazzjoni, **pereżempju billi tiffaċilita l-istabbiliment ta' ċentri ta' kondiviżjoni u ta' analiżi tal-informazzjoni) settorjali.**

(30) Peress li l-impatt negattiv potenzjali tal-vulnerabbiltajiet fil-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT qiegħed dejjem jiżdied, l-iskoperta ta' u r-rimedju għal vulnerabbiltajiet bħal dawn jaqdu rwol importanti fit-tnaqqis tar-riskju ġenerali għaċ-ċibersigurtà. Irriżulta li l-kooperazzjoni bejn l-organizzazzjonijiet, il-manifatturi jew il-fornituri ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT vulnerabbli, u l-membri tal-komunità tar-riċerka dwar iċ-ċibersigurtà u l-gvernijiet li jsibu vulnerabbiltajiet żiedet sostanzjalment kemm ir-rata tal-iskoperta kif ukoll ir-rimedju tal-vulnerabbiltajiet fil-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT. Divulgazzjoni koordinata tal-vulnerabbiltajiet tispeċifika proċess strutturat ta' kooperazzjoni fejn il-vulnerabbiltajiet jiġu rrappurtati lis-sid tas-sistema ta' informazzjoni, u b'hekk l-organizzazzjoni jkollha l-opportunità twettaq dijanjozi u rimedju qabel ma l-informazzjoni dettaljata dwar il-vulnerabbiltà tiġi żvelata lil partijiet terzi jew lill-pubbliku. Il-proċess jipprevedi wkoll koordinazzjoni bejn min jiskopri u l-organizzazzjoni fir-rigward tal-pubblikazzjoni ta' dawk il-vulnerabbiltajiet. Il-politiki ta' divulgazzjoni koordinata tal-vulnerabbiltajiet jistgħu jaqdu rwol importanti fl-isforzi tal-Istati Membri biex isahhu ċ-ċibersigurtà.

- (31) Jenħtieg li l-ENISA taggrega u tanalizza r-rapporti nazzjonali **kondiviži b'mod volontarju** mis-CSIRTs u mill-iskwadra interistituzzjonali ta' rispons f'emergenza relatata mal-kompjuters għall-istituzzjonijiet, il-korpi u l-aġenziji tal-Unjoni (CERT-UE) stabbilit bl-Arrangament bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, il-Kummissjoni Ewropea, il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, il-Bank Ċentrali Ewropew, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri, is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, il-Kumitat Ewropew tar-Regjuni u l-Bank Ewropew tal-Investment dwar l-organizzazzjoni u l-operazzjoni ta' skwadra ta' rispons f'emergenza relatata mal-kompjuters għall-istituzzjonijiet, il-korpi u l-aġenziji tal-Unjoni (CERT-UE)¹³ **sabiex tikkontribwixxi għall-istabbiliment ta' proceduri**, lingwa u terminologija komuni għall-iskambju tal-informazzjoni. F'dak il-kuntest jenħtieg li l-ENISA tinvolvi lis-settur privat fil-qafas tad-Direttiva (UE) 2016/1148 li tistabbilixxi il-bażi għall-iskambju volontarju tal-informazzjoni teknika fil-livell operazzjonali, **fin-netwerk tal-iskwadri ta' rispons għal inċidenti relatati mas-sigurtà tal-kompjuters** ('CSIRTs') maluq minn dik id-Direttiva.
- (32) Jenħtieg li l-ENISA tikkontribwixxi għal risponsi fil-livell tal-Unjoni fil-każ ta' inċidenti u krizijiet transfruntiera fuq skala kbira relatati maċ- ta' ċibersigurtà. Jenħtieg li dak il-kompitu **jitwettaq f'konformità mal-mandat tal-ENISA skont dan ir-Regolament u ma' approċċ li jenħtieg li jiġi maqbul mill-Istati Membri fil-kuntest tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/1584¹⁴ u l-konkluzjonijiet tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2018 dwar rispons tal-UE għal Inċidenti u Krizijiet taċ-Ċibersigurtà fuq Skala Kbira. Dak il-kompitu jista' jinkludi l-għbir ta' informazzjoni rilevanti u jservi ta' faċilitatriċi bejn in-netwerk tas-CSIRTs u l-komunità teknika, kif ukoll bejn dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet għall-ġestjoni tal-krizijiet. Barra minn hekk, jenħtieg li l-ENISA tappoġġa l-kooperazzjoni operazzjonali fost l-Istati Membri, meta ssir talba minn Stat Membru wieħed jew aktar, fl-indirizzar tal-inċidenti minn perspettiva teknika, billi tiffaċilita skambji rilevanti ta' soluzzjonijiet tekniċi bejn l-Istati Membri, u billi tipprovdi kontribut fil-**

¹³ ĠU C 12, 13.1.2018, p. 1.

¹⁴ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/1584 tat-13 ta' Settembru 2017 dwar Rispons Koordinat għal Inċidenti u Krizijiet taċ-Ċibersigurtà fuq Skala Kbira (ĠU L 239, 19.9.2017, p. 36).

komunikazzjonijiet pubbliċi. Jenĥtieg li l-ENISA tappoġġa l-kooperazzjoni operazzjonali billi tittestja l-arrangamenti għal tali kooperazzjoni permezz ta' eżerċizzji *regolari* taċ-ċibersigurtà.

(33) Jenħtieg li, **meta tappoġġa l-kooperazzjoni** operazzjonali, l-ENISA tagħmel użu mill-għarfien espert **tekniku u operazzjonali** disponibbli ta- CERT-UE permezz ta' kooperazzjoni strutturata **■** . Tali kooperazzjoni strutturata **tista'** tibni fuq l-għarfien espert tal-ENISA . Fejn ikun xieraq, jenħtieg li jiġu stabbiliti arrangamenti dedikati bejn iż-żewġ entitajiet biex tiġi definita l-implimentazzjoni prattika ta' kooperazzjoni bħal din **u biex tkun evitata d-duplikazzjoni tal-attivitajiet**.

(34) Fit-twettiq tal-**kompitu** tagħha **li tappoġġa l-kooperazzjoni** operazzjonali **fi hdan in-netwerk tas-CSIRTs**, jenħtieg li l-ENISA tkun tista' tipprovdi appoġġ lill-Istati Membri **fuq talba tagħhom**, pereżempju billi tipprovdi pariri **dwar kif itejbu l-kapaċitajiet tagħhom għall-prevenzjoni, il-kxif u r-rispons għal inċidenti, billi tiffaċilita l-indirizzar tekniku ta' inċidenti li jkollhom impatt sinifikanti jew sostanzjali jew billi** tiżgura lli t-theddid u l-inċidenti ċibernetiċi jiġu analizzati. **Jenħtieg li l-ENISA tiffaċilita l-indirizzar tekniku ta' inċidenti li jkollhom impatt sinifikanti jew sostanzjali b'mod partikolari billi tappoġġa l-kondiviżjoni volontarja ta' soluzzjonijiet tekniċi bejn l-Istati Membri jew billi tipproduċi informazzjoni teknika kombinata - bħal soluzzjonijiet tekniċi kondiviżi volontarjament mill-Istati Membri.**

Ir-Rakkomandazzjoni (UE) 2017/1584 tirrakkomanda li l-Istati Membri jikkooperaw in bona fede u jaqsmu bejniethom u mal-ENISA informazzjoni dwar krizijiet u inċidenti fuq skala kbira relatati maċ-ċibersigurtà mingħajr dewmien żejjed. Tali informazzjoni tkompli tgħin lill-ENISA fit-twettiq tal-**kompiti** tagħha ta' **appoġġ għall-kooperazzjoni** operazzjonali.

- (35) Bħala parti mill-kooperazzjoni regolari fuq livell tekniku b'appoġġ għall-ġharfien tas-sitwazzjoni fl-Unjoni, jenħtieġ li l-ENISA , ***f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri***, thejji ***Rapport dettaljat*** dwar is-Sitwazzjoni Teknika taċ-Ċibersigurtà fl-UE dwar l-incidenti u t-theddid ċibernetiċi, abbażi ta' informazzjoni disponibbli pubblikament, l-analiżi tagħha u r-rapporti kondiviżi magħha mis-CSIRTs tal-Istati Membri ■ jew il-punti ta' kuntatt uniċi nazzjonali dwar is-sigurtà tas-sistemi tan-netwerk u tal-informazzjoni ('punti uniċi ta' kuntatt') previsti fid-Direttiva (UE) 2016/1148, ***it-tnejn fuq bażi volontarja***, iċ-Ċentru Ewropew taċ-Ċiberkriminalità (EC3) fl-Europol, is-CERT-UE u, fejn xieraq, iċ-Ċentru ta' Analizi tal-Intelligence u tas-Sitwazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea (EU INTCEN) fis-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna. Dak ir-rapport jenħtieġ li jitqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Kunsill, tal-Kummissjoni, ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika tas-Sigurtà u tan-Netwerk tal-CSIRTs.
- (36) Jenħtieġ li ***l-appoġġ mill-ENISA għal*** inkjesti tekniċi ***ex-post dwar*** incidenti li jkollhom impatt ■ sinifikanti ***jew sostanzjali*** mwettqa ■ fuq talba ■ mill-Istati Membri ***kkonċernati*** jkun iffokat fuq il-prevenzjoni ta' incidenti futuri ■ . Jenħtieġ li l-Istati Membri kkonċernati jipprovdu l-informazzjoni u l-assistenza neċessarji ***sabiex*** l-ENISA ***tkun tista' tappoġġa b'mod effettiv l-inkjesta teknika ex-post.***

- (37) L-Istati Membri jistgħu jistiednu l-impriżi milquta mill-inċident biex jikkooperaw billi jipprovdu t-tagħrif u l-għajnuna meħtieġa lill-ENISA mingħajr preġudizzju għad-dritt tagħhom li jiproteġu informazzjoni kummerċjalment sensittiva **u informazzjoni li tkun rilevanti għas-sigurtà pubblika**.
- (38) Sabiex tifhem aħjar l-isfidi fil-qasam ta' ċibersigurtà, u bil-għan li tipprovdi pariri strateġiċi fit-terminu twil lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni, l-ENISA jeħtieġ li tanalizza r-riskji kurrenti u dawk li qeġhdin jitfaċċaw. Għal dan il-għan, jenħtieġ li l-ENISA, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri u, kif xieraq, mal-korpi tal-istatistika u korpi oħrajn, tiġbor informazzjoni rilevanti **li tkun disponibbli pubblikament jew kondiviża volontarjament** u twettaq analizijiet tat-teknoloġiji emergenti u tipprovdi valutazzjonijiet speċifiċi għal ċerti suġġetti dwar l-impatti mistennija soċjetali, legali, ekonomiċi u regolatorji tal-innovazzjonijiet teknoloġiċi fuq is-sigurtà tan-netwerk u tal-informazzjoni, b'mod partikolari ċ-ċibersigurtà. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-ENISA tappoġġa lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet, **il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni** biex jidentifikaw ir-**riskji** ta' ċibersigurtà emergenti u jipprevjenu **inċidenti**, billi jwettqu analizijiet tat-theddid, **il-vulnerabbiltajiet** u l-inċidenti ta-ċibernetika.

(39) Sabiex iżżid ir-reżiljenza tal-Unjoni, jenhtieg li l-ENISA tiżviluppa għarfien espert fil-qasam ta' **ċibersigurtà tal-infrastrutturi, b'mod partikolari biex tappoġġa lis-setturi elenkati fl-Anness II għad-Direttiva (UE) 2016/1148 u daww li jintużaw mill-fornituri tas-servizzi diġitali elenkati fl-Anness III għal dik id-Direttiva**, billi tipprovdi pariri, toħroġ linji gwida u tagħmel skambju għal-aħjar prattiki. Bil-għan li jiġi żgurat aċċess eħfef għal informazzjoni aktar strutturata dwar ir-riskji għaċ-ċibersigurtà u rimedji possibli, l-ENISA jenhtieg li tiżviluppa u żżomm 'hub tal-informazzjoni' tal-Unjoni, portal one-stop shop li jipprovdi lill-pubbliku informazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà li toriġina minn istituzzjonijiet, **korpi, ufficċji u aġenziji** tal-Unjoni u nazzjonali. **L-iffaċilitar tal-aċċess għal informazzjoni strutturata aħjar dwar ir-riskji għaċ-ċibersigurtà u rimedji possibli jista' wkoll jgħin lill-Istati Membri jżidu l-kapaċitajiet tagħhom u jallinjaw il-prattiki tagħhom, u b'hekk iżidu r-reżiljenza globali tagħhom għal attacchi ċibernetiċi.**

(40) Jenhtieg li l-ENISA tikkontribwixxi għas-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku għar-riskji taċ-ċibersigurtà, **inkluż permezz ta' kampanja ta' sensibilizzazzjoni mifruxa fl-UE billi tippromwovi l-edukazzjoni** u għall-għoti ta' gwida dwar prattiki tajba għall-utenti individwali mmirata lejn iċ-ċittadini ■, l-organizzazzjonijiet **u n-negozji**. Jenhtieg li l-ENISA tikkontribwixxi wkoll għall-promozzjoni tal-aqwa prattiki u soluzzjonijiet, **inkluż l-igjene ċibernetika u l-litteriżmu ċibernetiku** fil-livell taċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet **u n-negozji** billi tiġbor u tanalizza informazzjoni disponibbli pubblikament dwar inċidenti sinifikanti, u billi tikkompila **u tippubblica** rapporti **u** gwida għaċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji, biex ittejjbu l-livell generali ta' tnejn u ta' reżiljenza tagħhom. **L-ENISA jenhtieg li tistinka wkoll sabiex ttipprovi lill-konsumaturi informazzjoni rilevanti dwar skemi ta' ċertifikkazzjoni applikabbli, pereżempju billi ttipprovi linji gwida u rakkomandazzjonijiet.** Barra minn hekk, jenhtieg li l-ENISA torganizza, **f'konformità mal-Pjan ta' Azzjoni tal-Edukazzjoni Diġitali stabbilit fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-17 ta' Jannar 2018 u f'kooperazzjoni mal-Istati Membri u l-istituzzjonijiet, ■ il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni,** kampanji ta' sensibilizzazzjoni u kampanji edukattivi pubbliċi diretti lejn l-utenti aħharin, biex jippromwovu mgħiba online aktar sikura minn individwi **u l-litteriżmu diġitali, biex** ikabbru s-sensibilizzazzjoni dwar it-theddid potenzjali taċ-ċibernetika, inkluż l-attività kriminali li seħħ online bħal attacchi tal-phishing, botnets, frodi finanzjarja u bankarja, **inċidenti ta' frodi tad-data, u biex** jippromwovu pariri bażiċi dwar l-awtentikazzjoni **b'diversi fatturi, is-software korrettiv, il-kriptagġ, l-anonimizzazzjoni** u l-protezzjoni tad-data.

- (41) L-ENISA jenhtieg li tiehu rwol centrali fl-açcellerazzjoni tas-sensibilizzazzjoni tal-utenti aħħarin tas-sigurtà tal-apparati ***u tal-użu sigur tas-servizzi, u jenhtieg li tippromwovi s-sigurtà ppjanata u l-privatezza mid-disinn fil-livell tal-Unjoni***. Biex jintlaħaq dak l-objettiv, jenhtieg li l-ENISA tagħmel użu mill-aqwa prattiki u esperjenza disponibbli, speċjalment l-aqwa prattiki u l-esperjenza tal-istituzzjonijiet akkademiċi u r-riċerkaturi tas-sigurtà tal-IT.
- (42) Bil-għan li tappoġġa n-negozji li joperaw fis-settur taç-çibersigurtà, kif ukoll l-utenti tas-soluzzjonijiet taç-çibersigurtà, jenhtieg li l-ENISA tiżviluppa u ssostni "osservatorju tas-suq" billi twettaq analizijiet regolari u xxered informazzjoni dwar ix-xejriet ewlenin fis-suq taç-çibersigurtà, kemm fuq in-naħa tad-domanda kif ukoll fuq dik tal-provvista.
- (43) ***Jenhtieg li l-ENISA tikkontribwixxi għall-isforzi tal-Unjoni biex tikkoopera ma' organizzazzjonijiet internazzjonali kif ukoll fi hdan oqfsa rilevanti ta' kooperazzjoni internazzjonali fil-qasam taç-çibersigurtà. B'mod partikolari, jenhtieg li l-ENISA tikkontribwixxi, fejn ikun adatt, għal kooperazzjoni ma' organizzazzjonijiet bhall-OECD, l-OSKE u n-NATO. Kooperazzjoni bhal din tista' tinkludi eżerċizzji kongunti b'rabta maç-çibersigurtà u koordinazzjoni ta' rispons kongunt għal incidenti. Dawk l-attivitajiet iridu jitwettqu b'rispett shih għall-prinċipji tal-inklużività, ir-reċiproċità u l-awtonomija deċiżjonali tal-Unjoni, mingħajr preġudizzju għall-karattru speċifiku tal-politika tas-sigurtà u d-difiża ta' kwalunkwe Stat Membru.***

(44) Biex jiġi żgurat li tilhaq l-għanijiet tagħha kompletament, jenħtieġ li l-ENISA żżomm kuntatt mal-awtoritajiet *superviżorji u ma' awtoritajiet kompetenti oħrajn fl-Unjoni*, istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u aġenziji u kompetenti oħrajn *tal-Unjoni*, inkluż is-CERT-UE, EC3, , l-Aġenzija Ewropea tad-Difiża (EDA), *l-Aġenzija Ewropea tas-Sistema Globali ta' Navigazzjoni bis-Satellita (l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea)*, *il-Korp ta' Regolaturi Ewropej tal-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (BEREC)*, l-Aġenzija Ewropea għat-Tmexxija Operattiva tas-Sistemi tal-IT fuq Skala Kbira fil-Qasam tal-Libertà, is-Sigurtà u l-Ġustizzja (eu-LISA), *il-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)*, *l-Awtorità Bankarja Ewropea (EBA)*, *il-Bord tal-Protezzjoni tad-Data Ewropea (EDPB)*, *l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ACER)*, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għas-Sikurezza tal-Avjazzjoni (EASA), u kwalunkwe aġenzija oħra tal-Unjoni involuta fiċ-ċibersigurtà. Jenħtieġ li l-ENISA żżomm ukoll kuntatt mal-awtoritajiet li jittrattaw il-protezzjoni tad-data sabiex tiskambja magħhom it-tattika u l-aqwa prattiki u jenħtieġ li tipprovdi pariri dwar kwistjonijiet taċ-ċibersigurtà li jista' jkollhom impatt fuq xogħolhom. Ir-rappreżentanti nazzjonali u tal-Unjoni tal-awtoritajiet għall-infurzar tal-liġi u għall-protezzjoni tad-data jenħtieġ li jkunu eligibbli għal rappreżentanza fil-Grupp *Konsultattiv tal-ENISA*. Fil-koordinament mal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi dwar kwistjonijiet ta' sigurtà tan-netwerk u tal-informazzjoni li jista' jkollhom impatt fuq il-ħidma tagħha, jenħtieġ li l-ENISA tirrispetta l-kanali eżistenti ta' informazzjoni u n-netwerks stabbiliti.

(45) *Jistghu jiġu stabbiliti shubijiet ma' istituzzjonijiet akkademiċi li jkollhom inizjattivi ta' riċerka fl-oqsma rilevanti, u jenħtieġ li jkun hemm kanali xierqa għall-input mill-organizzazzjonijiet tal-konsumatur u minn organizzazzjonijiet oħra, li jenħtieġ li jiġi kkunsidrat.*

- (46) Jenhtieg li l-ENISA , **fir-rwol taghha ta'** Segretarjat tan-netwerk tas-CSIRTs, tappogga lis-CSIRTs tal-Istati Membri u lis-CERT-UE fil-kooperazzjoni operazzjonali fir-rigward tal-kompiti rilevanti tan-netwerk tas-CSIRTs, kif imsemmi fid-Direttiva (UE) 2016/1148. Barra minn hekk, jenhtieg li l-ENISA tippromwovi u tappogga l-kooperazzjoni bejn is-CSIRTs rilevanti f'kaz ta' incidenti, attacki fuq jew tharbit tan-netwerks jew l-infrastruttura gestiti jew protetti mis-CSIRTs u li jinvolvu jew li jkunu kapaci jinvolvu minn tal-inqas zewg CSIRTs filwaqt li jitqiesu kif xieraq il-Proceduri Operattivi Standard tan-netwerk tas-CSIRTs.
- (47) Bil-ghan li jittejjeb il-livell ta' thejjija tal-Unjoni biex tirispondi ghal incidenti tač-čibersigurtà, jenhtieg li l-ENISA torganizza regolarment eżercizzji tač-čibersigurtà fil-livell tal-Unjoni u, fuq talba tagħhom, tappogga lill-Istati Membri u l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-ufficji u l-agenziji tal-Unjoni fl-organizzazzjoni ta' tali eżercizzji. **Jenhtieg li eżercizzji komprensivi fuq skala kbira li jinkludu elementi tekniči, operazzjonali jew strategiči jgi organizzati darba kull sentejn. Barra minn hekk, jenhtieg li l-ENISA tkun tista' torganizza regolarment eżercizzji inqas komprensivi bl-istess ghan li jittejjeb l-istat ta' thejjija tal-Unjoni fir-rispons ghal incidenti.**

- (48) Jenhtieg li l-ENISA tkompli tizviluppa u ssostni l-għarfien espert tagħha fiċ-
ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà bil-għan li tappoġġa l-politika tal-Unjoni f'dak il-
qasam. Jenhtieg li l-ENISA *tibni fuq l-aqwa Prattiki eżistenti u* thegġeg l-adozzjoni
taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni, anke billi tikkontribwixxi għall-
istabbiliment u ż-żamma ta' qafas taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fil-livell tal-
Unjoni (Qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà) bil-għan li ttejjeb it-
trasparenza tal-assigurazzjoni taċ-ċibersigurtà tal-prodotti ICT, servizzi ICT u processi
tal-ICT biex b'hekk tissaħħaħ il-fiduċja fis-suq intern diġitali u l-kompetittività
tiegħu.
- (49) Il-politiki effiċjenti taċ-ċibersigurtà jenhtieg li jkunu bbażati fuq metodi tal-
valutazzjoni tar-riskju li huma żviluppati sewwa, kemm fis-settur pubbliku kif ukoll
fis-settur privat. Il-metodi tal-valutazzjoni tar-riskju jintużaw f'livelli differenti
b'ebda Prattika komuni dwar kif għandhom jiġu applikati b'mod effiċjenti. Il-
promozzjoni u l-iżvilupp tal-aqwa Prattika għall-valutazzjoni tar-riskju u għal
soluzzjonijiet interoperabbli tal-ġestjoni tar-riskju f'organizzazzjonijiet tas-settur
pubbliku u tas-settur privat ser iżidu l-livell taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni. Għal dak il-
għan, jenhtieg li l-ENISA tappoġġa l-kooperazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati fil-
livell tal-Unjoni u tiffaċilita l-isforzi tagħhom relatati mal-istabbiliment u l-adozzjoni
ta' standards Ewropej u internazzjonali għall-ġestjoni tar-riskju u għal sigurtà li tista'
titkejjel ta' prodotti, sistemi, networks u servizzi elettronici li, flimkien mas-software,
jinkludu n-networks u s-sistemi tal-informazzjoni.

(50) Jenhtieg li l-ENISA theggeg lill-Istati Membri, ***lill-manifatturi jew il-fornituri ta' prodotti*** ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT biex itejbu l-istandards tas-sigurtà ġenerali tagħhom sabiex l-utenti kollha tal-internet ikunu jistgħu jieħdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw iċ-ċibersigurtà personali tagħhom stess ***u jenhtieg li jagħtu inċentivi biex jagħmlu dan.*** B'mod partikolari, jenhtieg li l-manifatturi u l-fornituri ta' prodotti ICT, ta' servizzi ICT u ta' proċessi ICT ***jipprovdur kwalunkwe aġġornament u jenhtieg li jiġbru lura,*** jirtiraw jew jirriċiklaw prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT li ma jissodisfawx l-istandards taċ-ċibersigurtà, ***filwaqt li l-importaturi u d-distributuri jenhtieg li jiżguraw li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li jqiġghdu fis-suq tal-Unjoni jikkonformaw mar-rekwiżiti applikabbli u ma jipprezentawx riskju għall-konsumaturi tal-Unjoni.***

(51) F'kooperazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti, jenhtieg li l-ENISA tkun tista' xxerred informazzjoni dwar il-livell taċ-ċibersigurtà tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT ***u l-proċessi*** tal-ICT offriti fis-suq intern, u jenhtieg li toħroġ twissijiet immirati lejn il-manifatturi jew il-fornituri ta' prodotti ICT, servizzi ICT ***u proċessi*** tal-ICT u li tesigi minnhom li jtejbju s-sigurtà tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT ***u l-proċessi*** tal-ICT tagħhom, inkluż iċ-ċibersigurtà.

- (52) Jenħtieg li l-ENISA tieħu kont sħiħ tal-attivitajiet ta' riċerka, żvilupp u valutazzjoni teknoloġika li qed isiru, b'mod partikolari dawk l-attivitajiet imwettqa mill-inizjattivi differenti ta' riċerka tal-Unjoni sabiex jagħtu pariri lill-istituzzjonijiet, **■**, **il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni** u, fejn rilevanti, lill-Istati Membri fuq talba tagħhom, dwar il-ħtiġijiet u l-prijoritajiet ta' riċerka fil-qasam **■** taċ-ċibersigurtà. **Sabiex tidentifika l-ħtiġijiet u l-prijoritajiet tar-riċerka, l-ENISA jenħtieg li tikkonsulta wkoll lill-gruppi tal-utenti rilevanti. Aktar speċifikament, tista' tiġi stabbilita kooperazzjoni mal-Kunsill Ewropew tar-Riċerka, l-Istitut Ewropew għall-Innovazzjoni u t-Teknoloġija u l-Istitut tal-Unjoni Ewropea għall-Istudji dwar is-Sigurtà.**
- (53) **L-ENISA jenħtieg li tikkonsulta regolarment lill-organizzazzjonijiet tal-istandardizzazzjoni, b'mod partikolari dawk Ewropej, meta tkun qed thejji l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.**

- (54) ***It-theddid*** għaċ-ċibersigurtà huwa kwistjoni globali. Hemm bżonn kooperazzjoni internazzjonali aktar mill-qrib biex jittejbu l-istandards ***taċ-ċibersigurtà***, inkluż il-ħtieġa għal definizzjonijiet ta' normi komuni tal-imġiba, l-adozzjoni ta' ***kodiċijiet tal-kondotta, l-użu ta' standards internazzjonali***, u l-kondiviżjoni tal-informazzjoni, il-promozzjoni ta' kollaborazzjoni internazzjonali aktar imħaffa b'rispons għal kwistjonijiet tas-sigurtà tan-netwerks u tal-informazzjoni u l-promozzjoni ta' approċċ globali komuni għal tali kwistjonijiet. Għal dak il-għan, jenħtieġ li l-ENISA tappoġġa aktar l-involviment u l-kooperazzjoni tal-Unjoni ma' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali billi tipprovdi l-għarfien espert u l-analizi meħtieġa lill-istituzzjonijiet, **■**, ***il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji*** rilevanti tal-Unjoni, fejn xieraq.
- (55) Jenħtieġ li l-ENISA tkun tista' tirispondi għal talbiet ad hoc għal konsulenza u għajjnuna mill-Istati Membri u l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni dwar kwistjonijiet li jaqgħu taħt il-mandat tal-ENISA .
- (56) ***Jagħmel sens u hu rakkomandat*** li jiġu implimentati ċerti prinċipji rigward il-governanza tal-ENISA biex tkun konformi ***mad***-Dikjarazzjoni Kongunta u l-Approċċ Komuni li dwarhom sar ftehim f'Lulju 2012 fil-Grupp ta' Hidma Interistituzzjonali dwar l-aġenziji decentralizzati tal-UE, li l-għan tagħhom huwa li jirrazzjonalizzaw l-attivitajiet tal-aġenziji decentralizzati u li jtejbu l-prestazzjoni tagħhom. Jenħtieġ li r-rakkomandazzjonijiet ***fid***-Dikjarazzjoni Kongunta u l-Approċċ Komuni jiġu riflessi wkoll, kif adatt, **■** ***fil***-Programmi ta' Hidma tal-ENISA , l-evalwazzjonijiet tal-ENISA, u r-rappurtar u l-prattika amministrattiva tal-ENISA.

- (57) Il-Bord ta' Tmexxija, kompost mir-rappreżentanti tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni, jenħtieg li jistabbilixxi d-direzzjoni ġenerali tal-operat tal-ENISA u jiżgura li din twettaq il-kompiti skont dan ir-Regolament. Il-Bord ta' Tmexxija jenħtieg li jiġi fdat bil-poteri meħtieġa biex jistabbilixxi l-baġit, jivverifika l-eżekuzzjoni tal-baġit, jadotta regoli finanzjarji xierqa, jistabbilixxi proċeduri ta' hidma trasparenti għat-teħid ta' deċiżjonijiet mill-ENISA , jadotta d-dokument uniku tal-programmazzjoni tal-ENISA , jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu stess, jahtar id-Direttur Eżekuttiv u jiddeċiedi dwar l-estensjoni u t-tmiem tal-mandat tad-Direttur Eżekuttiv.
- (58) Sabiex l-ENISA tiffunzjona b'mod korrett u effikaċi, jenħtieg li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jiżguraw li l-persuni li jkunu ser jinhatru membri fil-Bord ta' Tmexxija jkollhom il-kompetenza professjonali u l-esperjenza . Il-Kummissjoni u l-Istati Membri jenħtieg li jagħmlu wkoll l-isforzi biex jillimitaw ir-rata tas-sostituzzjoni tar-rappreżentanti rispettivi tagħhom fil-Bord ta' Tmexxija sabiex jiżguraw il-kontinwità fil-hidma tiegħu.

(59) Il-funzjonament bla xkiel tal-ENISA jirrikjedi li d-Direttur Eżekuttiv tagħha jinhatar fuq il-bażi tal-mertu u l-ħiliet amministrattivi u manigerjali dokumentati, kif ukoll tal-kompetenza u l-esperjenza rilevanti għaċ-ċibersigurtà. Id-dmirijiet tad-Direttur Eżekuttiv għandhom jitwettqu b'indipendenza sħiħa. Jenħtieg li d-Direttur Eżekuttiv ihejji proposta għall-programm ta' ħidma annwali tal-ENISA, wara konsultazzjoni minn qabel mas-servizzi tal-Kummissjoni, u jenħtieg li jieħu l-passi kollha meħtieġa biex jiżgura l-implimentazzjoni adatta tata' dak il-programm ta' ħidma. Jenħtieg li d-Direttur Eżekuttiv ihejji rapport annwali **li jrid jiġi ppreżentat lill-Bord ta' Tmexxija, li jkopri l-implimentazzjoni tal-programm ta' ħidma annwali tal-ENISA**, ifassal abbozz ta' prospett tal-estimi tad-dhul u l-infiq għall-ENISA, u jimplementa l-baġit. Barra minn hekk, jenħtieg li d-Direttur Eżekuttiv ikollu l-għażla li jwaqqaf gruppi ta' ħidma ad hoc biex jiġu indirizzati kwistjonijiet speċifiċi, b'mod partikolari kwistjonijiet ta' natura xjentifika, teknika, legali jew soċjoekonomika. **B'mod partikolari, fir-rigward tat-thejjja ta' skema Ewropea kandidata ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà speċifika ('skema kandidata'), l-istabiliment ta' Grupp ta' Ħidma ad hoc hu meqjus bhala neċessarju.**

Jenħtieg li d-Direttur Eżekuttiv jiżgura li l-membri ta' gruppi ta' ħidma ad hoc jintgħażlu abbażi tal-ogħla standards ta' għarfien espert, filwaqt li jiġi żgurat bilanċ **bejn is-sessi u bilanċ adatt**, skont il-kwistjonijiet speċifiċi inkwistjoni, bejn l-amministrazzjonijiet pubbliċi tal-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, **il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni** u s-settur privat, inkluż l-industrija, l-utenti, u l-esperti akkademiċi fis-sigurtà tan-netwerks u l-informazzjoni.

- (60) Jenhtieg li l-Bord Eżekuttiv jikkontribwixxu għall-funzjonament effikaċi tal-Bord ta' Tmexxija. Bħala parti mix-xogħol ta' thejjija marbut mad-deċiżjonijiet tal-Bord ta' Tmexxija, jenhtieg li l-Bord Eżekuttiv jeżamina l-informazzjoni disponibbli fid-dettall, jesplora l-għażliet disponibbli kif ukoll joffri pariri u soluzzjonijiet biex jithejjew id-deċiżjonijiet rilevanti tal-Bord ta' Tmexxija.
- (61) L-ENISA jenhtieg li jkollha Grupp **Konsultattiv tal-ENISA** bħala korp ta' konsulenza, biex jiżgura djalogu regolari bejn is-settur privat, l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra. Il-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA**, stabbilit mill-Bord ta' Tmexxija fuq proposta mid-Direttur Eżekuttiv, jenhtieg li jiffoka fuq kwistjonijiet rilevanti għall-partijiet ikkonċernati u jenhtieg li jipprezentahom għall-attenzjoni tal-ENISA. Il-Grupp Konsultattiv tal-ENISA jenhtieg li jiġi kkonsultat b'mod partikolari fir-rigward tal-abbozz tal-programm ta' ħidma annwali tal-ENISA. Il-kompożizzjoni tal-Grupp Konsultattiv tal-ENISA u l-kompiti assenjati lilu jenhtieg li jiżguraw rappreżentanza suffiċjenti tal-partijiet ikkonċernati fil-ħidma tal-ENISA.

- (62) *Il-Grupp ta' Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà tal-Partijiet Ikkonċernati jenhtieg li jiġi stabbilit sabiex jghin lill-ENISA u l-Kummissjoni jiffaċilitaw il-konsultazzjoni tal-partijiet ikkonċernati rilevanti. Il-Grupp ta' Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà tal-Partijiet Ikkonċernati jenhtieg li jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw lill-industrija fi proporzjonijiet bilanċjati, kemm min-naħa tad-domanda kif ukoll min-naħa tal-provvista ta' prodotti ICT u servizzi ICT, u inkluż, b'mod partikolari, SMEs, fornituri ta' servizzi diġitali, korpi tal-istandardizzazzjoni Ewropej u internazzjonali, korpi tal-akkreditazzjoni nazzjonali, awtoritajiet superviżorji tal-protezzjoni tad-data u korpi ta' valutazzjoni tal-konformità skont ir-Regolament (KE) Nru 765/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵, u d-dinja akkademika kif ukoll organizzazzjonijiet tal-konsumaturi.*
- (63) Jenhtieg li l-ENISA tadotta regoli dwar il-prevenzjoni u l-ġestjoni tal-konflitti ta' interess. Jenhtieg li l-ENISA tapplika wkoll id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Unjoni dwar l-aċċess pubbliku għal dokumenti kif stipulat fir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁶. Jenhtieg li l-ipproċessar tad-data personali mill-ENISA jkun soġġett għar-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁷. Jenhtieg li l-ENISA tikkonforma mad-dispożizzjonijiet applikabbli tal-istituzzjonijiet, *il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni*, u mal-legislazzjoni nazzjonali fir-rigward tat-trattament tal-informazzjoni, b'mod partikolari informazzjoni sensittiva mhux klassifikata u informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea (EUCI).

---

¹⁵ Regolament (KE) Nru 765/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Lulju 2008 li jistabbilixxi r-rekwiziti għall-akkreditament u għas-sorveljanza tas-suq relatati mal-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti, u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 339/93 (ĠU L 218, 13.8.2008, p. 30).

¹⁶ Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill tal-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (ĠU L 145, 31.5.2001, p. 43).

¹⁷ Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet, mill-korpi, mill-uffiċċji u mill-aġenziji tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu tat-tali data, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Deċiżjoni Nru 1247/2002/KE (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 39).

(64) Sabiex ikun hemm garanzija tal-awtonomija u l-indipendenza sħiha tal-ENISA u sabiex tingħata l-kapaċità li twettaq kompiti addizzjonali, inkluż kompiti ta' emerġenza mhux previsti, l-ENISA jenħtieġ li tingħata baġit suffiċjenti u awtonomu fejn id-dħul tagħha jenħtieġ li jiġi primarjament minn kontribuzzjoni mill-Unjoni u kontribuzzjonijiet minn pajjiżi terzi li jkun qed jieħdu sehem fil-hidma tal-ENISA . ***Baġit xieraq huwa essenzjali biex jiżgura li l-ENISA jkollha biżżejjed kapaċità sabiex twettaq il-kompiti kollha tagħha li qegħdin dejjem jiżdiedu u biex tilhaq l-objettivi tagħha.*** Il-parti l-kbira tal-persunal tal-ENISA jenħtieġ li jkun involut direttament fl-implimentazzjoni operazzjonali tal-mandat tal-ENISA. L-Istat Membru ospitanti, u kwalunkwe Stat Membru ieħor, jenħtieġ li jithalla jagħmel kontribuzzjonijiet volontarji għall-baġit tal-ENISA . Il-proċedura baġitarja tal-Unjoni jenħtieġ li tibqa' applikabbli fir-rigward ta' kwalunkwe sussidju li jithallas mill-baġit generali tal-Unjoni. Barra minn hekk, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri jenħtieġ li tivverifika l-kontijiet tal-ENISA biex tiżgura t-trasparenza u r-responsabbiltà.

█

(65) Iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandha rwol importanti biex jiżdiedu l-fiduċja u s-sigurtà fi ***prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT*** . Is-suq uniku diġitali, u b'mod partikolari l-ekonomija xprunata mid-data u l-IoT, jistgħu jiffjorixxu biss jekk ikun hemm fiduċja pubblika ġenerali li prodotti █ , servizzi ***u proċessi*** bħal dawn jipprovdur ċertu livell ta' ċibersigurtà. Karozzi konnessi u awtomatizzati, apparati mediċi elettronici, sistemi industrijali ta' kontroll awtomatizzati u grilji intelligenti huma biss xi eżempji ta' setturi fejn iċ-ċertifikazzjoni diġà tintuża ferm jew x'aktarx li tintuża fil-futur qrib. Is-setturi regolati mid-Direttiva (UE) 2016/1148 huma wkoll setturi fejn iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà hija kritika.

(66) Fil-Komunikazzjoni tal-2016 "Insaħħu r-Reżiljenza tal-UE għaċ-Ċibersigurtà u Nrawmu Industrija taċ-Ċibersigurtà Kompetittiva u Innovattiva", il-Kummissjoni ddiskutiet il-ħtieġa għal prodotti u soluzzjonijiet ta' kwalità għolja, affordabbli u interoperabbli fil-qasam taċ-ċibersigurtà. Il-provvista tal-*prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT* fis-suq uniku għadha frammentata ħafna mil-lat ġeografiku. Dan għaliex l-industrija taċ-ċibersigurtà fl-Ewropa żviluppat l-aktar bis-saħħa tad-domanda tal-gvernijiet nazzjonali. Barra minn hekk, in-nuqqas ta' soluzzjonijiet interoperabbli (standards tekniċi), prattiki u mekkaniżmi taċ-ċertifikazzjoni madwar l-Unjoni huma fost in-nuqqasijiet l-oħra li jolqtu s-suq uniku fil-qasam taċ-ċibersigurtà. Minħabba f'hekk huwa diffiċli biex in-negożji Ewropej jikkompetu fil-livell nazzjonali, dak tal-Unjoni u dak globali. B'hekk, titnaqqas ukoll l-għażla ta' teknoloġiji vijabbli u li jistgħu jintużaw taċ-ċibersigurtà li għandhom aċċess għalihom l-individwi u l-impriżi.

Bl-istess mod, fil-Komunikazzjoni dwar l-Analiżi ta' Nofs it-Terminu dwar l-implimentazzjoni tal-Istrateġija tas-Suq Uniku Diġitali - Suq Uniku Diġitali Konness għal Kulhadd, il-Kummissjoni enfasizzat il-ħtieġa għal prodotti u sistemi konnessi b'mod sikur, u indikat li l-ħolqien ta' qafas Ewropew ta' sigurtà fil-qasam tal-ICT li jstabbilixxi regoli dwar kif tiġi organizzata ċ-ċertifikazzjoni tas-sigurtà fil-qasam tal-ICT fl-Unjoni jista' jwassal kemm għall-preservazzjoni tal-fiduċja fl-internet kif ukoll jindirizza l-frammentazzjoni attwali tas-suq intern.

(67) Attwalment, iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tal-**prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** tintuża biss b'mod limitat. Fejn teżisti, din tokkorri l-aktar fil-livell tal-Istati Membri jew fil-qafas ta' skemi xprunati mill-industrija. F'dak il-kuntest, ċertifikat mahruġ minn awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fil-prinċipju mhux rikonoxxut fi Stati Membri oħra. Il-kumpaniji b'hekk jista' jkollhom jiċċertifikaw il-prodotti ICT, is-servizzi ICT **u l-proċessi** tal-ICT tagħhom f'diversi Stati Membri minn fejn joperaw, pereżempju bil-għan li jipparteċipaw fi proċeduri ta' akkwist nazzjonali, **lib'hekk iżid mal-ispejjeż tagħhom**. Barra minn hekk, filwaqt li qegħdin jitfaċċaw skemi godda, jidher li ma hemm ebda approċċ koerenti u olistiku għal kwistjonijiet ta' ċibersigurtà orizzontali, pereżempju fil-qasam tal-IoT. L-iskemi attwali jipprezentaw nuqqasijiet u differenzi sinifikanti f'termini ta' kopertura tal-prodotti, livelli ta' assigurazzjoni, kriterji sostantivi u użu reali, **u dan jimpedixxi mekkaniżmi ta' rikonoxximent reċiproku fi hdan l-Unjoni**.

(68) Saru xi sforzi biex jiġi żgurat ir-rikonoxximent reċiproku taċ-ċertifikati fl-Unjoni. Madankollu, dawn irnexxew biss parzjalment. L-aktar eżempju importanti f'dan ir-rigward huwa l-Ftehim ta' Rikonoxximent Reċiproku (MRA) tal-Grupp ta' Uffiċjali Għolja għas-Sigurtà tas-Sistemi tal-Infommazzjoni (SOG-IS). Filwaqt li dan jirrappreżenta l-aktar mudell importanti għall-kooperazzjoni u r-rikonoxximent reċiproku fil-qasam taċ-ċertifikazzjoni tas-sigurtà, ■ is-SOG-IS jinkludi biss xi Stati Membri. Dan il-fatt illimita l-effikaċja tal-MRA tas-SOG-IS mill-perspettiva tas-suq intern.

(69) Għalhekk, huwa meħtieġ li **jiġi adottat approċċ komuni u** li jiġi stabbilit qafas Ewropew għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jistabbilixxi r-rekwiżiti orizzontali ewlenin għall-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jridu jiġu żviluppati u li jippermetti li ċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà **u d-dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE għall-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** jiġu rikonoxxuti u jintużaw fl-Istati Membri kollha. **B'dan il-mod, huwa essenzjali li wiehed jibni fuq l-iskemi nazzjonali u internazzjonali eżistenti, kif ukoll fuq sistemi ta' rikonoxximent reċiproku, b'mod partikolari l-SOG-IS, u li tkun possibbli transizzjoni bla xkiel mill-iskemi eżistenti li jiffunzjonaw abbażi ta' sistemi bhal dawn għal skemi bbażati fuq il-qafas Ewropew ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà il-ġdid.** Il-qafas Ewropew ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jenħtieġ li jkollu żewġ għanijiet. L-ewwel, jenħtieġ li jgħin biex tiżdied il-fiduċja fil-**prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** li ġew iċċertifikati skont skemi Ewropej ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. It-tieni, jenħtieġ li jgħin biex tkun evitata l-multiplikazzjoni ta' skemi ta' ċertifikazzjoni nazzjonali taċ-ċibersigurtà li jkunu kunfligġenti jew li jidduplikaw lil xulxin u b'hekk inaqqas l-ispejjeż għall-imprizi li joperaw fis-suq uniku diġitali. L-iskemi Ewropej ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jenħtieġ li jkunu nondiskriminatorji u bbażati fuq standards **Ewropej jew** internazzjonali, sakemm daww l-istandards ma jkunux ineffikaċi jew mhux xierqa biex jissodisfaw l-għanijiet legittimi tal-Unjoni f'dak ir-rigward.

(70) **Jenħtieġ li dan il-qafas Ewropew ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jkun stabbilit b'mod omogenju fl-Istati Membri kollha biex tiġi evitata t-tfittxija għall-ahjar ċertifikazzjonijiet minhabba livelli differenti ta' strettezza fi Stati Membri differenti.**

- 71) *L-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jenhtieg li jkunu bbażati fuq dak li jeżisti diġà fil-livell nazzjonali u internazzjonali u, jekk ikun mehtieg, fuq speċifikazzjonijiet tekniċi minn forums u konsorzji, tagħlim mill-punti b'saħħithom attwali u korrezzjoni tad-dgħufijiet.*
- (72) *Huma mehtieġa soluzzjonijiet flessibbli ta' ċibersigurtà biex l-industrija tibqa' pass 'il quddiem mit-theddid ċibernetiku, u għalhekk jenhtieg li kwalunkwe skema ta' ċertifikazzjoni tkun mfassla b'mod li tevita r-riskju li ssir obsoleta f'qasir żmien.*

- (73) Jenħtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tadotta skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jirrigwardaw gruppi speċifiċi ta' prodotti **ICT**, **servizzi ICT u proċessi tal-ICT**. Jenħtieg li daww l-iskemi jiġu implimentati u sorveljati minn awtoritajiet nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà**, u li ċ-ċertifikati maħruġa skont daww l-iskemi jkunu validi u rikonoxxuti fl-Unjoni kollha. L-iskemi taċ-ċertifikazzjoni mħaddmin mill-industrija jew minn organizzazzjonijiet privati oħra jenħtieg li ma jaqghux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Madankollu, il-korpi li joperaw skemi bħal dawn jenħtieg li jkunu jistgħu jipproponu li l-Kummissjoni tikkunsidra dawn l-iskemi bħal bazi għall-approvazzjoni tagħhom bħala skema Ewropea ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.
- (74) Id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament jenħtieg li jkunu mingħajr preġudizzju għal-liġi tal-Unjoni li tipprovdi regoli speċifiċi dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' **prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT**. B'mod partikolari, ir-Regolament (UE) 2016/679 jistabbilixxi dispożizzjonijiet għall-istabbiliment mekkaniżmi taċ-ċertifikazzjoni u sigilli u ta' sigilli u marki tal-protezzjoni tad-data, għall-finijiet ta' dimostrazzjoni tal-konformità ta' operazzjonijiet tal-ipproċessar minn kontrolluri u proċessuri ma' dak ir-Regolament. Mekkanizmi taċ-ċertifikazzjoni u sigilli u marki ta' protezzjoni tad-data bħal dawn jenħtieg li jippermettu lis-sugġetti tad-data jivvalutaw malajr il-livell ta' protezzjoni tad-data tal-**prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** rilevanti. Dan ir-Regolament huwa bla preġudizzju għaċ-ċertifikazzjoni ta' operazzjonijiet tal-ipproċessar tad-data skont ir-Regolament (UE) 2016/679, anke meta tali operazzjonijiet ikunu integrati fi **prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT**.

(75) Jenhtieg li l-fini tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jkun li jiġi żgurat li **prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** li jiġu ċċertifikati skont dawn l-iskemi jkunu jikkonformaw ma' rekwiziti speċifikati **li l-ghan tagħhom ikun li jiġu protetti** d-disponibbiltà, l-awtenticità, l-integrità u l-kunfidenzjalità tad-data maħżuna, trasmessa jew ipproċessata jew tal-funzjonijiet relatati jew tas-servizzi offruti minn, jew aċċessibbli permezz ta' dawk il- **prodotti, servizzi u proċessi matul iċ-ċiklu tal-hajja tagħhom** Mhux possibbli li jiġu stabbiliti fid-dettall ir-rekwiziti taċ-ċibersigurtà li jikkonċernaw il-**prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT u l-htigijiet taċ-ċibersigurtà** kollha f'dan ir-Regolament. Il-**prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** u l-htigijiet taċ-ċibersigurtà relatati ma' dawk il-prodotti, servizzi jew proċessi tant huma varji li huwa diffiċli ħafna li jiġu żviluppati rekwiziti ġenerali li jkunu validi f'kull ċirkostanza. Għalhekk huwa meħtieġ li jiġi adottat kunċett wiesa' u ġenerali taċ-ċibersigurtà għall-finijiet taċ-ċertifikazzjoni, li jenhtieg li jkun kumplementat minn sett ta' għanijiet speċifiċi taċ-ċibersigurtà li jridu jitqiesu fid-disinn ta' skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. L-arrangamenti li bihom għandhom jinkisbu dawn l-għanijiet fi **prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT** speċifiċi tal-ICT jenhtieg għalhekk li jkomplu jiġu speċifikati fid-dettall fil-livell tal-iskema taċ-ċertifikazzjoni individwali adottata mill-Kummissjoni, pereżempju permezz ta' referenza għal standards jew speċifikazzjonijiet tekniċi **jekk ma jkunux disponibbli standards adatti**.

- (76) *Jenhtieg li l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li jridu jintużaw fi skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jkunu jirrispettaw ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness II ghar-Regolament (UE) Nru 1025/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁸. Madankollu, xi devjazzjonijiet minn dawk ir-rekwiżiti jistgħu jitqiesu bhala neċessarji f'kazijiet ġustifikati kif dovut fejn dawk l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi jkunu ser jintużaw fi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li tirreferi għal livell għoli ta' assigurazzjoni. Ir-raġunijiet għal devjazzjonijiet bħal dawn għandhom jitqieghdu għad-dispożizzjoni tal-pubbliku.*
- (77) *Valutazzjonital-konformità hija proċedura għall-evalwazzjoni ta' jekk ir-rekwiżiti speċifikati marbutin ma' prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT ikunux ġew issodisfati. Dik il-proċedura titwettaq minn parti terza indipendenti li mhijiex il-manifattur jew il-fornitur tal- prodotti ICT, is-servizzi ICT jew tal-proċesis tal-ICT li jkunu qed jiġu valutati. Jenhtieg li ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jinhareġ wara evalwazzjoni huwa konformi mal-proċedura għall-evalwazzjoni ta' prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT. Jenhtieg li ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jitqies bhala konferma li l-evalwazzjoni tkun twettqet sew. Skont il-livell tal-assigurazzjoni, jenhtieg li l-iskema Ewropea għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tipprevedi jekk iċ-ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà ikunx irid jinhareġ minn korp privat jew pubbliku.*

---

¹⁸ Ir-Regolament (UE) Nru 1025/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal- 25 ta' Ottubru 2012 dwar l-Istandardizzazzjoni Ewropea, li jemenda d-Direttivi tal-Kunsill 89/686/KEE u 93/15/KEE u d-Direttivi 94/9/KE, 94/25/KE, 95/16/KE, 97/23/KE, 98/34/KE, 2004/22/KE, 2007/23/KE, 2009/23/KE u 2009/105/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jhassar id-Deciżjoni tal-Kunsill 87/95/KEE u d-Deciżjoni Nru 1673/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 316, 14.11.2012, p. 12).

Il-valutazzjoni tal-konformità u ċ-ċertifikazzjoni per se ma jistghux jiggarrantixxu li prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT humiex ċibersiguri. Huma pjuttost proċeduri u metodoloġiji tekniċi li jixhdu li l-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT ġew ittestjati u li jikkonformaw ma' ċerti rekwiżiti taċ-ċibersigurtà stabbiliti xi mkien ieħor, pereżempju fi standards tekniċi.

- (78) *Jenhtieg li l-ghazla taċ-ċertifikazzjoni adatta u r-rekwiżiti ta' sigurtà assoċjati mill-utenti taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà tkun ibbażata fuq analiżi tar-riskji assoċjati mal-użu tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT. Għaldaqstant, jenhtieg li l-livell tal-assigurazzjoni jkun proporzjonat għal-livell tar-riskju assoċjat mal-użu intenzjonat ta' prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT.*
- (79) *Skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tipprevedi li l-valutazzjoni tal-konformità titwettaq taht ir-responsabbiltà unika tal-manifattur jew tal-fornitur tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT ('awtovalutazzjoni tal-konformità'). F'tali każijiet, jenhtieg li jkun suffiċjenti li l-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT iwettaq hu stess il-verifiki kollha biex jiżgura li l-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT jikkonformaw mal-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Jenhtieg li dan it-tip ta' awtovalutazzjoni tal-konformità jitqies bhala adatt għal prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT b'kumplessità baxxa li jipprezentaw riskju baxx għall-pubbliku, bhal mekkaniżmi ta' disinn u ta' produzzjoni sempliċi. Barra minn hekk, l-awtovalutazzjoni tal-konformità jenhtieg li tkun permessa biss għall-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT biss fejn huma jikkorrispondu għal livell bażiku ta' assicurazzjoni.*

- (80) *Skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jistghu jippermettu kemm għal awtovalutazzjonijiet tal-konformità kif ukoll ċertifikazzjonijiet ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT. F'tali każ, jenhtieg li l-iskema tipprevedi mezzi ċari u li jinftexmu biex il-konsumaturi jew utenti oħra jiddifferenzjaw bejn prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT fir-rigward tal-manifattur jew tal-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT. Huwa responsabbli għall-valutazzjoni, u ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT li huma ċertifikati minn parti terza.*
- (81) *Jenhtieg li l-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT li jwettqu awtovalutazzjoni tal-konformità jkun jista' jabbozza u jiffirma d-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE bħala parti mill-proċedura tal-valutazzjoni tal-konformità. Dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE hija dokument li jiddikjara li prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT speċifiku huwa konformi mar-rekwiżiti tal-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Permezz tal-abbozzar u l-iffirmar tad-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE, il-manifattur jew il-fornitur tal-prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT jassumi responsabbiltà għall-konformità tal-prodott ICT, servizz ICT u proċess tal-ICT mar-rekwiżiti legali tal-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Jenhtieg li tiġi pprezentata kopja tad-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE lill-awtorità nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u lill-ENISA .*

- (82) *Jenhtieg li l-manifatturi jew il-fornituri tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT jagħmlu d-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE, id-dokumentazzjoni teknika, u l-informazzjoni rilevanti l-oħra kollha marbuta mal-konformità tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT bi skema Ewropea taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà disponibbli għall-awtorità nazzjonali kompetenti responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għal perijodu previst fl-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà rilevanti. Jenhtieg li d-dokumentazzjoni teknika tispeċifika r-rekwiżiti applikabbli taht l-iskema u jenhtieg li tkoprid-disinn, il-manifattura u l-operat tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT safejn ikun rilevanti għall-awtovalutazzjoni tal-konformità. Jenhtieg li d-dokumentazzjoni teknika tkun miġbura b'tali mod li tippermetti l-valutazzjoni ta' jekk prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT jikkonformax mar-rekwiżiti applikabbli taht dik l-iskema.*
- (83) *Il-governanza tal-qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tiehu kont tal-involviment tal-Istati Membri kif ukoll tal-involviment xieraq tal-partijiet ikkonċernati, u tistabbilixxi r-rwol tal-Kummissjoni matul l-ippjanar u meta tiġi proposta, tintalab, tithejja, tiġi adottata u tiġi eżaminata skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*

(84) **■ Jenhtieg li l-Kummissjoni, bl-appogg tal-Grupp Ewropew taç-Certifikazzjoni taç-Çibersigurtà (the 'ECCG') u l-Grupp tal-Partijiet Ikkoncernati taç-Certifikazzjoni taç-Çibersigurtà u wara konsultazzjoni miftuha u wiesgħa, thejji programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni għall-iskemi Ewropej taç-certifikazzjoni taç-çibersigurtà u jenhtieg li tippubblikah fil-forma ta' strument li mhux vinkolanti. Il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni jenhtieg li jkun dokument strategiku li jippermetti li l-industrija, l-awtoritajiet nazzjonali u l-korpi tal-istandardizzazzjoni, b'mod partikolari, ihejju minn qabel għal skemi Ewropej futuri taç-certifikazzjoni taç-çibersigurtà. Il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni jenhtieg li jinkludi perspettiva ġenerali multiannwali tat-talbiet għal skemi kandidati li l-Kummissjoni beħsiebha tissottometti lill-ENISA għal thejji fuq bażi ġustifikata. Il-Kummissjoni jenhtieg li tqis il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni waqt li thejji l-Pjan Kontinwu għall-Istandardizzazzjoni tagħha tal-ICT u talbiet ta' standardizzazzjoni lil organizzazzjonijiet Ewropej ta' Standardizzazzjoni. Fid-dawl tal-introduzzjoni rapida u l-adozzjoni ta' teknoloġiji ġodda, li feġġew każijiet li ma kinux magħrufa ta' riskji għaç-çibersigurtà, u żviluppi legiſlattivi u żviluppi tas-suq, il-Kummissjoni jew il-ECCG jenhtieg li jkunu intitolati jitolbu lill-ENISA thejji skemi kandidati li ma kinux inkluzi fil-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni. F'każijiet bħal dawn, jenhtieg li l-Kummissjoni u l- ECCG jivvalutaw ukoll il-htieġa għal talba bħal din, billi jqisu l-għanijiet u l-objettivi ġenerali ta' dan ir-Regolament u l-htieġa li tiġi żgurata l-kontinwità fir-rigward tal-ippjanar u l-użu tar-riżorsi mill-ENISA .**

Wara talba bhal din, ikun jenhtieg li l-ENISA thejji l-iskemi kandidati ghal prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT speċifiċi mingħajr dewmien żejjed. Jenhtieg li l-Kummissjoni tevalwa l-impatt pożittiv u dak negattiv tat-talba tagħha fuq is-suq speċifiku in kwistjoni, speċjalment l-impatt fuq l-SMEs, fuq l-innovazzjoni, fuq l-ostakli għad-dhul f' dak is-suq u fuq l-ispejjeż għall-utenti aħharin. Jenhtieg li l-Kummissjoni, abbazi tal-iskema kandidata proposta mill-ENISA, ikollha s-setgħa tadotta l-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Fid-dawl tal-għan ġenerali u l-oġettivi ta' sigurtà stabbiliti f'dan ir-Regolament, l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottati mill-Kummissjoni jenhtieg li jispeċifikaw sett minimu ta' elementi li jikkonċernaw is-sugġett, l-ambitu u l-funzjonament tal-iskema individwali. Dawk l-elementi jenhtieg li jinkludu, fost affarijiet oħra, l-ambitu u l-oġġett taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, inkluż il-kategoriji ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICTkoperti, l-ispeċifikazzjoni dettaljata tar-rekwiżiti taċ-ċibersigurtà, pereżempju b'referenza għal standards jew speċifikazzjonijiet tekniċi, il-kriterji speċifiċi tal-evalwazzjoni u l-metodi tal-evalwazzjoni, kif ukoll il-livell ta' assigurazzjoni maħsub ('bażiku', 'sostanzjali' jew 'għoli') ***u l-livelli tal-evalwazzjoni fejn applikabbli. L-ENISA jenhtieg li tkun tista' tiċhad talba mill-Grupp Konsultattiv Ewropew għall-Konsumaturi. Tali deċiżjonijiet jenhtieg li jittiehdu mill-Bord ta' Tmexxija u għandhom ikunu sostanzjali kif xieraq.***

(85) *Jenhtieg li l-ENISA tiggestixxi sit web li jipprovdi informazzjoni dwar u li tirreklama skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, li jenhtieg li jinkludu, fost affarijiet ohra, it-talbiet għat-thejjija ta' skema kandidata kif ukoll il-kummenti li tirċievi fil-proċess tal-konsultazzjoni mwettqa mill-ENISA fil-fażi tat-thejjija. Jenhtieg li s-sit web jipprovdi wkoll informazzjoni dwar iċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE mahruġa skont dan ir-Regolament inkluż informazzjoni dwar l-irtirar u l-iskadenza. Jenhtieg li s-sit web jindika wkoll l-iskemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jkunu ġew sostitwiti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*

(86) *Il-livell tal-assigurazzjoni ta' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni huwa bażi għall-fiduċja li prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT jissodisfa r-rekwiżiti ta' sigurtà ta' skema speċifika Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Sabiex tiżgura l-konsistenza tal-qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, jenhtieg li skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tkun tista' tispeċifika l-livelli ta' assicurazzjoni għaċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u għad-dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE mahruġa taht dik l-iskema. Kull ċertifikat Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jista' jirreferi għal wiehed mil-livelli tal-assigurazzjoni: 'bażiku', 'sostanzjali' jew 'għoli', filwaqt li d-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE tista' tirreferi biss għal-livell bażiku ta' assicurazzjoni. Il-livelli tal-assigurazzjoni jipprovdu l-grad ta' serjetà u approfondiment korrispondenti tal-evalwazzjoni tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT u jkunu kkaratterizzati minn referenza għall-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, l-istandards u l-proċeduri relatati magħhom, inkluż kontrolli tekniċi, bl-għan li jiġu mitigati jew jiġu evitati inċidenti. Jenhtieg li kull livell tal-assigurazzjoni jkun konsistenti fl-oqsma settorjali differenti ta' fejn tkun applikata ċ-ċertifikazzjoni.*

(87) Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tispeċifika diversi livelli ta' evalwazzjoni skont ir-rigorożità u l-profondità tal-metodoloġija tal-evalwazzjoni użata. Il-livelli ta' evalwazzjoni jenħtieg li jikkorrispondu ma' wiehed mil-livelli tal-assigurazzjoni u jkunu assoċjati ma' taħlita adatta ta' komponenti tal-assigurazzjoni. Jenħtieg li għal-livelli kollha tal-assigurazzjoni, il-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT ikun fih għadd ta' funzjonijiet siguri, kif speċifikat mill-iskema, li jistghu jinkludu: konfigurazzjoni innovattiva sigura, kodiċi ffirmit, aġġornament sigur u tekniki użati biex ixekklu l-isfruttament tal-vulnerabbiltajiet (exploit mitigations) u protezzjoni shiha tal-memorja stack jew heap. Jenħtieg li dawk il-funzjonijiet ikunu ġew żviluppati u jinżammu, bl-użu ta' approċċi għall-iżvilupp iffokati fuq is-sigurtà u għodod assoċjati sabiex jiġi żgurati li l-mekkanizmi effettivi tas-software u l-hardware jiġu inkorporati b'mod affidabbli.

(88) Għal-livell tal-assigurazzjoni 'bażiku', jenħtieg li l-evalwazzjoni tkun gwidata tal-inqas mill-komponenti ta' assicurazzjoni li ġejjin: jenħtieg li l-evalwazzjoni tinkludi tal-inqas rieżami tad-dokumentazzjoni teknika tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT mill-korp tal-valutazzjoni tal-konformità. Fejn iċ-ċertifikazzjoni tinkludi proċessi tal-ICT, jenħtieg li l-proċess użat għad-disinn, l-iżvilupp u l-manutenzjoni tal-prodott ICT jew tas-servizz ICT ikun ukoll soġġett għar-rieżami tekniku. Fejn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tipprevedi awtovalutazzjoni tal-konformità, jenħtieg li jkun suffiċjenti li l-manifattur jew il-fornitur tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT ikun wettaq awtovalutazzjoni tal-konformità tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT mal-iskema taċ-ċertifikazzjoni.

(89) Ghal-livell tal-assigurazzjoni 'sostanzjali', minbarra r-rekwiżiti ghal-livell tal-assigurazzjoni 'bażiku', jenhtieg li l-evalwazzjoni tkun gwidata tal-inqas mill-verifika tal-konformità tal-funzjonalitajiet tas-sigurtà tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICTmad-dokumentazzjoni teknika tiegħu.

(90) Ghal-livell tal-assigurazzjoni 'gholi', l-evalwazzjoni, minbarra r-rekwiżiti ghal-livell tal-assigurazzjoni 'sostanzjali', jenhtieg li tkun gwidata tal-inqas minn ittestjar tal-effiċjenza li jivvaluta r-reżistenza tal-funzjonalitajiet tas-sigurtà tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT kontra attakki ċibernetiċi elaborati mwettqa minn persuni li jkollhom hiliel u riżorsi sinifikanti.

(91) Jenhtieg li r-rikors għaċ-ċertifikazzjoni Ewropea taċ-ċibersigurtà ***għad-dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE*** jibqa' fuq bażi volontarja, dment li ma jkunx previst mod ieħor fil-***liġi*** tal-Unjoni, jew fil-***liġi tal-Istati Membri adottata f'konformità mad-dritt tal-Unjoni. Fin-nuqqas ta' liġi tal-Unjoni armonizzata, l-Istati Membri jistgħu jadottaw regolamenti tekniċi nazzjonali li jipprevedu ċertifikazzjoni obbligatorja taht skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà f'konformità mad-Direttiva (UE) 2015/1535*** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁹. ***L-Istati Membri għandhom rikors ukoll għaċ-ċertifikazzjoni Ewropea taċ-ċibersigurtà fil-kuntest tal-akkwist pubbliku u tad-Direttiva 2014/24/UE*** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁰.

---

¹⁹ Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Settembru 2015 li tistabbilixxi proċedura għall-għoti ta' informazzjoni fil-qasam tar-regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-servizzi tas-Socjetà tal-Informatika (ĠU L 241, 17.9.2015, p. 1).

²⁰ Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65).

(92) *F'ċerti oqsma, jista' jkun neċessarju fil-futur li jiġu imposti rekwiżiti speċifiċi ta' ċibersigurtà u li ċ-ċertifikazzjoni tagħha jsiru obligatorji għal ċerti prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT, sabiex jittejjeb il-livell ta' ċibersigurtà fl-Unjoni. Jenhtieg li l-Kummissjoni tissorvelja regolarment l-impatt tal-iskemi Ewropej ta' ċertifikazzjoni ta' ċibersigurtà adottati fuq id-disponibbiltà prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT siguri fis-suq intern u jenhtieg li li tivvaluta regolarment il-livell ta' użu tal-iskemi ta' ċertifikazzjoni mill-manifatturi jew il-fornituri tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT fl-Unjoni. L-effiċjenza tal-iskemi Ewropej ta' ċertifikazzjoni ta' ċibersigurtà, u l-kwistjoni ta' jekk xi skemi speċifiċi għandhomx isiru obligatorji jenhtieg li jiġu vvalutati fid-dawl tal-leġislazzjoni tal-Unjoni marbuta ma' ċibersigurtà, b'mod partikolari d-Direttiva (UE) 2016/1148, b'kont meħud tas-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni użati minn operaturi ta' servizzi essenzjali.*

(93) *Jenhtieg li ċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u d-dikjarazzjonijiet tal-UE dwar il-konformità jghinu lill-utenti aħharin jagħmlu għażliet infurmati. Għalhekk, jenhtieg li prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT li jkunu ġew iċċertifikati jew li għalihom tkun inħarġet dikjarazzjoni tal-UE dwar il-konformità jkunu akkumpanjati minn informazzjoni strutturata li tkun adattata għal-livell tekniku mistenni tal-utent aħhari intenzjonat. L-informazzjoni kollha ta' dan it-tip jenhtieg li tkun disponibbli online, u, fejn xieraq, fil-forma fiżika. Jenhtieg li l-utent aħhari jkollu aċċess għall-informazzjoni rigward in-numru ta' referenza tal-iskema taċ-ċertifikazzjoni, il-livell ta' assigurazzjoni, id-deskrizzjoni tar-riskji taċ-ċibersigurtà assoċjati mal-prodott ICT, servizzi ICT jew proċess tal-ICT, u l-korp jew l-awtorità li joħorġu ċ-ċertifikat, jew ikun jista' jakkwista kopja taċ-ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà. Barra minn hekk, jenhtieg li l-utent aħhari jkun mgharraf bil-politika tal-appoġġ għaċ-ċibersigurtà, jiġifieri għal kemm żmien l-utent aħhari jista' jistenna li jirċievi aġġornamenti jew software korrettiv għaċ-ċibersigurtà, tal-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT. Fejn japplika, jenhtieg li tinghata gwida dwar azzjonijiet jew settings li l-utent aħhari jista' jimplementa biex iżomm jew biex itejjeb iċ-ċibersigurtà tal-prodott ICT jew tas-servizz ICT u l-informazzjoni ta' kuntatt ta' punt uniku ta' kuntatt fejn jintbagħtu rapporti jew mnejn jinghata appoġġ f'każ ta' attakki ċibernetiċi (minbarra rappurtar awtomatiku). Jenhtieg li dik l-informazzjoni tiġi aġġornata regolarment fuq sit web filwaqt li tkun ipprovduta informazzjoni dwar l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*

94) *Bil-ghan li jinkisbu l-objettivi ta' dan ir-Regolament u biex tiġi evitata l-frammentazzjoni tas-suq intern, jenhtieg li l-iskemi jew il-proċeduri nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għall-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà ma jibqgħux effettivi minn data stabbilita mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Istati Membri ma jintroduċux skemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà godda għall-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT diġà koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà eżistenti. Madankollu, jenhtieg li l-Istati Membri ma jkunux impediti milli jadottaw jew iżommu skemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għall-finijiet ta' sigurtà nazzjonali.*

Jenhtieg li l-Istati Membri jinfurmaw lill-Kummissjoni u lill-ECCG bi kwalunkwe intenzjoni li jfasslu skemi nazzjonali godda ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.

Jenhtieg li l-Kummissjoni u l-ECCG jevalwaw l-impatt tal-iskemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà l-godda fuq il-funzjonament tajjeb tas-suq intern u fid-dawl ta' kwalunkwe interess strateġiku li, minflok, tintalab skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.

- (95) *L-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà huma maħsuba biex jgħinu fl-armonizzazzjoni tal-prattiki taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni. Dawn jehntieg li jikkontribwixxu biex iżidu l-livell taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni. It-tfassil tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jenhtieg li jikkunsidraw u jippermettu l-iżvilupp ta' innovazzjonijiet fil-qasam taċ-ċibersigurtà.*
- (96) *Jenhtieg li l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jqisu l-metodi attwali tal-iżvilupp tas-software u tal-hardware u, b'mod partikolari, l-impatt ta' aġġornamenti frekwenti ta' software jew firmware fuq iċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà individwali. Jenhtieg li l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jispeċifikaw il-kondizzjonijiet li jwasslu biex aġġornament jista' jkun jehntieg li prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT jiġi ċċertifikat mill-ġdid jew li l-ambitu ta' ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà speċifiku jitnaqqas, b'kont meħud ta' kwalunkwe effett negattiv possibbli tal-aġġornament fuq il-konformità mar-rekwiżiti tas-sigurtà ta' dak iċ-ċertifikat.*
- (97) Ladarba tiġi adottata skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, il-manifatturi jew il-fornituri tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT jenhtieg li jkunu jistgħu jipprezentaw applikazzjonijiet għaċ-ċertifikazzjoni tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT tagħhom lill-korp ta' valutazzjoni tal-konformità li jagħzlu huma **ikun fejn ikun fl-Unjoni**. Jenhtieg li l-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità jkunu akkreditati minn korp ta' akkreditazzjoni nazzjonali jekk ikunu jikkonformaw ma' ċerti rekwiżiti speċifiċi stabbiliti f'dan ir-Regolament. L-akkreditazzjoni jenhtieg li tinhareg għal perijodu massimu ta' hames snin u li jenhtieg li tkun tista' tiġġedded bl-istess kondizzjonijiet sakemm il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jkun għadu jissodisfa r-rekwiżiti. Jenhtieg li l-korpi tal-akkreditazzjoni nazzjonali **jirrestringu, jissospendu jew jirrevokaw** l-akkreditazzjoni ta' korp ta' valutazzjoni tal-konformità jekk il-kondizzjonijiet għall-akkreditazzjoni ma jkunux ġew issodisfati jew ma jibqgħux issodisfati, jew fejn il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jikser dan ir-Regolament.

- (98) *Ir-referenzi fil-leġislazzjoni nazzjonali għall-istandards nazzjonali li jkunu waqfu milli jipproduċu effetti legali minhabba d-dhul fis-seħħ ta' skema ta' ċertifikazzjoni Ewropea taċ-ċibersigurtà jistgħu jkunu sors ta' konfużjoni. Għalhekk, jenhtieg li l-Istati Membri jirriflettu l-adozzjoni ta' skema Ewropea ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fil-leġislazzjoni nazzjonali tagħhom.*
- (99) *Sabiex jintlahqu standards ekwivalenti fl-Unjoni kollha, sabiex jiffaċilitaw ir-rikonoxximent reċiproku u jippromwovu l-aċċettazzjoni ġenerali ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE, huwa mehtieg li tiġi stabbilita sistema ta' rieżami bejn il-pari bejn l-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Jenhtieg li r-rieżami bejn il-pari jkopri l-proċeduri għas-sorveljanza tal-konformità tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT maċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà, għall-monitoraġġ tal-obbligi tal-manifatturi jew tal-fornituri tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT li jwettqu l-awtovalutazzjoni tal-konformità, għall-monitoraġġ tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, kif ukoll tal-adegwatezza tal-kompetenza esperta tal-persunal tal-korpi li johorġu ċertifikati għal livelli ta' assigurazzjoni 'gholi'. Jenhtieg li l-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tkun tista', permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tistabbilixxi pjan ta' mill-inqas hames snin għar-rieżamijiet bejn il-pari, kif ukoll tistabbilixxi kriterji u metodoloġiji għat-thaddim tas-sistema ta' rieżami bejn il-pari.*
- (100) *Mingħajr preġudizzju għall-istabbiliment ta' sistema ġenerali ta' rieżami bejn il-pari fl-awtoritajiet nazzjonali kollha taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fi hdan il-qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, ċerti skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jistgħu jinkludu mekkaniżmu ta' rieżami bejn il-pari għall-korpi li johorġu ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà għall-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT f'livell ta' assigurazzjoni 'gholi' taht skemi bħal dawn. Jenhtieg li l-ECCG jappoġġa l-implimentazzjoni ta' tali mekkaniżmi ta' rieżami bejn il-pari. Jenhtieg li r-rieżamijiet bejn il-pari jivvalutaw b'mod partikolari jekk il-korpi kkonċernati jwettqux il-kompiti tagħhom b'mod armonizzat, u jistgħu jinkludu mekkaniżmi ta' appelli. Jenhtieg li r-riżultati tar-rieżamijiet bejn il-pari jkunu disponibbli għall-pubbliku. Il-korpi kkonċernati*

jistghu jadottaw miżuri adatti biex jadattaw il-prattiki u l-gharfien esperti tagħhom kif meħtieġ.

- (101) **■** *Jenħtieġ li l-Istati Membri jaħtru awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà waħda jew aktar biex jissorveljaw il-konformità mal-obbligi li jirriżultaw minn dan ir-Regolament. Awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tkun awtorità eżistenti jew waħda ġdida. Jenħtieġ li Stat Membru jkun jista' wkoll jahtar, wara li jkun lahaq qbil ma' Stat Membru ieħor, awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà waħda jew aktar fit-territorju ta' dak l-Istat Membru l-ieħor.*

(102) *Jenhtieg li awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà b'mod partikolari jimmonitorja u tinforza l-obbligi tal-manifatturi jew tal-fornituri tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT li jkunu stabbiliti fit-territorju rispettiv tagħha fir-rigward tad-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE, jenhtieg li jassistu lill-korpi nazzjonali tal-akkreditazzjoni fil-monitoraġġ u s-superviżjoni tal-attivitajiet tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità billi tipprovdilhom għarfien espert u informazzjoni rilevanti, jenhtieg li jawtorizzaw lill-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità biex iwettqu l-kompiti tagħhom meta dawn il-korpi jissodisfaw rekwiżiti addizzjonali stabbiliti fi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u jenhtieg li jimmonitorjaw żviluppi rilevanti fil-qasam taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà* ■ . Jenhtieg li l-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni *taċ-ċibersigurtà* jittrattaw l-ilmenti mressqa minn persuni fiżiċi jew ġuridiċi fir-rigward taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà maħruġa *minn dawk l-awtoritajiet jew fir-rigward taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà maħruġa minn korpi ta' valutazzjoni tal-konformità meta tali ċertifikati jindikaw il-livell ta' assigurazzjoni 'għoli'*, jenhtieg li jinvestigaw, sa fejn ikun xieraq, is-sugġett tal-ilment u jenhtieg li jinformaw lill-ilmentatur dwar il-progress u l-eżitu tal-investigazzjoni f'perijodu raġonevoli. Barra minn hekk, jenhtieg li l-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jikkooperaw ma' awtoritajiet nazzjonali oħra responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni *taċ-ċibersigurtà* jew awtoritajiet pubbliċi oħra, inkluż permezz tal-qsim tal-informazzjoni dwar in-n-nonkonformità possibbli tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament jew mal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà speċifiċi. *Il-Kummissjoni jenhtieg li tiffaċilita dak il-qsim ta' informazzjoni billi tagħmel disponibbli sistema ġenerali ta' appoġġ għall-informazzjoni elettronika, pereżempju s-Sistema ta' Informazzjoni u Komunikazzjoni għas-Sorveljanza tas-Suq (ICSMS) u s-Sistema ta' Twissija Rapida għall-prodotti perikolużi li mhumiex tal-ikel (RAPEX), li diġà qegħdin jintużaw mill-awtoritajiet tas-sorveljanza tas-suq skont ir-Regolament (KE) Nru 765/2008.*

(103) Bil-għan li tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti tal-qafas Ewropew taċ-
ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, jenhtieg li jiġi stabbilit ECCG li jkun jikkonsisti
minn ***rappreżentanti ta'*** awtoritajiet nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni ***taċ-
ċibersigurtà jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra***. Jenhtieg li l-kompiti ewlenin
tal-ECCG ikunu li jipprovdi pariri u għajjnuna lill-Kummissjoni f'bidmietha lejn l-
assigurazzjoni ta' implimentazzjoni u applikazzjoni konsistenti tal-Qafas Ewropew
taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, li jgħin lill-ENISA u li jikkoopera mill-qrib
magħha fit-tnejn ta' skemi kandidati taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, f'każijiet
debitament ġutsifikati li jitlob lill-ENISA thejji skema kandidata, u li jadotta
opinjonijiet indirizzati ***lill-ENISA dwar skemi kandidati u li jadotta opinjonijiet
indirizzati lill-Kummissjoni*** dwar il-ġestjoni u r-rieżami ta' skemi Ewropej taċ-
ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li diġà jeżistu.

***Jenhtieg li l-ECCG jiffacilita l-iskambju ta' prattiki tajba u għarfien espert bejn l-
awtoritajiet nazzjonali responsabbli taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà varji li
jkunu responsabbli għall-awtorizzazzjoni ta' korpi ta' valutazzjoni tal-konformità u
għall-hruġ ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà.***

(104) Għall-finijiet tas-sensibilizzazzjoni u tiġi ffaċilitata l-aċċettazzjoni ta' skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà futuri, il-Kummissjoni tista' toħroġ linji gwida taċ-ċibersigurtà speċifiċi għas-setturi, per eżempju dwar prattiki tajbin taċ-ċibersigurtà inkella imġiba responsabbli taċ-ċibersigurtà fejn jiġi enfasizzat l-effett pożittiv tal-użu ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT.

(105) *Sabiex jiġi ffaċilitat aktar il-kummerċ, u b'kont mehud tal-fatt li l-katini tal-provvista tal-ICT huma globali, l-Unjoni tista' tikkonkludi ftehimiet ta' rikonoxximent reċiproku dwar ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà f'konformità mal-Artikolu 218 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE).. Il-Kummissjoni, filwaqt li tqis pariri mill-ENISA u mill-Grupp Ewropew taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà, tista' tirrakkomanda l-ftuħ ta' negozjati rilevanti. Jenhtieg li kull skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tipprevedi kundizzjonijiet speċifiċi għal tali ftehimiet tar-rikonoxximent reċiproku ma' pajjiżi terzi.*

(106) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni jenhtieg li tingħata setgħat ta' implimentazzjoni. Dawn is-setgħat jenhtieg li jkunu eżerċitati skont ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²¹.

---

²¹ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (107) Il-proċedura ta' eżami jenhtieg li tintuża għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni dwar skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għal prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT, għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni dwar arrangamenti għat-twettiq ta' inkjesti mill-ENISA, għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni **dwar pjan għar-rieżami bejn il-pari ta' awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà**, kif ukoll għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni dwar iċ-ċirkostanzi, il-formati u l-proċeduri ta' notifika tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità akkreditati mill-awtoritajiet nazzjonali ■ responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni **taċ-ċibersigurtà** lill-Kummissjoni.
- (108) L-attivitajiet tal-ENISA jenhtieg li jkunu soġġetti għal evalwazzjoni **regolari u** indipendenti. Dik l-evalwazzjoni jenhtieg li tqis l-oġġettivi tal-ENISA , il-prattiki tax-xogħol tagħha u r-rilevanza tal-kompiti tagħha, **b'mod partikolari l-kompiti tagħha relatati mal-kooperazzjoni operazzjonali fil-livell tal-Unjoni. Jenhtieg li dik l-evalwazzjoni tivvaluta wkoll l-impatt, l-effikaċja u l-effiċjenza tal-qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. Fil-każ ta' rieżami, il-Kummissjoni jenhtieg li tevalwa kif ir-rwol tal-ENISA bhala punt ta' referenza għal pariri u għarfien espert jista' jiġi msahhah u jenhtieg li tevalwa l-possibbiltà ta' rwol għall-ENISA li tappoġġa l-valutazzjoni tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT ta' pajjiżi terzi li ma jikkonformawx mar-regoli tal-Unjoni, meta tali prodotti, servizzi u proċessi jidhlu fl-Unjoni..**

- (109) Minhabba li l-għanijiet ta' dan ir-Regolament ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta mizuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-għanijiet.
- (110) Jenħtieġ li r-Regolament (UE) Nru 526/2013 jiġi jithassar,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I
DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Sugġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Bil-għan li jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq intern bl-intensjoni li jinkiseb livell għoli ta' ċibersigurtà, ta' reżiljenza ċibernetika u ta' fiduċja fl-Unjoni, dan ir-Regolament jistabbilixxi:
- (a) l-oġġettivi, il-kompiti u kwistjonijiet organizzattivi relatati mal-ENISA (l-**Aġenzija tal-Unjoni Ewropea** għaċ-Ċibersigurtà),; u
  - (b) qafas għall-istabbiliment ta' skemi Ewropej ta' ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà bil-għan li jiġi żgurat livell adegwat ta' ċibersigurtà għall-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT fl-Unjoni, ***kif ukoll bil-għan li tiġi evitata l-frammentazzjoni tas-suq intern fir-rigward ta' skemi taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni.***
- Il-qafas imsemmi fil-punt (b)*** tal-ewwel sub-paragrafu japplika mingħajr preġudizzju għal dispożizzjonijiet speċifiċi ***f'atti legali ohra tal-Unjoni*** li jikkonċernaw iċ-ċertifikazzjoni volontarja jew obbligatorja **■**.
2. ***Dan ir-Regolament huwa mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri fir-rigward ta' attivitajiet li jirrigwardaw is-sigurtà pubblika, id-difiża, is-sigurtà nazzjonali u l-attivitajiet tal-Istat fl-oqsma tad-dritt kriminali.***

Artikolu 2
Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "ċibersigurtà" *tfisser* l-attivitajiet meħtieġa biex jiġu mħarsa n-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni, l-utenti ta' tali sistemi, u persuni oħra milquta minn theddid ċibernetiku;
- (2) "netwerk u sistema tal-informazzjoni" *tfisser* **netwerk u sistema tal-informazzjoni kif definit fil-punt (1) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;**
- (3) "strategija nazzjonali dwar is-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni" *tfisser* **strategija nazzjonali dwar is-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni kif definita fil-punt (3) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;**
- (4) "operatur ta' servizzi essenzjali" *tfisser* **operatur ta' servizzi essenzjali** kif definit fil-punt (4) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;

- (5) "fornitur ta' servizz digitali" tfisser **fornitur** ta' servizz digitali kif definit fil-punt (6) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;
- (6) "inċident" tfisser **inċident** kif definit fil-punt (7) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;
- (7) "l-indirizzar ta' inċident" tfisser **l-indirizzar ta' inċident** kif definit fil-punt (8) tal-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2016/1148;
- (8) "theddida ċibernetika" tfisser kwalunkwe ċirkostanza, avveniment **jew azzjoni** potenzjali **li** tista' **tkun ta' hsara ghal, tfixkel jew b'xi mod iehor ikollha** impatt negattiv fuq in-netwerks u s-sistemi tal-informazzjoni, l-utenti ta' tali sistemi u persuni oħra;
- (9) "skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà" tfisser sett komprensiv ta' regoli, rekwiżiti tekniċi, standards u proċeduri, li huma stabbiliti fil-livell tal-Unjoni, u li japplikaw għaċ-ċertifikazzjoni **jew il-valutazzjoni tal-konformità** ta' prodotti ICT **u**, servizzi **ICT u proċessi** tal-ICT speċifiċi;

- (10) *"skema nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà" tfisser sett komprensiv ta' regoli, rekwiżiti tekniċi, standards u proċeduri żviluppati u adottati minn awtorità pubblika nazzjonali u li japplikaw għaċ-ċertifikazzjoni jew għall-valutazzjoni tal-konformità ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-iskema speċifika;*
- (11) *"ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà" tfisser dokument li jinħareġ minn korp rilevanti, li jiddikjara li prodott ICT , servizz ICT jew proċess tal-ICT partikolari jkun gie evalwat għall-konformità ma' rekwiżiti ta' sigurtà speċifiċi stabbiliti fi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;*
- (12) *"prodott tal-ICT" tfisser element jew grupp ta' elementi ta' netwerk jew sistema tal-informazzjoni;*
- (13a) *"servizz tal-ICT" tfisser servizz li jikkonsisti b'mod shih jew prinċipalment mit-trasmissjoni, il-ħżin, il-ġbir jew l-ipproċessar ta' informazzjoni permezz ta' networks u sistemi tal-informazzjoni;*
- (14) *"proċess tal-ICT" tfisser sett ta' attivitajiet imwettqa biex jiġi ddiżinjat, żviluppat, furnut jew sostnut prodott ICT jew servizz tal-ICT;*

- (15) "akkreditazzjoni" tfisser akkreditazzjoni kif definita fil-punt (10) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 765/2008;
- (16) "korp nazzjonali tal-akkreditazzjoni" tfisser korp nazzjonali tal-akkreditazzjoni kif definit fil-punt (11) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 765/2008;
- (17) "valutazzjoni tal-konformità" tfisser valutazzjoni tal-konformità kif definita fil-punt (12) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 765/2008;
- (18) "korp ta' valutazzjoni tal-konformità" tfisser korp ta' valutazzjoni tal-konformità kif definit fil-punt (13) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 765/2008;
- (19) "standard" tfisser standard kif definit fil-punt (1) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) Nru 1025/2012;
- (20) ***"speċifikazzjoni teknika" tfisser dokument li jippreskrivi r-rekwiżiti tekniċi li jridu jiġu ssodisfati minn, jew proċeduri ta' valutazzjoni tal-konformità ma', prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT;***

- (21) *"livell ta' assicurazzjoni" tfisser bażi għall-fiduċja li prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT jissodisfa r-rekwiżiti ta' sigurtà ta' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà speċifika, jindika l-livell li fih prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT ikun gie evalwat iżda fil-fatt ma jkejjilx is-sigurtà tal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT kkonċernat.*
- (22) *"awtovalutazzjoni tal-konformità" tfisser azzjoni mwettqa minn manifattur jew fornitur ta', prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT, li tevalwa jekk dawk il-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà speċifika.*

TITOLU II

ENISA -(l-"*Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ĉibersigurtà* ")

KAPITOLU I

MANDAT U OBJETTIVI

Artikolu 3

Mandat

1. L-ENISA għandha twettaq il-*kompiti* assenjati lilha skont dan ir-Regolament bil-fini li *tikseb* livell *komuni* għoli ta' ċibersigurtà *fl-Unjoni kollha, inkluż billi tappoġġa b'mod attiv lill-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni biex itejbu ċ-ċibersigurtà. L-ENISA għandha taġixxi bhala punt ta' referenza għal pariri u għarfien espert dwar iċ-ċibersigurtà għall-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni kif ukoll għal partijiet ikkonċernati rilevanti ohra tal-Unjoni.*

L- ENISA għandha tagħti kontribut biex titnaqqas il-frammentazzjoni tas-suq intern billi twettaq il-kompiti mogħti lilha skont dan ir-Regolament.

2. L-ENISA għandha twettaq il-kompiti assenjati lilha permezz ta' atti legali tal-Unjoni li jstabbilixxu mizuri għall-approssimazzjoni tal-liġijiet, regolamenti u dispozizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri marbuta maċ-ċibersigurtà.

3. *Meta twettaq il-kompiti tagħha, l-ENISA għandha taġixxi b'mod indipendenti filwaqt li tevita d-duplikazzjoni ta' attivitajiet tal-Istati Membri u b'konsiderazzjoni tal-gharfien espert diġà eżistenti tal-Istati Membri.*
3. *L-ENISA għandha tiżviluppa r-riżorsi tagħha stess, inkluż kapaċitajiet u hiliet tekniċi u umani, meħtieġa sabiex twettaq il-kompiti assenjati lilha b'dan ir-Regolament.*

Artikolu 4

Objettivi

1. L-ENISA għandha topera bhala centru tal-gharfien espert dwar iċ-ċibersigurtà minhabba l-indipendenza tagħha, il-kwalità teknika u xjentifika tal-konsulenza li toffri, l-informazzjoni li tipprovdi, it-trasparenza tal-proċeduri tal-operat tagħha, il-metodi tal-operat, u r-reqqa tagħha fit-twettiq tal-kompiti tagħha.
2. L-ENISA għandha tgħin lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-agenziji tal-Unjoni, kif ukoll lill-Istati Membri fl-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' politiki ***tal-Unjoni*** marbuta maċ-ċibersigurtà, ***inkluż politiki settorjali dwar iċ-ċibersigurtà.***

3. L- ENISA għandha tappoġġa l-bini tal-kapaċitajiet u l-istat ta' thejjija madwar l-Unjoni, billi tgħin ***lill-istituzzjonijiet, lill-korpi, lill-uffiċċji u lill-aġenziji tal-Unjoni, kif ukoll*** lill-Istati Membri u lill-partijiet ikkonċernati pubbliċi u privati, biex itejbu l-protezzjoni tan-netwerk u tas-sistemi tal-informazzjoni tagħhom, biex jiżviluppaw ***u jtejbu r-reżiljenza ċibernetika u l-kapaċitajiet ta' rispons, u biex jiżviluppaw*** ħiliet u kompetenzi fil-qasam taċ-ċibersigurtà **■** .
4. L-ENISA għandha tippromwovi l-kooperazzjoni ***inkluż il-kondiviżjoni ta' informazzjoni*** u l-koordinazzjoni fil-livell tal-Unjoni fost l-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni u partijiet ikkonċernati rilevanti ***privati u pubbliċi*** **■** fi kwistjonijiet marbuta maċ-ċibersigurtà.
5. L- ENISA għandha ***tikkontribwixxi biex jiżdiedu*** l-kapaċitajiet ta' ċibersigurtà fil-livell tal-Unjoni sabiex ***jiġu appoġġati l-azzjonijiet*** tal-Istati Membri fil-prevenzjoni ta' u r-rispons għal ta' theddid ċibernetiku, b'mod partikolari fil-każ ta' incidenti transfruntiera.

6. L- ENISA għandha tippromwovi l-użu taċ-ċertifikazzjoni **Ewropea taċ-ċibersigurtà, bil-hsieb li tiġi evitata l-frammentazzjoni tas-suq intern. L- ENISA għandha tikkontribwixxi** għall-istabbiliment u ż-żamma ta' qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà skont it-Titolu III ta' dan ir-Regolament, bil-għan li ttejjeb it-trasparenza taċ-ċibersigurtà tal-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT, u b'hekk issaħħaħ il-fiduċja fis-suq intern diġitali **u l-kompetittività tiegħu.**
7. L- ENISA għandha tippromwovi livell għoli ta' għarfien **dwar iċ-ċibersigurtà, inkluż l-iġjene ċibernetika u l-litteriżmu ċibernetiku fost** iċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji.

KAPITOLU IA

KOMPITI

Artikolu 5

Żvilupp u implimentazzjoni tal-politika u l-liġi tal-Unjoni

L-ENISA għandha tikkontribwixxi għall-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-politika u l-liġi tal-Unjoni, billi:

- (1) tassisti u tagħti pariri dwar l-iżvilupp u r-rieżami tal-politika u tal-liġi tal-Unjoni fil-qasam ta-ċibersigurtà, u dwar inizzjattivi ta' politika u tal-liġi speċifiċi għas-settur fejn ikunu involuti, b'mod partikolari billi ttiprovdi l-opinjoni u l-analizi indipendenti tagħha kif ukoll billi twettaq xogħol preparatorju;

2. tassiti lill-Istati Membri jimplimentaw il-politika u l-ligi tal-Unjoni fir-rigward ta' ċibersigurtà b'mod konsistenti, b'mod partikolari fir-rigward tad-Direttiva (UE) 2016/1148, inkluż permezz tal-ħruġ ta' opinjonijiet, linji gwida, l-għoti ta' pariri u l-aħjar prattiki dwar suġġetti bħalma huma l-ġestjoni tar-riskju, ir-rappurtar tal-inċidenti u l-qsim tal-informazzjoni, kif ukoll permezz tal-faċilitazzjoni tal-iskambju tal-aħjar prattiki bejn l-awtoritajiet kompetenti f'dak ir-rigward;
3. ***tassiti lill-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji fl-iżvilupp u l-promozzjoni ta' politiki dwar iċ-ċibersigurtà li jappoġġaw id-disponibbiltà jew l-integrità generali tal-qalba essenzjali pubblika tal-internet miftuh;***
4. tikkontribwixxi għax-xogħol tal-Grupp ta' kooperazzjoni skont l-Artikolu 11 tad-Direttiva (UE) 2016/1148, billi tipprovdi l-għarfien espert u l-għajnuna tagħha;
5. tappoġġa:
  - (a) l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-politika tal-Unjoni fil-qasam tal-identità elettronika u s-servizzi fiduċjarji, b'mod partikolari billi tipprovdi pariri u toħroġ linji gwida tekniċi, kif ukoll billitiffaċilita l-iskambju tal-aħjar prattiki bejn l-awtoritajiet kompetenti;
  - (b) il-promozzjoni ta' livell imtejjeb tas-sigurtà tal-komunikazzjonijiet elettronici, anke billi tipprovdi pariri u għarfien espert, kif ukoll billi tiffaċilita l-iskambju tal-aħjar prattiki bejn l-awtoritajiet kompetenti;

(c) *l lill-Istati Membri fl-implimentazzjoni ta' aspetti speċifiċi marbutin maċ-
ċibersigurtà tal-politika u l-liġi tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data u l-
privatezza, inkluż billi tipprovdri pariri lill-Bord Ewropew għall-Protezzjoni
tad-Data fuq talba.*

5. l-apoġġ tar-riezami regolari tal-attivitajiet ta' politika tal-Unjoni billi tipprepara rapport annwali dwar l-istat tal-implimentazzjoni tal-qafas legali rispettiv fi-rigward ta':

- (a) informazzjoni dwar in-notifiki tal-inċidenti mill-Istati Membri kif provduti mill-punti uniċi ta' kuntatt lill-Grupp ta' kooperazzjoni skont l-Artikolu 10(3) tad-Direttiva (UE) 2016/1148;
- (b) taqsiriet tan-notifiki dwar vjolazzjonijiet tas-sigurtà jew nuqqas ta' integrità riċevuti minn fornituri ta' servizzi ta' fiduċja pprovduti mill-korpi superviżorji lill-ENISA , skont l-Artikolu 19(3) tar-Regolament (UE) 910/2014tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²²;
- (c) notifiki ta' **inċidenti** tas-sigurtà trasmessi mill-fornituri ta'netwerks ta' komunikazzjoni elettronika pubbliċi jew servizzi ta' komunikazzjoni elettronika disponibbli pubblikament, pprovduti mill-awtoritajiet kompetenti lill-ENISA, skont l-Artikolu 40 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

---

²² Regolament (UE) Nru 910/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Lulju 2014 dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji għal transazzjonijiet elettroniċi fis-suq intern u li jhassar id-Direttiva 1999/93/KE, ĠU L 257, 28.8.2014, p. 73).

Artikolu 6

■ *Bini ta' kapacitajiet*

1. L-ENISA għandha tassisti:
  - (a) lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex itejbu l-prevenzjoni, l-kxif u l-analizi u l-kapaċità li jirrispondu għat-**thedd**id u l-inċidenti **ċibernetiċi** billi tipprovdihom l-għarfien u l-pariri esperti meħtieġa;
  - (b) ***lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni biex jistabbilixxu u jimplimentaw politiki ta' divulgazzjoni tal-vulnerabbiltajiet fuq bażi volontarja;***
  - (c) lill-istituzzjonijiet, ■ il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni fl-isforzi tagħhom biex itejbu l-prevenzjoni, il-kxif u l-analizi ta' **thedd**id u inċidenti **ċibernetiċi** u biex itejbu l-kapaċitajiet tagħhom li jirrispondu għal tali theddid u inċidenti ċibernetiċi, ***b'mod partikolari*** permezz ta' appoġġ xieraq għas-CERT-EU;
  - (d) lill-Istati Membri fl-iżvilupp tal-CSIRTs nazzjonali, fejn mitluba skont l-Artikolu 9(5) tad-Direttiva (UE) 2016/1148;

- (e) lill-Istati Membri fl-izvilupp tal-istrateġiji nazzjonali dwar is-sigurtà tan-network u tas-sistemi tal-informazzjoni, fejn mitluba skont l-Artikolu 7(2) tad-Direttiva (UE) 2016/1148 u tippromwovi t-tixrid ta' dawk l-istrateġiji u tiegħu **nota tal-progress** tagħhom fl-implimentazzjoni tagħhom fl-Unjoni kollha sabiex tippromwovi l-aqwa prattiki;
- (f) lill-istituzzjonijiet tal-Unjoni fl-izvilupp u r-rieżami tal-istrateġiji tal-Unjoni rigward iċ-ċibersigurtà, il-promozzjoni tat-tixrid tagħhom u s-segwitu fl-implimentazzjoni tagħhom;
- (g) lis-CSIRTs nazzjonali u tal-Unjoni biex itejbu l-livell tal-kapaċitajiet tagħhom, inkluż permezz tal-promozzjoni tad-djalogu u l-iskambji tal-informazzjoni, bil-għan li jiġi żgurat li, fir-rigward tal-ogħla livell tal-izvilupp tekniku, kull CSIRT tippossjedi sett komuni ta' kapaċitajiet minimi u li topera skont l-aħjar prattiki;

- (h) l-Istati Membri billi torganizza regolarment l-eżerċizzji taċ-ċibersigurtà fil-livell tal-Unjoni msemmija fl-Artikolu 7(5) tal-inqas kull sentejn u billi tagħmel rakkomandazzjonijiet ta' politika abbażi tal-proċess ta' evalwazzjoni tal-eżerċizzji u t-tagħlimiet miksuba minnhom;
- (i) lill-korpi ta' politika rilevanti billi toffrilhom taħriġ rigward iċ-ċibersigurtà, fejn xieraq f'kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati;
- (j) lill-Grupp ta' Kooperazzjoni, **fl**-iskambju ■ tal-aħjar prattiki, b'mod partikolari fir-rigward tal-identifikazzjoni mill-Istati Membri tal-operaturi ta' servizzi essenzjali, skont il-punt (1) tal-Artikolu 11(3) tad-Direttiva (UE) 2016/1148 ukoll fir-rigward ta' dipendenzi transfruntiera fir-rigward ta' riskji u inċidenti.

2. L-ENISA għandha **tappoġġa l-kondiviżjoni ta' informazzjoni fis-setturi u bejniethom**, b'mod partikolari fis-setturi elenkati fl-Anness II tad-Direttiva (UE) 2016/1148, billi tipprovdi l-aħjar prattiki u gwida dwar l-għodod disponibbli, il-proċeduri, kif ukoll dwar kif għandhom jiġu indirizzati kwistjonijiet regolatorji marbuta mal-kondiviżjoni tal-informazzjoni.

Artikolu 7

Kooperazzjoni **operazzjonali** fil-livell tal-Unjoni

1. L-ENISA għandha tappoġġa l-kooperazzjoni operazzjonali bejn ***l-Istati Membri, l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji*** tal-Unjoni, u bejn il-partijiet ikkonċernati.
2. L-ENISA għandha tikkoopera fil-livell operazzjonali u tistabbilixxi sinerġiji mal-istituzzjonijiet, **il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji** tal-Unjoni, inkluż is-CERT-UE, ma' dawk is-servizzi involuti fil-ġlieda kontra ċ-ċiberkriminalità u mal-awtoritajiet superviżorji li jittrattaw il-ħarsien tal-privatezza u tad-data personali, bil-ghan li jiġu indirizzati kwistjonijiet ta' interess komuni, inkluż permezz ta':
  - (a) l-iskambju tal-għarfien espert u l-aħjar prattiki;
  - (b) il-forniment ta' pariri u l-ħruġ ta' linji gwida dwar kwistjonijiet rilevanti marbuta ma' ċibersigurtà;
  - (c) l-istabbiliment ta' arrangamenti prattiċi għall-eżekuzzjoni ta' kompiti speċifiċi, wara li tikkonsulta l-Kummissjoni.
3. L-ENISA għandha tipprovdi lis-Segretarjat tan-netwerk tas-CSIRTs, skont l-Artikolu 12(2) tad-Direttiva (UE) 2016/1148 u ***f'dik il-kapaċità*** għandha ***tappoġġa*** b'mod attiv il-kondiviżjoni tal-informazzjoni u l-kooperazzjoni fost il-membri tagħha.

4. L-ENISA għandha **tappoġġa lill-Istati Membri fir-rigward tal-**kooperazzjoni operazzjonali fi hdan in-netwerk tas-CSIRTs **■** billi:

- (a) tagħti pariri dwar kif jistgħu itejbu l-kapaċitajiet tagħhom għall-prevenzjoni u l-kxif ta' incidenti kif ukoll għar-rispons għalihom **u, fuq talba ta' Stat Membru wiehed jew aktar, tagħti pariri fir-rigward ta' theddida ċibernetika speċifika;**
- (b) **■ tassisti, fuq talba ta' Stat Membru wiehed jew aktar, fil-valutazzjoni ta'** incidenti li jkollhom impatt sinifikanti jew sostanzjali, **permezz tal-provvista ta' għarfien espert u tiffaċilita l-ġestjoni teknika ta' incidenti bhal dawn inkluż b'mod partikolari billi tappoġġa l-kondiviżjoni volontarja ta' informazzjoni rilevanti u soluzzjonijiet tekniċi bejn l-Istati Membri;**
- (c) tanalizza vulnerabbiltajiet **■** u incidenti **abbażi ta' informazzjoni disponibbli pubblikament jew informazzjoni pprovduta volontarjament mill-Istati Membri għal dak il-ghan; u**
- (d) **fuq talba ta' Stat Membru wiehed jew aktar, tipprovdi appoġġ fir-rigward ta' inkjesti tekniċi ex post fir-rigward ta' incidenti li jkollhom impatt sinifikanti jew sostanzjali fit-tifsira tad-Direttiva (UE) 2016/1148.**

Fit-twettiq ta' dawk il-kompiti, l-ENISA u s-CERT-UE għandhom ikunu involuti f'kooperazzjoni strutturata biex jibbenefikaw mis-sinerġiji **ubiex tiġi evitata d-duplikazzjoni tal-attivitajiet.**

■

5. L-ENISA għandha torganizza regolarment eżerċizzji taċ-ċibersigurtà fil-livell tal-Unjoni, u għandha tappoġġa lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni fl-organizzazzjoni tal-eżerċizzji ta' ċibersigurtà fuq talba/iet tagħhom. ***Dawn l-eżerċizzji ta' ċibersigurtà fil-livell tal-Unjoni jistgħu jinkludu elementi tekniċi, operazzjonali jew strateġiċi. Darba kull sentejn, l-ENISA għandha torganizza eżerċizzju komprensiv fuq skala kbira.***

Fejn ikun xieraq, l-ENISA għandha tikkontribwixxi wkoll għal eżerċizzji settorjali taċ-ċibersigurtà u tgħin fl-organizzazzjoni tagħhom flimkien ma' ***organizzazzjonijiet*** rilevanti ***li jiehdu sehem ukoll f'***eżerċizzji taċ-ċibersigurtà fil-livell tal-Unjoni.

6. L-ENISA, ***f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri***, għandha thejji Rapport Tekniku regolari ***dettaljat*** dwar is-Sitwazzjoni taċ-Ċibersigurtà fl-UE rigward inċidenti u theddid ċibernetiku bbażat fuq informazzjoni disponibbli pubblikament, l-analizi tagħha u r-rapporti kondivizi minn, fost l-oħrajn, is-CSIRTs tal-Istati Membri ***u*** jew il-punti uniċi ta' kuntatt stabbiliti bid-Direttiva (UE) 2016/1148, ***it-tnejn fuq bażi volontarja***, l-EC3, u s-CERT-UE.

8. L-ENISA għandha tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' rispons kooperattiv, fil-livell tal-Unjoni u tal-Istati Membri, għal incidenti jew krizijiet taċ-ċibersigurtà transfruntiera fuq skala kbira, l-aktar billi:
- (a) tiġbor flimkien u tanalizza r-rapporti minn sorsi nazzjonali **li jkunu fl-isfera pubblika jew kondiviżi fuq bażi volontarja** bil-għan li tikkontribwixxi għall-istabbiliment ta' għarfien komuni tas-sitwazzjoni;
  - (b) tiżgura l-fluss effiċjenti tal-informazzjoni u l-forniment tal-mekkaniżmi ta' eskalazzjoni bejn in-Netwerk tas-CSIRTs u dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet tekniċi u politiċi fil-livell tal-Unjoni;
  - (c) fuq talba, **tiffaċilita**, l-indirizzar tekniku ta' incidenti jew **krizijiet bħal dawn**, inkluż, **b'mod partikolari**, billi tappoġġa l-kondiviżjoni **volontarja** ta' soluzzjonijiet tekniċi bejn l-Istati Membri;
  - (d) tappoġġa **lill-istituzzjonijiet il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni u, fuq talba tagħhom, lill-Istati Membri**, fil-komunikazzjoni pubblika relatata ma' tali incidenti jew krizijiet;
  - (e) tittestja l-pjanijiet ta' kooperazzjoni għar-rispons għal incidenti jew krizijiet bħal dawn **fil-livell tal-Unjoni, fuq talba tagħhom stess, tappoġġa lill-Istati Membri jittestjaw dawn il-pjanijiet fil-livell nazzjonali.**

Artikolu 8

■ *Suq*, ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, u standardizzazzjoni

1. L-ENISA għandha tappoġġa u tippromwovi l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-politika tal-unjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni tal-prodotti ICT■, is-servizzi ICT *u l-proċessi* tal-ICT fir-rigward taċ-ċibersigurtà, kif stabbilit fit-Titolu III ta' dan ir-Regolament, billi:
  - (a) *tissorvelja l-iżviluppi, fuq bażi kontinwa, f'oqsma relatati ta' standardizzazzjoni u tirrakkomanda speċifikazzjonijiet tekniċi adatti biex jintużaw fl-iżvilupp tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà skont il-punt (c) tal-Artikolu 54(1) fejn ma jkunx hemm standards disponibbli;*
  - (b) *thejji skemi kandidati Ewropej għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà ('skemi kandidati') ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT skont l-Artikolu 49;*
  - (c) *tevalwa l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottati f'konformità mal-Artikolu 49(8).*
  - (d). *tiehu sehem f'rieżamijiet bejn il-pari skont l-Artikolu 59(4);*
  - (e) *tassisti lill-Kummissjoni billi ttipprovdi s-segretarjat lill-ECCG skont l-Artikolu 62(5).*

- (2a) L-ENISA għandha ***tippovdi s-segretarjat tal-Grupp Ewropew taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà skont l-Artikolu 202(4).***
- (3) L-ENISA għandha tikkompila u tippublika linji gwida kif ukoll tiżviluppa prattiki tajbin, fir-rigward tar-rekwiżiti taċ-ċibersigurtà ta' prodotti ICT, is-servizzi ICT ***u l-proċessi*** tal-ICT, f'kooperazzjoni mal-***awtoritajiet*** nazzjonali ***taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u l-industrija fi proċess formali, strutturat u trasparenti.***
4. L-ENISA għandha ***tikkontribwixxi għal tishih tal-kapaċitajiet relatati mal-proċessi ta' evalwazzjoni u ċertifikazzjoni billi tikkompila u tohroġ linji gwida kif ukoll tippovdi appoġġ lill-Istati Membri fuq talba min-naha tagħhom.***
5. L-ENISA għandha tiffaċilita l-istabbiliment u l-użu ta' standards Ewropej u internazzjonali għall-ġestjoni tar-riskji u għas-sigurtà tal-***proċessi*** ICT, is-servizzi ICT ***u l-proċessi*** tal-ICT **█**.
6. L-ENISA għandha thejji, f'kollaborazzjoni mal-Istati Membri ***u l-industrija***, pariri u linji gwida rigward l-oqsma tekniċi marbuta mar-rekwiżiti tas-sigurtà għall-operaturi ta' servizzi essenzjali u għall-fornituri tas-servizzi diġitali, kif ukoll rigward standards li diġà jeżistu, inkluż standards nazzjonali tal-Istati Membri skont l-Artikolu 19(2) tad-Direttiva (UE) 2016/1148.

7. L-ENISA għandha twettaq analizijiet regolari u xxerridhom rigward ix-xejriet ewlenin fis-suq taċ-ċibersigurtà, kemm min-naħa tad-domanda kif ukoll min-naħa tal-provvista, bil-għan li ssir promozzjoni tas-suq taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni.

Artikolu 9

■ **Għarfien u informazzjoni** ■

L-ENISA għandha:

- (a) twettaq analizijiet tat-teknoloġiji emergenti u tipprovdi valutazzjonijiet speċifiċi skont is-sugġett dwar l-impatt mistenni mil-lat soċjetali, legali, ekonomiku u regulatorju tal-innovazzjonijiet teknoloġiċi fuq iċ-ċibersigurtà;
- (b) twettaq analizijiet strateġiċi fit-tul dwar it-theddid u l-inċidenti taċ-ċibernetika biex jiġu identifikati x-xejriet emergenti u tgħin biex jiġu evitati ■ ***l-inċidenti*** ;
- (c) f'kooperazzjoni mal-esperti mill-awtoritajiet tal-Istati Membri ***u partijiet ikkonċernati rilevanti***, tipprovdi pariri, gwida u l-aħjar Prattiki għas-sigurtà tan-netwerk u tas-sistemi tal-informazzjoni, b'mod partikolari għas-sigurtà tal-infrastrutturi li jappoġġaw is-setturi elenkati fl-Anness II tad-Direttiva (UE) 2016/1148 ***u dawk li jintużaw mill-fornituri tas-servizzi diġitali elenkati fl-Anness III għal dik id-Direttiva***;

- (d) permezz ta' portall apposta, tikkondividi, torganizza u tqiegħed għad-dispożizzjoni tal-pubbliku, informazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà, pprovduta mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni ***u informazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà pprovduta fuq bażi volontarja mill-Istati Membri u mill-partijiet ikkonċernati pubbliċi u privati;***

- (e) tiġbor u tanalizza informazzjoni disponibbli pubblikament rigward incidenti sinifikanti u tikkompila rapporti bil-għan li tipprovdi gwidaliċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji madwar l-Unjoni.

Artikolu 10

Sensibilizzazzjoni u edukazzjoni

L-ENISA għandha:

- (a) ***tikkontribwixxi għas-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku dwar ir-riskji marbuta maċ-ċibersigurtà u tipprovdi gwida dwar Prattiki tajba għall-utenti individwali mmirata lejn iċ-ċittadini, l-organizzazzjonijiet u n-negozji, inkluż dwar l-iġjene ċibernetika u l-litteriżmu ċibernetiku;***
- (b) f'kooperazzjoni mal-Istati Membri **■**, l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-**■** aġenziji tal-Unjoni ***u l-industrija,*** torganizza kampanji regolari ta' sensibilizzazzjoni biex ittejjeb iċ-ċibersigurtà u l-viżibbiltà tagħha fl-Unjoni ***u tinkoraġġixxi dibattitu pubbliku wiesa';***

- (c) *tassisti lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom ta' sensibilizzazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà u l-promozzjoni tal-edukazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà;*
- (d) *tappoġġa koordinazzjoni eqreb u skambju tal-ahjar Prattiki fost l-Istati Membri dwar is-sensibilizzazzjoni u l-edukazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà u.*

Artikolu 11

■ Riċerka u innovazzjoni

Fir-rigward tar-riċerka u l-innovazzjoni, l-ENISA għandha:

- (a) tagħti pariri lil l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni u lill-Istati Membri rigward il-htigijiet u l-prijoritajiet tar-riċerka fil-qasam taċ-ċibersigurtà, bil-għan li jiġu ffaċilitati risponsi effettivi għal riskji u theddid ċibernetiċi kurrenti u emergenti, anke fir-rigward ta' teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni godda u emergenti, u bil-għan li teknoloġiji għall-prevenzjoni tar-riskji jintużaw b'mod effettiv;
- (b) fejn tkun ingħatat is-setgħat rilevanti mill-Kummissjoni, tiegħu sehem fil-fażi ta' implimentazzjoni ta' programmi ta' finanzjament tar-riċerka u l-innovazzjoni, inkella bħala benefiċjarju;
- (c) *tikkontribwixxi għall-aġenda strateġika tar-riċerka u l-innovazzjoni fil-livell tal-Unjoni fil-qasam taċ-ċibersigurtà.*

Artikolu 12

■ *Kooperazzjoni internazzjonali*

L-ENISA għandha tikkontribwixxi għall-isforzi tal-Unjoni biex tikkoopera ma' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali ***kif ukoll fi hdan oqfsa rilevanti ta' kooperazzjoni internazzjonali*** biex tippromwovi l-kooperazzjoni internazzjonali dwar kwistjonijiet marbuta maċ-ċibersigurtà, billi:

- (a) fejn xieraq, tkun involuta bħala osservatur fl-organizzazzjoni ta' eżerċizzji internazzjonali, u tanalizza l-eżitu ta' dawn l-eżerċizzji u tirrapporta lill-Bord ta' Tmexxija dwar dan;
- (b) fuq talba mill-Kummissjoni, tiffacilita l-iskambju tal-aqwa prattiki ■ ;
- (c) fuq talba mill-Kummissjoni, tipprovdilha għarfien espert;
- (d) ***tagħti pariri u appoġġ lill-Kummissjoni dwar kwistjonijiet li jikkonċernaw ftehimiet għar-rikonoxximent reċiproku taċ-ċertifikati taċ-ċibersigurtà ma' pajjiżi terzi, f'kollaborazzjoni mal-ECCG stabbilit skont l-Artikolu 62.***

KAPITOLU III
ORGANIZZAZZJONI TAL-ENISA

Artikolu 13
Struttura ta' ENISA

L-istruttura amministrattiva u maniġerjali tal-ENISA għandha tkun magħmula minn dawn li ġejjin:

- (a) Bord ta' Tmexxija;
- (b) Bord Eżekuttiv;
- (c) Direttur Eżekuttiv;
- (d) Grupp *Konsultattiv tal-ENISA*;
- (e) *Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali.*

TAQSIMA 1
BORD TA' TMEXXIJA

Artikolu 14
Kompożizzjoni tal-Bord ta' Tmexxija

1. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jkun magħmul minn membru wiehed minn kull Stat Membru, u żewġ membri maħtura mill-Kummissjoni. Il-membri kollha għandu jkollhom id-dritt li jivvutaw..

2. Kull membru tal-Bord ta' Tmexxija għandu jkollu sostitut. Dak is-sostitut għandu jirrappreżenta lill-membru fin-nuqqas tal-membru.
3. Il-membri tal-Bord Tmexxija u s-supplenti tagħhom għandhom jinhatru abbażi tal-għarfien tagħhom fil-qasam ta' ċibersigurtà, filwaqt li jitqiesu l-ħiliet manigerjali, amministrattivi u baġitarji rilevanti tagħhom. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jagħmlu sforzi biex jillimitaw ir-rata ta' sostituzzjoni tar-rappreżentanti rispettivi tagħhom fuq il-Bord ta' Tmexxija, sabiex jiżguraw il-kontinwità fil-ħidma tal-Bord ta' Tmexxija. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jimmiraw li jiksbu bilanċ bejn il-ġeneri fuq il-Bord ta' Tmexxija.
4. Il-mandat tal-membri tal-Bord ta' Tmexxija u s-supplenti tagħhom għandu jkun ta' erba' snin. Dak il-mandat għandu jkun tali li jista' jiġi mġedded.

Artikolu 15

Funzjonijiet tal-Bord ta' Tmexxija

1. Il-Bord ta' Tmexxija għandu:
  - (a) jistabbilixxi d-direzzjoni ġenerali tal-operat tal-ENISA u jiżgura li l-ENISA topera f'konformità mar-regoli u l-prinċipji stipulati f'dan ir-Regolament. Għandu jiżgura wkoll il-konsistenza tal-ħidma tal-ENISA ma' attivitajiet immexxija mill-Istati Membri kif ukoll fil-livell tal-Unjoni;

- (b) jadotta l-abbozz tad-dokument uniku tal-programmazzjoni tal-ENISA msemmi fl-Artikolu 21, qabel ma dan jitressaq quddiem il-Kummissjoni għal opinjoni;
- (c) jadotta d-dokument uniku tal-programmazzjoni tal-ENISA, , b'kont meħud tal-opinjoni tal-Kummissjoni;
- (d) *jissorvelja l-programmazzjoni pluriennali u annwali inkluż fid-dokument uniku tal-programmazzjoni;***
- (e) jadotta l-baġit annwali tal-ENISA u jeżercita funzjonijiet oħra marbuta mal-baġit tal-ENISA b'konformità mal-Kapitolu IV;
- (f) jivvaluta u jadotta r-rapport annwali konsolidat dwar l-attivitajiet tal-ENISA, jinkludi l-kontabbilità u deskrizzjoni ta' kif l-ENISA laħqet l-indikaturi tal-prestazzjoni tagħha, jissottometti kemm ir-rapport annwali kif ukoll il-valutazzjoni ta' dan sal-1 ta' Lulju tas-sena ta' wara, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri, u li jagħmel ir-rapport annwali pubbliku;

- (g) jadotta r-regoli finanzjarji li japplikaw għall-ENISA f'konformità mal-Artikolu 32;
- (h) jadotta strateġija kontra l-frodi li tkun proporzjonata għar-riskji ta' frodi fid-dawl ta' analizi tal-ispejjeż u l-benefiċċji tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati;
- (i) jadotta regoli għall-prevenzjoni u l-ġestjoni tal-konflitti ta' interess fir-rigward tal-membri tiegħu;
- (j) jiżgura segwitu adegwat għas-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-investigazzjonijiet tal-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) u d-diversi rapporti u evalwazzjonijiet tal-awditjar interni jew esterni;
- (k) jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu, ***inkluż regoli għal decizjonijiet proviżorji dwar id-delega ta' kompiti speċifiċi, skont l-Artikolu 19(7);***
- (l) fir-rigward tal-persunal tal-ENISA, jeżerċita s-setgħat ikkonferiti mir-Regolamenti tal-Persunal tal-uffiċjali (ir-'Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali') u l-kondizzjonijiet ta' impjieg ta' aġenti oħra tal-Unjoni Ewropea (il-'kondizzjonijiet ta' impjieg ta' aġenti oħra'), stipulati fir-Regolament (KEE, Euratom, KEFA) Nru 259/68²³ l-Awtorità tal-Ħatra u fuq l-Awtorità bis-setgħa li tikkonkludi kuntratt ta' impjieg ("setgħat tal-awtorità tal-ħatra") f'konformità mal-paragrafu 2;

---

²³ ĠU L 56, 4.3.1968, p. 1.

- (m) jadotta regoli ta' implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal tal-uffiċjali u l-kondizzjonijiet ta' impjieg ta' agenti oħra f'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal tal-uffiċjali;
- (n) jahtar id-Direttur Eżekuttiv u fejn xieraq, jestendi l-mandat tiegħu jew ineħħih f'konformità mal-Artikolu 36;
- (o) jahtar uffiċjal tal-kontabbiltà, li jista' jkun l-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-Kummissjoni, li għandu jkun kompletament indipendenti fit-tweqqif ta' dmirijietu;
- (p) jiehu d-deċiżjonijiet kollha li jikkonċernaw l-istabbiliment tal-istrutturi interni tal-ENISA u, fejn meħtieġ il-modifika ta' dawk l-istrutturi interni, filwaqt li jqis il-ħtiġijiet tal-attivitajiet tal-ENISA u filwaqt li jqis il-prinċipji tal-ġestjoni baġitarja soda;
- (q) jawtorizza l-istabbiliment ta' arrangamenti tax-xogħol fir-rigward tal-Artikolu 7;
- (r) jawtorizza l-istabbiliment jew il-konklużjoni ta' arrangamenti tax-xogħol f'konformità mal-Artikolu 42

2. F'konformità mal-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal ta' Uffiċjali, il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta deċiżjoni bbażata fuq l-Artikolu 2(1) tar-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali u l-Artikolu 6 tal-Kondizzjonijiet ta' impjieg ta' agenti oħra, li biha jiddelega s-setgħat rilevanti tal-awtorità tal-ħatra lid-Direttur Eżekuttiv u li fiha jiddetermina l-kondizzjonijiet li bihom tkun tista' tiġi sospiza dik id-delega tas-setgħat. Id-Direttur Eżekuttiv jista' jissottodelega dawk is-setgħat.

3. Meta jkun meħtieġ minn ċirkostanzi eċċezzjonali, il-Bord ta' Tmexxija jista' jadotta deċiżjoni biex jissospendi temporanjament id-delega tas-setgħat tal-awtorità tal-ħatra mogħtija lid-Direttur Eżekuttiv u kwalunkwe setgħa tal-awtorità tal-ħatra li tkun għet sottodelegata mid-Direttur Eżekuttiv u minflok jeżerċitahom hu stess jew jiddelegahom lil wieħed mill-membri tiegħu jew lil membru tal-persunal li mha jkunx id-Direttur Eżekuttiv.

Artikolu 16

President tal-Bord ta' Tmexxija

Il-Bord ta' Tmexxija għandu jeleggi l-President tiegħu u l-Viċi President tiegħu minn fost il-membri tiegħu, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri. Il-mandati tagħhom għandhom ikunu ta' erba' snin, li għandu jkun jista' jiġġedded darba. Jekk, madankollu, is-sħubija tagħhom fil-Bord ta' Tmexxija tintemm fi kwalunkwe żmien matul il-mandat tagħhom, il-mandat tagħhom għandu jiskadi awtomatikament f'dik id-data. Il-Viċi President għandu jissostitwixxi lill-President *ex officio* jekk il-President ma jkunx jista' jwettaq id-doveri tiegħu.

Artikolu 17

Laqgħat tal-Bord ta' Tmexxija

1. Il-laqgħat tal-Bord ta' Tmexxija għandhom jissejhu mill-President tiegħu.
2. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jorganizza tal-anqas żewġ laqgħat ordinarji fis-sena. Għandu jkollu wkoll laqgħat straordinarji fuq talba mill-President tiegħu, fuq talba mill-Kummissjoni, jew fuq talba ta' mill-inqas terz tal-membri tiegħu.

3. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jieħu sehem fil-laqgħat tal-Bord ta' Tmexxija iżda ma għandux ikollu d-dritt tal-vot.
4. Il-membri tal-Grupp *Konsultattiv tal-ENISA* jistgħu jieħdu sehem fil-laqgħat tal-Bord tat-Tmexxija fuq stedina tal-President, iżda ma għandux ikollhom id-dritt tal-vot.
5. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija u s-supplenti tagħhom jistgħu ikunu assistiti fil-laqgħat tal-Bord ta' Tmexxija minn konsulenti jew esperti, soġġett għar-regoli tal-proċedura tal-Bord ta' Tmexxija.
6. L-ENISA għandha tipprovdi s-segretarjat tal-Bord ta' Tmexxija.

Artikolu 18

Regoli tal-votazzjoni tal-Bord ta' Tmexxija

1. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu permezz ta' maġġoranza tal-membri.
2. Maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Bord ta' Tmexxija għandha tkun meħtieġa għall-adozzjoni tad-dokument uniku ta' programmar u tal-baġit annwali, għall-ħatra, l-estensjoni tal-mandat jew għat-tneħħija tad-Direttur Eżekuttiv.
3. Kull membru għandu jkollu vot wiehed. Fin-nuqqas ta' wiehed mill-membri, is-supplenti tiegħu għandhom ikunu intitolati jeżercitaw id-dritt tal-membru li jivvota.

4. Il-President tal-Bord ta' Tmexxija ma għandux jieħu sehem fil-votazzjoni.
5. Id-Direttur Eżekuttiv ma għandux jieħu sehem fil-votazzjoni.
6. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord ta' Tmexxija għandhom jistabbilixxu arrangamenti ta' votazzjoni aktar dettaljati b'mod partikolari ċ-ċirkostanzi li fihom membru jista' jaġixxi f'isem membru ieħor.

TAQSIMA 2 BORD EŻEKUTTIV

Artikolu 19 Bord Eżekuttiv

1. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jkun assistit minn Bord Eżekuttiv.
2. Il-Bord Eżekuttiv għandu:
  - (a) iħejji d-deċiżjonijiet li jridu jiġu adottati mill-Bord ta' Tmexxija;
  - (b) flimkien mal-Bord ta' Tmexxija, jiżgura s-segwitu adegwat għas-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet li johorġu mill-investigazzjonijiet tal-OLAF u d-diversi rapporti u evalwazzjonijiet interni jew esterni tal-awditjar;

(c) mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltajiet tad-Direttur Eżekuttiv stabbiliti fl-Artikolu 20, jgħin u jagħti pariri lid-Direttur Eżekuttiv fl-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet tal-Bord ta' Tmexxija fuq il-kwistjonijiet amministrattivi u baġitarji skont l-Artikolu 20.

3. Il-Bord Eżekuttiv għandu jkun magħmul minn hames membri. Il-membri tal-Bord Eżekuttiv għandhom jiġu maħtura fost il-membri tal-Bord ta' Tmexxija. Wieħed mill-membri għandu jkun il-President tal-Bord ta' Tmexxija, li jista' wkoll jippresiedi l-Bord Eżekuttiv, u ieħor għandu jkun wieħed mir-rappreżentanti tal-Kummissjoni.. ***Il-mira tal-hatriet tal-membri tal-Bord Eżekuttiv għandha tkun li jiżguraw bilanċ bejn il-ġeneri fil-Bord Eżekuttiv.*** Id-Direttur Eżekuttiv għandu jieħu sehem fil-laqgħat tal-Bord Eżekuttiv, iżda ma għandux ikollu d-dritt tal-vot.
4. Il-mandat tal-membri tal-Bord Eżekuttiv għandu jkun ta' erba' snin. Dak il-mandat għandu jkun tali li jista' jiġi mġedded.
5. Il-Bord Eżekuttiv għandu jiltaqa' mill-inqas darba kull tliet xhur. Il-President tal-Bord Eżekuttiv għandu jsejjaħ laqgħat addizzjonali fuq talba tal-membri tiegħu.
6. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jistabbilixxi r-regoli ta' proċedura tal-Bord Eżekuttiv.

7. Meta jkun meħtieġ, minhabba urġenza, il-Bord Eżekuttiv jista' jieħu ċerti deċiżjonijiet proviżorji f'isem il-Bord ta' Tmexxija, b'mod partikolari dwar kwistjonijiet ta' ġestjoni amministrattiva, inkluż is-sospensjoni tad-delega tas-setgħat ta' awtorità tal-ħatra u kwistjonijiet baġitarji. ***Kwalunkwe deċiżjonijiet proviżorji ta' dan it-tip għandhom jiġu notifikati lill-Bord ta' Tmexxija mingħajr dewmien żejjed. Il-Bord ta' tmexxija għandu mbagħad jiddeċiedi japprovax jew jiċhadx id-deċiżjoni proviżorja mhux aktar tard minn tliet xhur wara li tkun ittiehdet id-deċiżjoni. Il-Bord Eżekuttiv ma għandux jieħu deċiżjonijiet f'isem il-Bord ta' Tmexxija li jehliegu l-approvazzjoni ta' maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Bord ta' Tmexxija..***

TAQSIMA 3

DIRETTUR EŻEKUTTIV

Artikolu 20

Dmirijiet tad-Direttur Eżekuttiv

1. L-ENISA għandha titmexxa mid-Direttur Eżekuttiv tagħha, li għandu jkun indipendenti fit-twettiq ta' dmirijietu. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun responsabbli quddiem il-Bord ta' Tmexxija.
2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jibgħat rapport lill-Parlament Ewropew dwar il-qadi ta' dmirijietu meta jintalab jagħmel dan. Il-Kunsill jista' jistieden lid-Direttur Eżekuttiv jibgħatlu rapport dwar il-qadi ta' dmirijietu.

3. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun responsabbli li:
- (a) iwettaq l-amministrazzjoni ta' kuljum tal-ENIS;
  - (b) jimplimenta d-deċiżjonijiet adottati mill-Bord ta' Tmexxija;
  - (c) iħejji l-abbozz tad-dokument uniku tal-programmazzjoni u jipprezentah lill-Bord ta' Tmexxija għall-approvazzjoni qabel ma jipprezentah lill-Kummissjoni;
  - (d) jimplimenta d-dokument uniku tal-programmazzjoni u jirrapporta dwaru lill-Bord ta' Tmexxija;
  - (e) iħejji r-rapport annwali kkonsolidat dwar l-attivitajiet tal-ENISA ***inkluż l-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma annwali*** tal-ENISA, u jipprezentah lill-Bord ta' Tmexxija għall-valutazzjoni u l-adozzjoni;
  - (f) iħejji pjan ta' azzjoni li jimxi mal-konklużjonijiet tal-evalwazzjonijiet retrospettivi u rappurtar dwar il-progress kull sentejn lill-Kummissjoni;
  - (g) iħejji pjan ta' azzjoni li jimxi fuq il-konklużjonijiet ta' rapporti ta' awditjar intern jew estern, kif ukoll fuq investigazzjonijiet mill-OLAF u jirrapporta dwar il-progress darbtejn fis-sena lil-Kummissjoni kif ukoll regolarment lill-Bord ta' Tmexxija;

- (h) iħejji l-abbozz ta' regoli finanzjarji li japplikaw għall-ENISA kif msemmija fl-Artikolu 32;
- (i) iħejji l-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u l-infiq tal-ENISA u jimplimenta l-baġit tagħha;
- (j) jipproteġi l-interessi finanzjarji tal-Unjoni bl-applikazzjoni ta' miżuri ta' prevenzjoni kontra l-frodi, il-korruzzjoni u kontra kwalunkwe attività illegali oħra, permezz ta' verifiki effettivi u, jekk jinstabu xi irregolaritajiet, billi jirkupra l-ammonti mħallsa bi żball u, fejn xieraq, permezz ta' pjeni amministrattivi u finanzjarji li jkunu effettivi, proporzjonali u dissważivi;
- (k) iħejji strategija kontra l-frodi għall-ENISA u jipprezentaha lill-Bord ta' Tmexxija għall-approvazzjoni;
- (l) jiżviluppa u jzomm kuntatt mal-komunità kummerċjali u l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi biex jiżgura djalogu regolari mal-partijiet ikkonċernati rilevanti;
- (m) jiskambja fehmiet u informazzjoni b'mod regolari mal-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni fir-rigward tal-attivitajiet tagħhom relatati maċ-ċibersigurtà biex tiġi żgurata l-koerenza fl-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-politika tal-Unjoni;**
- (n) iwettaq kompiti oħrajn assenjati lid-Direttur Eżekuttiv b'dan ir-Regolament.

4. Fejn meħtieġ, u fi hdan l-objettivi u l-kompiti tal-ENISA, id-Direttur Eżekuttiv jista' jwaqqaf gruppi ta' ħidma ad hoc magħmulin minn esperti, fosthom esperti mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jgħarraf dan lill-Bord ta' Tmexxija bil-quddiem. Il-proċeduri, b'mod partikolari, dwar il-kompożizzjoni tal-gruppi ta' ħidma, il-ħatra tal-esperti fil-gruppi ta' ħidma mid-Direttur Eżekuttiv u t-tħaddim tal-gruppi ta' ħidma għandhom jiġu speċifikati fir-regoli interni tat-tħaddim tal-ENISA.
5. ***Fejn meħtieġ***, bil-għan li l-kompiti tal-ENISA jitwettqu b'mod effiċjenti u effettiv ***u abbażi ta' analiżi adatta tal-kostijiet u l-benefiċċji***, id-Direttur Eżekuttiv jista' ***jiddeċiedi li jistabbilixxi uffiċċju lokali wiehed jew aktar fi Stat Membru wiehed jew aktar***. Qabel ma jiddeċiedi jekk għandux jistabbilixxi uffiċċju lokali, id-Direttur Eżekuttiv għandu ***jitlob l-opinjoni tal-Istati Membri kkonċernati, inkluż l-Istat Membru li fih tkun tinstab is-sede tal-ENISA***, u għandu jikseb il-kunsens minn qabel tal-Kummissjoni ***u*** tal-Bord ta' Tmexxija. ***F'każijiet ta' nuqqas ta' qbil matul il-proċess ta' konsultazzjoni bejn id-Direttur Eżekuttiv u l-Istati Membri kkonċernati, il-kwisjoni għandha titressaq quddiem il-Kunsill għal diskussjoni. In-numru aggregat ta' membri tal-persunal fl-uffiċċji lokali kollha għandu jinżamm f'livell minimu u ma għandux jeċċedi 40 % tan-numru totali tal-membri tal-persunal tal-ENISA li jkunu jinsabu fl-Istat Membru fejn tkun tinstab is-sede tal-ENISA. In-numru tal-membri tal-persunal f'kull uffiċċju lokali ma għandux jeċċedi 10 % tan-numru totali tal-membri tal-persunal tal-ENISA li jkunu jinsabu fl-Istat Membru fejn tkun tinstab is-sede tal-ENISA.***

Id-deċiżjoni li tistabbilixxi uffiċċju lokali għandha tispeċifika l-ambitu tal-attivitajiet li jkunu ser isiru fl-uffiċċju lokali b'tali mod li jiġu evitati l-ispejjeż żejda u d-duplikazzjoni tal-funzjonijiet amministrattivi tal-ENISA. ■

TAQSIMA 4

■ **GRUPP KONSULTATTIV TAL-ENISA , GRUPP TAL-PARTIJET IKKONĊERNATI TAĊ-ĊERTIFIKAZZJONI TAĊ-ĊIBERSIGURTÀ U NETWERK TA' UFFIĊJALI TA' KOLLEGAMENT NAZZJONALI**

Artikolu 21

■ **Grupp Konsultattiv tal-ENISA**

1. Il-Bord ta' Tmexxija, li jaġixxi fuq proposta mid-Direttur Eżekuttiv, għandu jistabbilixxi ***b'mod trasparenti*** l-Grupp Konsultattiv tal-ENISA magħmul minn esperti rikonoxxuti li jirrappreżentaw lill-partijiet ikkonċernati rilevanti, bħalma huma l-industrija tal-ICT, il-fornituri tan-netwerks jew servizzi tal-komunikazzjoni elettronika disponibbli għall-pubbliku, ***l-SMEs, l-operaturi ta' servizzi essenzjali***, il-gruppi tal-konsumaturi, l-esperti akkademiċi fil-qasam taċ-ċibersigurtà u r-rappreżentanti ta' awtoritajiet kompetenti notifikati f'konformità mad-■ **Direttiva (UE) 2018/1971, tal-Organizzazzjonijiet Ewropej tal-Istandardizzazzjoni**, kif ukoll ta' awtoritajiet superviżorji responsabbli għall-infurzar tal-liġi u għall-protezzjoni tad-data.

Il-Bord ta' Tmexxija għandu jimmira lijiżgura bilanċ xieraq ġeografiku u bejn is-sessi kif ukoll bilanċ bejn il-gruppi differenti ta' partijiet ikkonċernati.

2. Il-proċeduri għall-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA**, b'mod partikolari fir-rigward tal-kompożizzjoni tiegħu, il-proposta mid-Direttur Eżekuttiv imsemmija fil-paragrafu 1, in-numru u l-hatra ta' membri tiegħu u t-tħaddim tal-Grupp ta' Hidma tal-ENISA, għandhom jiġu speċifikati fir-regoli interni tat-tħaddim tal-ENISA u għandhom isiru pubbliċi.
3. ■ Il-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA** għandu jkun ippresedut mid-Direttur Eżekuttiv jew minn kwalunkwe persuna mahtura mid-Direttur Eżekuttiv abbażi ta' każ b'każ.
4. Il-mandat tal-membri tal-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA** għandu jkun ta' sentejn u nofs. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija ma għandhomx ikunu membri tal-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA**. L-esperti tal-Kummissjoni u tal-Istati Membri għandhom id-dritt ikunu prezenti fil-laqgħat tal-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA** u jieħdu sehem fil-hidma tiegħu. Ir-rappreżentanti ta' korpi oħra meqjusa rilevanti mid-Direttur Eżekuttiv, li ma jkunux membri tal-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA**, jistgħu jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat tal-Grupp **Konsultattiv tal-ENISA** u jieħdu sehem fil-hidma tiegħu.

■

5. ***Il-Grupp Konsultattiv tal-ENISA għandu jagħti pariri lill-ENISA fir-rigward tat-tweqqi tal-kompiti tal-ENISA, hliet rigward l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tat-**Titolu III ta' dan ir-Regolament**. Huwa għandu, b'mod partikolari, jagħti pariri lid-Direttur Eżekuttiv dwar it-tfassil ta' proposta għall-programm ta' hidma annwali tal-ENISA, u biex jiġi żgurat li jkun hemm komunikazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti dwar kwistjonijiet kollha relatati mal-programm ta' hidma annwali.***
- 5a. ***Il-Grupp Konsultattiv tal-ENISA għandu jinforma lill-Bord ta' Tmexxija bl-attivitajiet tiegħu fuq bażi regolari.***

Artikolu 22

Grupp tal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà

1. ***Għandu jiġi stabbilit il-Grupp tal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà.***
2. ***Il-Grupp tal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà għandu jkun magħmul minn membri magħżula minn fost esperti rikonnoxxuti li jirrappreżentaw lill-partijiet ikkonċernati rilevanti. Il-Kummissjoni, billi ssegwi sejha miftuħa u trasparenti, għandha tagħżel, fuq bażi ta' proposta mill-ENISA, membri tal-Grupp tal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà filwaqt li tiżgura bilanċ bejn il-gruppi differenti ta' partijiet ikkonċernati kif ukoll bilanċ xieraq ġeografiku u bejn il-ġeneri.***
3. ***Il-Grupp tal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà għandu:***

- (a) jagħti pariri lill-Kummissjoni dwar kwistjonijiet strateġiċi dwar il-qafas Ewropew taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;*
  - (b) fuq talba, jagħti pariri lill-ENISA dwar kwistjonijiet strateġiċi u ġenerali rigward il-kompiti tal-ENISA relatati mas-suq, iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u l-istandardizzazzjoni;*
  - (c) jassisti lill-Kummissjoni fit-thejjija tal-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni msemmi fl-Artikolu 47;*
  - (d) jagħti opinjoni dwar il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni skont l-Artikolu 47(4); u*
  - (e) f'każijiet urġenti, jagħti pariri lill-Kummissjoni u lill-ECCG dwar il-htieġa għal skemi ta' ċertifikazzjoni addizzjonali mhux inklużi fil-programm ta' hidma kontinwa tal-Unjoni, kif spjegat fl-Artikoli 47 u 48.*
- 4. Il-Grupptal-Partijiet Ikkonċernati taċ-Ċertifikazzjoni għandu jkun kopresedut mir-rappreżentanti tal-Kummissjoni u tal-ENISA , u s-segretarjat tiegħu għandu jiġi pprovvdut mill-ENISA .**

Artikolu 23

Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali

- 1. Il-Bord ta' Tmexxija, li jaġixxi fuq proposta mid-Direttur Eżekuttiv, għandu jistabbilixxi Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali magħmul minn rappreżentanti tal-Istati Membri kollha (Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali). Kull Stat Membru għandu jahtar rappreżentant wiehed għan-Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali. Il-laqgħat tan-netwerk għandhom isiru f'konfigurazzjonijiet differenti tal-esperti.*

2. *In-Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali ghandu, b'mod partikolari, jiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-ENISA u l-Istati Membri, u ghandu jappoġġa lill-ENISA fit-tixrid ta' informazzjoni dwar l-attivitajiet, is-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet tagħha lill-partijiet ikkonċernati rilevanti madwar l-Unjoni.*
3. *L-Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali ghandhom jaġixxu bhala punt ta' kuntatt f'livell nazzjonali biex jiffaċilitaw il-kooperazzjoni bejn l-ENISA u l-esperti nazzjonali fil-kuntest tal-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma tal-ENISA.*
4. *Filwaqt li l-Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali ghandhom jikkooperaw mill-qrib mar-rappreżentanti tal-Bord ta' Tmexxija tal-Istati Membri rispettivi tagħhom, in-Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali nnifsu ma ghandux jidduplika l-hidma tal-Bord ta' Tmexxija jew dik ta' fora oħra tal-Unjoni.*
5. *Il-funzjonijiet u l-proċeduri tan-Netwerk ta' Uffiċjali ta' Kollegament Nazzjonali ghandhom jiġu speċifikati fir-regoli interni dwar l-operat tal-ENISA u ghandhom isiru pubbliċi.*

TAQSIMA 5

OPERAT

Artikolu 24

Dokument uniku tal-programmazzjoni

1. L-ENISA għandha topera f'konformità ma' dokument uniku tal-programmazzjoni li jkun fih il-pjan annwali u pluriennali tagħha, li għandu jinkludi l-attivitajiet kollha ppjanati tagħha.

2. Kull sena, id-Direttur Eżekuttiv għandu jhejji abbozz ta' dokument uniku tal-programmazzjoni li jkun fih il-pjan annwali u pluriennali flimkien mal-ippjanar korrispondenti finanzjarju u għar-rizorsi umani f'konformità mal-Artikolu 32 tar-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1271/2013²⁴ u b'kont meħud tal-linji gwida stabbiliti mill-Kummissjoni.
3. Sat-30 ta' Novembru ta' kull sena, il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta d-dokument uniku tal-programmazzjoni msemmi fil-paragrafu 1 u għandu jgħaddih lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni sa mhux aktar tard mill-31 ta' Jannar tas-sena ta' wara, kif ukoll kwalunkwe verżjoni ta' dak id-dokument aġġornata sussegwentement.
4. Id-dokument uniku tal-programmazzjoni għandu jsir finali wara l-adozzjoni definittiva tal-baġit ġenerali tal-Unjoni u għandu jiġi aġġustat kif meħtieġ.
5. Il-programm ta' hidma annwali għandu jinkludi objettivi dettaljati u rizultati mistennija, inklużi indikaturi tal-prestazzjoni. Dan għandu jinkludi wkoll deskrizzjoni tal-azzjonijiet li għandhom jiġu ffinanzjati u indikazzjoni tar-rizorsi finanzjarji u umani allokatu għal kull azzjoni, f'konformità mal-prinċipji tal-ibbaġitjar u tal-ġestjoni bbażati fuq l-attività. Il-programm ta' hidma annwali għandu jkun koerenti mal-programm ta' hidma pluriennali msemmi fil-paragrafu 7. Dan għandu jindika b'mod ċar il-kompiti li jkunu żdiedu, inbidlu jew tħassru meta mqabbel mas-sena finanzjarja ta' qabel.

---

²⁴ Ir-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1271/2013 tat-30 ta' Settembru 2013 dwar Regolament Finanzjarju ta' qafas għall-korpi msemmija fl-Artikolu 208 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 328, 7.12.2013, p. 42).

6. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jemenda l-programm ta' ħidma annwali adottat meta jiġi assenjat komputu għdid lill-ENISA. Kull emenda sostanzjali fil-programm ta' ħidma annwali għandha tiġi adottata bl-istess proċedura bħal dik użata biex jiġi adottat l-ewwel programm ta' ħidma annwali. Il-Bord ta' Tmexxija jista' jiddelega s-setgħa lid-Direttur Eżekuttiv biex jagħmel emendi mhux sostanzjali fil-programm ta' ħidma annwali.
7. Il-programm ta' ħidma pluriennali għandu jistabbilixxi l-programmazzjoni strateġika ġenerali, inkluż l-oġettivi, ir-riżultati mistennija u l-indikaturi tal-prestazzjoni. Dan għandu jistabbilixxi wkoll il-programmazzjoni tar-riżorsi inkluż il-baġit pluriennali u l-persunal.
8. Il-pjan għar-riżorsi għandu jiġi aġġornat kull sena. Il-pjan strateġiku għandu jiġi aġġornat kull meta jkun xieraq u b'mod partikolari fejn dan ikun meħtieġ biex jiġi indirizzat l-eżitu tal-evalwazzjoni msemmija fl-Artikolu 67.

Artikolu 25

Dikjarazzjoni ta' interessi

1. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija, id-Direttur Eżekuttiv u uffiċjali ssekondati mill-Istati Membri fuq bażi temporanja għandhom kull wieħed jagħmlu dikjarazzjoni tal-impenji u dikjarazzjoni li tindika n-nuqqas jew il-preżenza ta' kwalunkwe interess dirett jew indirett li jista' jkun ikkunsidrat li huma ta' preġudizzju għall-indipendenza tagħhom. Id-dikjarazzjonijiet għandhom ikunu preċiżi u kompleti, għandhom isiru annwalment bil-miktub, u għandhom jiġu aġġornati kull meta jkun meħtieġ.

2. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija, id-Direttur Eżekuttiv u l-esperti esterni li jieħdu sehem fi gruppi ta' hidma ad hoc, għandhom, kull wieħed, mhux aktar tard mill-bidu ta' kull laqgħa, jiddikjaraw b'mod preċiż u komplet kwalunkwe interess li jista' jiġi kkunsidrat ta' li huma ta' preġudizzju għall-indipendenza tagħhom b'rabta mas-sugġetti fuq l-aġenda u għandhom jastjenu milli jieħdu sehem fid-diskussjoni rigward tali punti jew fil-votazzjoni dwarhom.
3. L-ENISA għandha tistabbilixxi, fir-regoli interni dwar l-operat tagħha, l-arrangamenti prattiċi tar-regoli dwar id-dikjarazzjonijiet ta' interess msemmija fil-paragrafi 1 u 2.

Artikolu 26

Trasparenza

1. L-ENISA għandha twettaq l-attivitajiet tagħha b'livell għoli ta' trasparenza u skont l-Artikolu 28.
2. L-ENISA għandha tiżgura li l-pubbliku u kwalunkwe parti interessata jiġu provduti b'informazzjoni xierqa, oġġettiva, affidabbli u faċilment aċċessibbli, b'mod partikolari fir-rigward tar-risultati tax-xogħol tagħha. Hi għandha tqiegħed ukoll għad-dispożizzjoni tal-pubbliku d-dikjarazzjonijiet ta' interessi magħmula b'konformità mal-Artikolu 25.
3. Il-Bord ta' Tmexxija, li jaġixxi fuq proposta mid-Direttur Eżekuttiv, jista' jawtorizza lill-partijiet interessati biex josservaw il-proċedimenti ta' xi wħud mill-attivitajiet tal-ENISA.
4. L-ENISA għandha tistabbilixxi, fir-regoli interni dwar l-operat tagħha, l-arrangamenti prattiċi għall-implimentazzjoni tar-regoli dwar it-trasparenza msemmija fil-paragrafi 1 u 2.

Artikolu 27
Kunfidenzjalità

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 28, l-ENISA m'għandhiex tiżvela lil persuni terzi l-informazzjoni li hija tipproċessa jew tirċievi li fir-rigward tagħha tkun saret talba mmotivata għal trattament kunfidenzjali.
2. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija, id-Direttur Eżekuttiv, il-membri tal-Grupp ***Konsultattiv tal-ENISA***, l-esperti esterni li jieħdu sehem fi gruppi ta' hidma ad hoc, u l-membri tal-persunal tal-ENISA, inklużi l-uffiċjali ssekondati mill-Istati Membri fuq bażi temporanja għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità tal-Artikolu 339 TFUE, anke wara t-terminazzjoni tad-doveri tagħhom.
3. L-ENISA għandha tistabbilixxi, fir-regoli interni dwar l-operat tagħha, l-arranġamenti prattiċi għall-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunfidenzjalità msemmija fil-paragrafi 1 u 2.
4. Jekk dan ikun meħtieġ għat-twettiq tal-kompiti tal-ENISA, il-Bord ta' Tmexxija għandu jiddeċiedi li jhalli f'idejn l-ENISA r-responsabbiltà li tittratta l-informazzjoni klassifikata. F'dak il-każ l-ENISA, fi qbil mas-servizzi tal-Kummissjoni, għandha tadotta regoli tas-sigurtà li japplikaw il-prinċipji tas-sigurtà stabbiliti fid-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443²⁵ u 2015/444²⁶. Dawk ir-regoli tas-sigurtà għandhom jinkludu dispożizzjonijiet għall-iskambju, l-ipproċessar u l-ħzin ta' informazzjoni kklassifikata.

---

²⁵ [Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni \(UE, Euratom\) 2015/443 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni](#) (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 41).

²⁶ [Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni \(UE, Euratom\) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-Sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE](#) (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

Artikolu 28

Aċċess għad-dokumenti

1. Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 għandu japplika għal dokumenti miżmuma mill-ENISA.
2. Il-Bord tat-Tmexxija għandu jadotta arrangamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 sa ... [sitt xhur wara d-dħul fis-seħh ta' dan ir-Regolament].
3. Id-deċiżjonijiet meħuda mill-ENISA skont l-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 jistgħu jkunu l-oġġett ta' lment lill-Ombudsman Ewropew taht l-Artikolu 228 TFUE jew ta' kawża quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea taht l-Artikolu 263 TFUE.

KAPITOLU IV

STABBILIMENT U STRUTTURA TAL-BAĠIT TAL-ENISA

Artikolu 29

Stabbiliment tal-baġit TAL-ENISA

1. Kull sena, id-Direttur Eżekuttiv għandu jhejji abbozz ta' dikjarazzjoni tal-estimi tad-dħul u l-infiq tal-ENISA għas-sena finanzjarja li jmiss u għandu jgħaddih lill-Bord ta' Tmexxija, flimkien mal-abbozz tat-tabella tal-persunal. Id-dħul u l-infiq għandhom ikunu bbilanċjati.

2. Kull sena, il-Bord ta' Tmexxija, abbaži tal-abbozz ta' dikjarazzjoni tal-estimi, għandu jhejji dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u l-infiq tal-ENISA għas-sena finanzjarja li jmiss.
3. Il-Bord ta' Tmexxija, sal-31 ta' Jannar ta' kull sena, għandu jibgħat id-dikjarazzjoni tal-estimi, li għandha tkun parti mill-abbozz ta' dokument uniku tal-programmazzjoni, lill-Kummissjoni u lill-pajjiżi terzi li magħhom l-Unjoni kkonkludiet ftehimiet kif imsemmija fl-Artikolu 42(2).
4. Abbaži tad-dikjarazzjoni tal-estimi, il-Kummissjoni għandha ddahħal fl-abbozz tal-baġit ġenerali tal-Unjoni l-estimi li jidhrilha li huma meħtieġa għat-tabella tal-persunal u l-ammont tal-kontribuzzjoni li għandu jintalab mill-baġit ġenerali tal-Unjoni, li għandha tressaq lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill f'konformità mal-Artikolu 314 TFUE.
5. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill għandhom jawtorizzaw l-appropriazzjonijiet għall-kontribuzzjoni mill-Unjoni lill-ENISA.
6. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill għandhom jadottaw it-tabella tal-persunal tal-ENISA.
7. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta l-baġit tal-ENISA flimkien mad-dokument uniku tal-programmazzjoni. Il-baġit tal-ENISA għandu jsir finali wara l-adozzjoni definittiva tal-baġit ġenerali tal-Unjoni. Fejn meħtieġ, il-Bord ta' Tmexxija għandu jaġġusta l-baġit tal-ENISA u d-dokument uniku tal-programmazzjoni f'konformità mal-baġit ġenerali tal-Unjoni.

Artikolu 30

Struttura tal-baġit tal-ENISA

1. Mingħajr preġudizzju għal riżorsi oħra, id-dhul tal-ENISA għandu jkun magħmul minn:
  - (a) kontribuzzjoni mill-baġit ġenerali tal-Unjoni;
  - (b) dhul assenjat lil elementi speċifiċi ta' nfiq f'konformità mar-regoli finanzjarji tagħha msemmija fl-Artikolu 32;
  - (c) fondi tal-Unjoni fil-forma ta' ftehimiet ta' delega jew għotjiet ad hoc f'konformità mar-regoli finanzjarji tagħha msemmija fl-Artikolu 32 u d-dispożizzjonijiet tal-istrumenti rilevanti li jappoġġaw il-politiki tal-Unjoni;
  - (d) kontribuzzjonijiet minn pajjiżi terzi li jippartecipaw fil-ħidma tal-ENISA kif imsemmi fl-Artikolu 42;
  - (e) kwalunkwe kontribuzzjoni volontarja mill-Istati Membri fi flus jew in natura;

L-Istati Membri li jipprovdu kontribuzzjonijiet volontarji taħt il-punt (e) tal-ewwel subparagrafu ma għandhomx jitolbu xi dritt jew servizz speċifiku b'riżultat ta' dan.
2. L-infiq tal-ENISA għandu jinkludi spejjeż marbutin mal-persunal, mal-appoġġ amministrattiv u tekniku, mal-infrastruttura u spejjeż operattivi, u l-ispejjeż li jirriżultaw minn kuntratti ma' partijiet terzi.

Artikolu 31

Implimentazzjoni tal-baġit tal-ENISA

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun responsabbli għall-implimentazzjoni tal-baġit tal-ENISA.
2. L-awditur intern tal-Kummissjoni għandu jeżerċita l-istess setgħat fuq l-ENISA bħal ma jeżerċita fuq dipartimenti tal-Kummissjoni.
3. L-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-ENISA għandu jibgħat il-kontijiet proviżorji għas-sena finanzjarja (sena N) lill-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri sal-1 ta' Marzu tas-sena finanzjarja ta' wara (sena N + 1).
4. Kif jaslu l-osservazzjonijiet tal-Qorti tal-Awdituri dwar il-kontijiet proviżorji tal-ENISA skont l-Artikolu 246 tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁷, l-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-ENISA għandu jhejji l-kontijiet finali tal-ENISA taħt ir-responsabbiltà tiegħu u għandu jipprezentahom lill-Bord ta' Tmexxija għal opinjoni.
5. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jagħti opinjoni dwar il-kontijiet finali tal-ENISA.
6. Sal-31 ta' Marzu tas-sena N + 1, id-Direttur Eżekuttiv għandu jittrażmetti r-rapport dwar il-ġestjoni baġitarja u finanzjarja lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri.

---

²⁷ Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċizjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

7. Sal-1 ta' Lulju tas-sena N + 1, l-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-ENISA għandu jitrasmetti l-kontijiet finali tal-ENISA lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri, flimkien mal-opinjoni tal-Bord ta' Tmexxija.
8. Fl-istess data tat-trasmissjoni tal-kontijiet finali tal-ENISA, l-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-ENISA għandu jibgħat ukoll lill-Qorti tal-Awdituri ittra ta' rappreżentazzjoni li tkopri dawk il-kontijiet finali, b'kopja lill-uffiċjal tal-kontabbiltà tal-Kummissjoni.
9. Sal-15 ta' Novembru tas-sena N + 1, id-Direttur Eżekuttiv għandu jippubblika l-kontijiet finali tal-ENISA *f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
10. Sat-30 ta' Settembru tas-sena N + 1, id-Direttur Eżekuttiv għandu jibgħat twegiba lill-Qorti tal-Awdituri għall-osservazzjonijiet tagħha u għandu jibgħat ukoll kopja ta' dik it-twegiba lill-Bord ta' Tmexxija u lill-Kummissjoni.
11. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jippreżenta lill-Parlament Ewropew, fuq talba ta' dan tal-aħħar, kwalunkwe informazzjoni meħtieġa għall-applikazzjoni bla xkiel tal-proċedura ta' kwittanza għas-sena finanzjarja kkonċernata f'konformità mal-Artikolu 261(3) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046.
12. Fuq rakkomandazzjoni mill-Kunsill, il-Parlament Ewropew għandu, qabel il-15 ta' Mejju tas-sena N + 2, jagħti kwittanza lid-Direttur Eżekuttiv fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-baġit għas-sena N.

Artikolu 32
Regoli finanzjarji

Ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-ENISA għandhom jiġu adottati mill-Bord ta' Tmexxija wara konsultazzjoni mal-Kummissjoni. Huma ma għandhomx jitbiegħdu mir-Regolament ta' Delega (UE) Nru 1271/2013, sakemm tali devjazzjoni ma tkunx meħtieġa b'mod speċifiku għall-operat tal-ENISA u l-Kummissjoni tkun tat il-kunsens tagħha minn qabel.

Artikolu 33
Il-ġlieda kontra l-frodi

1. Sabiex tiġi ffacilitata l-ġlieda kontra l-frodi, il-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra skont ir-Regolament **(UE, Euratom) Nru 883/2013** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸, l-ENISA għandha sa ... [sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament] tissieheb għall-Ftehim Interistituzzjonali tal-25 ta' Mejju 1999 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej dwar l-investigazzjonijiet interni mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF)²⁹. L-ENISA għandha tadotta d-dispożizzjonijiet adatti li japplikaw għall-impjegati kollha tal-ENISA, permezz tal-mudell li jinsab fl-Anness għal dak il-Ftehim.
2. Il-Qorti tal-Awdituri għandu jkollha s-setgħa ta' awditu, abbażi ta' dokumenti u ta' **spezzjonijiet** fuq il-post, fuq il-benefiċjarji ta' għotjiet, il-kuntratturi u s-sottokuntratturi kollha li jkunu rċevew fondi tal-Unjoni mingħand l-ENISA.

---

²⁸ [Ir-Regolament \(UE, Euratom\) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi \(OLAF\) u li jhassar ir-Regolament \(KE\) Nru 1073/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill \(Euratom\) Nru 1074/1999](#) (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

²⁹ ĠU L 136, 31.5.1999, p. 15.

3. L-OLAF jista' jwettaq investigazzjonijiet, inkluż spezzjonijiet u verifiki fuq il-post, f'konformità mad-dispożizzjonijiet u l-proċeduri stipulati fir-Regolament (UE, Euratom) 883/2013 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96³⁰, bil-ħsieb li jigi stabbilit jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'rabta ma' għotja jew kuntratt iffinanzjat mill-ENISA.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2 u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, kuntratti, ftehimiet ta' għotja u deċiżjonijiet ta' għotja tal-ENISA għandu jkun fihom dispożizzjonijiet li espressament jagħtu s-setgħa lill-Qorti tal-Awdituri u lill-OLAF iwettqu tali awditi u investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

KAPITOLU V

PERSUNAL -

Artikolu 34

Dispożizzjonijiet ġenerali

Ir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali u l-Kondizzjonijiet ta' Impjieg ta' Aġenti Oħra, kif ukoll ir-regoli adottati bi ftehim bejn l-istituzzjonijiet tal-Unjoni biex ir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali u l-Kondizzjonijiet ta' Impjieg ta' Aġenti Oħra jsiru effettivi, għandhom japplikaw għall-persunal tal-ENISA.

---

³⁰ [Ir-Regolament tal-Kunsill \(Euratom, KE\) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra](#) (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2).

Artikolu 35
Privileġġi u immunitajiet

Il-Protokoll Nru 7 dwar il-privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea anness mat-TUE u mat-TFUE għandu japplika għall-ENISA u l-persunal tagħha.

Artikolu 36
Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiġi ingaġġat bħala aġent temporanju tal-ENISA skont il-punt (a) tal-Artikolu 2 tal-Kondizzjonijiet tal-Impjieg ta' Aġenti Oħra.
2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jinhatar mill-Bord ta' Tmexxija minn lista ta' kandidati proposti mill-Kummissjoni, b'segwitu għal proċedura ta' għażla miftuħa u trasparenti.
3. Għall-finijiet tal-konkluzjoni tal-kuntratt tad-Direttur Eżekuttiv, l-ENISA għandha tkun irrappreżentata mill-President tal-Bord ta' Tmexxija.
4. Qabel il-ħatra, il-kandidat magħżul mill-Bord ta' Tmexxija għandu jiġi mistieden biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-komitat rilevanti tal-Parlament Ewropew u biex iwieġeb mistoqsijiet tal-Membri.
5. Il-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandu jkun ta' hames snin. Sa tmiem dak il-perijodu, il-Kummissjoni għandha twettaq valutazzjoni tal-prestazzjoni tad-Direttur Eżekuttiv u l-kompiti u l-isfidi futuri tal-ENISA.

6. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jieħu d-deċiżjonijiet dwar il-ħatra, l-estensjoni tal-mandat jew it-tneħħija mill-kariga tad-Direttur Eżekuttiv f'konformità mal-Artikolu 18(2).
7. Il-Bord tat-Tmexxija, li jaġixxi fuq proposta tal-Kummissjoni li tiegħu kont tal-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 5, jista' jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv darba, għal █ hames snin.
8. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jinforma lill-Parlament Ewropew dwar l-intenzjoni tiegħu li jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv. Fi żmien tliet xhur qabel kwalunkwe tali estensjoni, id-Direttur Eżekuttiv, jekk jiġi mistieden, għandu jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-komitat rilevanti tal-Parlament Ewropew u jwieġeb il-mistoqsijiet tal-Membri.
9. Direttur Eżekuttiv li l-mandat tiegħu jkun ġie estiż ma għandux jipparteċipa fi proċedura ta' għażla oħra għall-istess post.
10. Id-Direttur Eżekuttiv jista' jitneħħa mill-kariga biss b'deċiżjoni tal-Bord tat-Tmexxija █ li jaġixxi fuq proposta mill-Kummissjoni.

Artikolu 37

Esperti nazzjonali sekondati u persunal ieħor

1. L-ENISA tista' tagħmel użu minn esperti nazzjonali sekondati jew minn persunal ieħor mhux impjegat mill-ENISA. Ir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali u l-Kondizzjonijiet tal-Impjieg ta' Aġenti Oħra ma għandhomx japplikaw għal tali persunal.
2. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta deċiżjoni li tistipula regoli dwar is-sekondar ta' esperti nazzjonali għal-ENISA.

KAPITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI DWAR L-ENISA

Artikolu 38

Status ġuridiku tal-ENISA

1. L-ENISA għandha tkun korp tal-Unjoni u għandu jkollha personalità ġuridika.
2. F'kull Stat Membru, l-ENISA għandu jkollha l-kapaċità ġuridika l-aktar estensiva li tista' tingħata lil persuni ġuridiċi skont il-liġijiet nazzjonali. Tista', b'mod partikolari, takkwista jew tiddisponi minn proprjetà mobbli u immobbli u tkun parti fi proċedimenti legali.
3. L-ENISA għandha tkun irrapprezentata mid-Direttur Eżekuttiv.

Artikolu 39

Responsabbiltà tal-ENISA

1. Ir-responsabbiltà kuntrattwali tal-ENISA għandha tkun regolata mil-ligi applikabbli għall-kuntratt inkwistjoni.
2. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandu jkollha l-ġurisdizzjoni li tagħti sentenzi skont kwalunkwe klawnsola ta' arbitraġġ li tinstab f'kuntratt konkluż mill-ENISA.
3. Fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali, l-ENISA għandha tagħmel tajjeb għal kwalunkwe dannu kkawżat minnha jew mill-persunal tagħha fil-qadi ta' dmirijiethom, f'konformità mal-prinċipji ġenerali komuni għal-ligijiet tal-Istati Membri.
4. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropa għandu jkollha ġurisdizzjoni fi kwalunkwe tilwim dwar il-kumpens għad-dannu msemmi fil-paragrafu 3.
5. Ir-responsabbiltà personali tal-persunal tal-ENISA lejn l-ENISA għandha tkun regolata mill-kondizzjonijiet rilevanti li japplikaw għall-persunal tal-ENISA.

Artikolu 40
Arrangamenti lingwistiċi

1. Ir-Regolament tal-Kunsill Nru 1³¹ għandu japplika għall-ENISA¹. L-Istati Membri u l-korpi l-oħra maħtura mill-Istati Membri jistgħu jindirizzaw lill-ENISA u jirċievu twegiba fil-lingwa uffiċjali tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni tal-għażla tagħhom.
2. Is-servizzi tat-traduzzjoni meħtieġa għall-funzjonament tal-ENISA għandhom jiġu pprovduti miċ-Ċentru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 41
Protezzjoni tad-data personali

1. L-ipproċessar ta' data personali mill-ENISA għandha tkun soġġetta għar-Regolament (UE) Nru 2018/1725¹.
2. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta r-regoli ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 45(3) tar-Regolament (UE) 2018/1725. Il-Bord tat-Tmexxija jista' jadotta miżuri addizzjonali meħtieġa għall-applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 2018/1725 mill-ENISA.

---

³¹ Ir-Regolament tal-Kunsill Nru 1 li jistabbilixxi l-lingwi li għandhom jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea (ĠU 17, 6.10.1958, p. 385).

Artikolu 42

Kooperazzjoni ma' pajjizi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali

1. Safejn ikun meħtieġ sabiex jinkisbu l-oġġettivi stabbiliti f'dan ir-Regolament, l-ENISA tista' tikkoopera mal-awtoritajiet kompetenti ta' pajjizi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, jew mat-tnejn li huma. Għal dak il-għan, L-ENISA tista' tistabbilixxi arrangamenti ta' hidma mal-awtoritajiet ta' pajjizi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali, soġġett għall-approvazzjoni bil-quddiem mill-Kummissjoni. Dawk l-arrangamenti ta' hidma ma għandhomx joħolqu obbligi ġuridici fuq l-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.
2. L-ENISA għandha tkun miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjizi terzi li jkunu kkonkludew ftehimiet mal-Unjoni f'dak ir-rigward. Skont id-dispożizzjonijiet rilevanti ta' tali ftehimiet, għandhom jiġu stabbiliti arrangamenti ta' hidma li jispeċifikaw b'mod partikolari in-natura, il-grad sa fejn u l-mod li bih dawk il-pajjizi terzi għandhom jieħdu sehem fil-hidma tal-ENISA, u għandhom jinkludu dispożizzjonijiet dwar il-partecipazzjoni fl-inizjattivi mwettqa mill-ENISA, dwar il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u dwar il-persunal. Fir-rigward ta' materji tal-persunal, dawk l-arrangamenti ta' hidma għandhom jikkonformaw mar-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali u l-Kondizzjonijiet ta' Impjeg ta' Aġenti Oħra fi kwalunkwe każ.
3. Il-Bord ta' Tmexxija għandu jadotta strategija għar-relazzjonijiet ma' pajjizi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali fir-rigward ta' kwistjonijiet li għalihom tkun kompetenti l-ENISA. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-ENISA topera fil-limiti tal-mandat tagħha u tal-qafas istituzzjonali eżistenti billi tikkonkludi arrangament ta' hidma adatt mad-Direttur Eżekuttiv tal-ENISA.

Artikolu 43

Regoli ta' sigurtà dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata u ta' informazzjoni klassifikata

Wara li tikkonsulta lill-Kummissjoni, l-ENISA għandha tadotta regoli ta' sigurtà li japplikaw il-prinċipji tas-sigurtà li jinsabu fir-regoli tas-sigurtà tal-Kummissjoni għall-protezzjoni ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata u EUCI, kif stabbilit fid-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 u 2015/444. Ir-regoli ta' sigurtà tal-ENISA għandhom jinkludu dispozizzjonijiet għall-iskambju, l-ipproċessar u l-ħżin ta' tali informazzjoni.

Artikolu 44

Ftehim dwar il-Kwartieri Ġenerali u kundizzjonijiet tal-operat

1. L-arrangamenti meħtieġa li jikkonċernaw l-akkomodazzjoni li għandha tiġi pprovduta lill-ENISA fl-Istat Membru ospitanti u l-faċilitajiet li għandhom isiru disponibbli minn dak l-Istat Membru flimkien mar-regoli speċifiċi applikabbli fl-Istat Membru ospitanti lid-Direttur Eżekuttiv, lill-membri tal-Bord ta' Tmexxija, lill-persunal tal-ENISA u lill-membri tal-familji tagħhom għandhom jiġu stipulati fi ftehim dwar il-kuartieri ġenerali bejn l-ENISA u l-Istat Membru ospitanti, konkluz wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord ta' Tmexxija ■ .
2. L-Istat Membru ospitanti tal-ENISA għandu jipprovdi l-aħjar kundizzjonijiet possibbli biex ikun żgurat il-funzjonament tajjeb tal-ENISA, b'kont meħud tal-aċċessibbiltà tal-post, l-eżistenza ta' faċilitajiet ta' edukazzjoni adegwati għat-tfal tal-membri tal-persunal, aċċess adatt għas-suq tax-xogħol, is-sigurtà soċjali u l-kura medika kemm għat-tfal kif ukoll għall-konjuġi tal-membri tal-persunal.

Artikolu 45

Kontroll amministrattiv

L-operat tal-ENISA għandu jaqqa' taht is-supervizjoni tal-Ombudsman Ewropew f'konformità mal-Artikolu 228 TFUE.

TITOLU III

QAFAS TAÇ-ĊERTIFIKAZZJONI TAÇ-ĊIBERSIGURTÀ

Artikolu 46

Qafas Ewropew taç-ċertifikazzjoni taç-ċibersigurtà

- 1. Il-qafas Ewropew taç-ċertifikazzjoni taç-ċibersigurtà għandu jkun stabbilit sabiex itejjeb il-kondizzjonijiet għall-funzjonament tas-suq intern billi jżid il-livell ta' ċibersigurtà fl-Unjoni u jippermetti approċċ armonizzat fil-livell tal-Unjoni għal skemi Ewropej taç-ċertifikazzjoni taç-ċibersigurtà, bil-hsieb li jinholoq suq uniku diġitali għal prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT.*
- 2. Il-qafas Ewropew taç-ċertifikazzjoni taç-ċibersigurtà għandu jipprevedi mekkanizmu li jstabilixxi skemi Ewropej taç-ċertifikazzjoni taç-ċibersigurtà u li jikkonferma li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li jkunu ġew evalwati f'konformità ma' tali skemi jikkonformaw ma' rekwiżiti tas-sigurtà speċifikati bil-għan li jiġu protetti d-disponibbiltà, l-awtenticità, l-integrità jew il-kunfidenzjalità ta' data maħżuna jew trasmessa jew ipproċessata jew il-funzjonijiet jew is-servizzi offruti minn, jew aċċessibbli permezz, ta' dawk il-prodotti, is-servizzi u l-proċessi tul iċ-ċiklu tal-hajja tagħhom.*

Artikolu 47

Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà Ewropea

1. *Il-Kummissjoni ghandha tippubblika programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà Ewropea ('il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni') li ghandu jidentifika l-prijoritajiet strateġiċi għal skemi futuri Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*
2. *Il-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni ghandu b'mod partikolari jinkludi lista ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT jew ta' kategoriji tagħhom li jkunu jistgħujibbenefikaw jekk jiġu inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*
3. *L-inklużjoni ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT jew kategoriji tagħhom speċifiċi fil-Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni ghandha tiġi ġġustifikata abbażi ta' wiehed jew aktar mir-raġunijiet li ġejjin:*
  - (a) *id-disponibbiltà u l-iżvilupp ta' skemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jkopru kategorija speċifika ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT u b'mod partikolari fir-rigward tar-riskju ta' frammentazzjoni*
  - (b) *liġi jew politika rilevanti tal-Unjoni jew tal-Istati Membri;*
  - (c) *domanda tas-suq;*
  - (d) *żviluppi fl-ambjent tat-theddid ċibernetiku;*
  - (e) *talba għat-thejjija ta' skema kandidata speċifika proposta mill-Grupp Konsultattiv Ewropew għall-Konsumaturi (ECCG).*

4. *Il-Kummissjoni ghandha tiehu kont dovut tal-opinjoni mahruġa mill-ECCG u l-Grupp taċ-Ċertifikazzjoni tal-Partijiet Ikkonċernati dwar l-abbozz tal-Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni.*
5. *L-ewwel programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni ghandu jiġi ppubblikat sa ... [tnax-il xahar wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament]. Il-Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni ghandu jiġi aġġornat , tal-inqas kull tliet snin u aktar ta' spiss jekk meħtieġ.*

Artikolu 48

Talba għal skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. *Il-Kummissjoni tista' titlob lill-ENISA thejji skema kandidata jew tirrevedi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà eżistenti abbażi tal-Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni.*
2. *F'każijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni jew l-ECCG jista' jitlob lill-ENISA thejji skema kandidata Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jew tirrevedi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà eżistenti li ma tkunx inkluża fil-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni. Il-Programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni ghandu jiġi aġġornat kif meħtieġ.*

Artikolu 49

Thejjija **■**, adozzjoni *u rieżami ta' skema* Ewropea *taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà*

1. Wara talba mill-Kummissjoni *skont l-Artikolu 48, l-ENISA ghandha thejji skema kandidata li tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 51, 52 u 54.*
2. *Fuq talba mill-ECCG skont l-Artikolu 48(2), l-ENISA tista' thejji skema kandidata li tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 51, 52 u 54. ■ Jekk l-ENISA tiċhad tali talba, ghandha taghti raġunijiet ghal tali ċaħda. Kwalunkwe deċiżjoni li tinċaħad tali talba ghandha tittiehed mill-Bord ta' Tmexxija.*
3. Meta thejji skema kandidata, *l-ENISA ghandha tikkonsulta l-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha permezz ta' proċess ta' konsultazzjoni formali, miftuħa, trasparenti u inklużivi.*
4. *Ghal kull skema kandidata, l-ENISA ghandha tistabbilixxi grupp ta' hidma ad hoc f'konformità mal-Artikolu 20(4) bil-għan li jipprovdi parir speċifiku u għarfien espert lill-ENISA.*

5. ***L-ENISA għandha*** tikkoopera mill-qrib mal-***ECCG***. Il-***ECCG*** għandu jipprovdi **▮** assistenza u pariri esperti lill-***ENISA*** **▮** b'rabta mat-tnejjija tal-iskema kandidata ***u għandu jadotta opinjoni dwar l-iskema kandidata.***
6. L-***ENISA*** għandha ***tiegħu kemm jista' jkun kont tal-opinjoni tal-ECCG qabel ma tibghat*** l-iskema kandidata **▮** mhejjija f'konformità mal-paragrafi 3, 4 ***u 5*** lill-Kummissjoni. ***L-opinjoni tal-ECCG ma għandhiex tkun vinkolanti fuq l-ENISA, u n-nuqqas ta' tali opinjoni lanqas ma għandu jimpedixxi lill-ENISA milli tibghat l-iskema kandidata lill-Kummissjoni.***
7. Abbazi tal-iskema kandidata ppreparata mill-***ENISA*** , il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni, li jipprevedu skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għall- prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li jissodisfaw ir-rekwiziti stabbiliti fl-Artikoli 51, 52 u 54. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 66(2).
8. ***Tal-inqas kull 5 snin, l-ENISA għandha tevalwa kull skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottati, b'kont mehud tal-feedback li tirċievi mill-partijiet interessati. Jekk ikun mehtieg, il-Kummissjoni jew il-ECCG jista' jitlob lill-ENISA biex tibda l-proċess ta' żvilupp ta' skema kandidata riveduta f'konformità mal-Artikoli 48 ta' dan l-Artikolu.***

Artikolu 50

Sit web dwar skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. ***L-ENISA*** għandha tiegħu hsieb sit web iddedikat li jagħti informazzjoni dwar, u jirreklama, skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, ***ċertifikati Ewropej taċ-Ċibersigurtà u dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE, inkluż informazzjoni fir-rigward ta' skemi Ewropej taċ-ċertifikati taċ-ċibersigurtà li m'għadhomx validi, ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u dikjarazzjonijiet ta' konformità tal-UE li ġew irtirati jew li skadew u tar-repożitorju ta' links għal informazzjoni dwar iċ-ċibersigurtà pprovduti f'konformità mal-Artikolu 55.***
2. ***Fejn applikabbli, is-sit web imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jindika wkoll l-iskemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jkunu ġew sostitwiti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.***

Artikolu 51

Objettivi marbutin mas-sigurtà tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandha titfassal b'tali mod ***li tikseb***, kif applikabbli, ***tal-inqas*** l-objettivi marbutin mas-sigurtà li ġejjin:

- (a) il-protezzjoni tad-data maħżuna, trasmessa jew ipproċessata b'xi mod ieħor, minn hżin, ipproċessar, aċċess jew divulgazzjoni aċċidentali jew mhux awtorizzata ***tul iċ-ċiklu tal-hajja kollu tal-prodott ICT, tas-servizz ICT jew tal-proċess ICT***;

- (b) il-protezzjoni tad-data maħzuna, trasmessa jew ipproċessata b'xi mod ieħor milli tinqered, ■ tintilef jew tiġi mmodifikata b'mod aċċidentali jew mhux awtorizzat **jew minn nuqqas ta' disponibbiltà tul iċ-ċiklu tal-hajja kollu tal-prodott ICT, tas-servizz ICT jew tal-proċess ICT;**
- (c) ■ li persuni, programmi jew magni awtorizzati jkunu jistgħu biss jaċċessaw id-data, is-servizzi jew il-funzjonijiet li għalihom jirreferu d-drittijiet tagħhom ta' aċċess;
- (d) ***l-identifikazzjoni u d-dokumentazzjoni ta' dipendenzi u vulnerabbiltajiet maghrufa;***
- (e) ir-registrazzjoni ta' liema data, servizzi jew funzjonijiet ikunu ġew **aċċessati, użati jew ipproċessati b'xi mod ieħor**, il-hinijiet ta' meta sar dan u minn min;
- (f) ikun possibbli li jiġi vverifikat liema data, servizzi jew funzjonijiet ikunu ġew aċċessati, użati jew ipproċessati b'xi mod ieħor, il-hinijiet ta' meta sar dan u minn min;
- ga) *il-verifikazzjoni li l-prodotti ICT,- servizzi ICT u proċessi tal-ICT ma jkunx fihom vulnerabbiltajiet maghrufa;***
- (h) l-istabbiliment mill-ġdid tad-disponibbiltà u l-aċċess għad-data, is-servizzi u l-funzjonijiet mingħajr dewmien fil-każ ta' inċident fiżiku jew tekniku;
- (i) ***li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT ikunu siguri b'mod awtomatiku u mid-disinn;***
- (j) ■ ***li l-prodotti ICT, servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT jiġu pprovduti b'software u hardware aġġornati li ma jkunx fihom vulnerabbiltajiet maghrufa pubblikament***, u jiġu pprovduti b'mekkaniżmi għal aġġornamenti ■ sikuri.

Artikolu 52

Livelli ta' assicurazzjoni tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tispeċifika wiehed jew aktar mil-livelli ta' assicurazzjoni li ġejjin għall-**prodotti ICT , is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT**: 'bażiku', 'sostanzjali' jew 'għoli'. **Il-livell ta' assicurazzjoni għandu jkun proporzjonat mal-livell tar-riskju assoċjat mal-użu mahsub tal-prodott ICT, is-servizz ICT jew il-proċess tal-ICT, f'termini tal-probabbiltà u l-impatt ta' incident.**
2. Iċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u d-dikjarazzjonijiet **tal-konformità tal-UE għandhom jirreferu għal kwalunkwe livell ta' assicurazzjoni speċifikat fl-iskema** Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li skontu jkunu nharġu ċ-ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jew id-dikjarazzjoni ta' konformità tal-UE.
3. Ir-rekwiżiti ta' sigurtà li jikkorrispondu għal kull livell ta' assigurtazzjoni għandhom jiġu pprovduti fl-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni tal-ċibersigurtà, **inkluż il-funzjonalitajiet tas-sigurtà korrispondenti u l-grad ta' serjetà u approfondiment tal-evalwazzjoni** li għandu jsirli l-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT. ■
4. **Iċ-ċertifikat jew id-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE** għandhom jirreferu għal speċifikazzjonijiet tekniċi, standards u proċeduri relatati magħhom, inkluż kontrolli tekniċi, li l-għan tagħhom huwa li jnaqqsu r-riskju ta' incidenti ta' ċibersigurtà **jew jipprevenuhom.**

5. *Ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jew dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE li tirreferu għal-livell ta' assigurazzjoni "bażiku" għandhom jipprovdu assigurazzjoni li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li għalihom ikunu nharġu dak iċ-ċertifikat jew dik id-dikjarazzjoni ta' konformità tal-UE jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' sigurtà korrispondenti, inkluż il-funzjonalitajiet tas-sigurtà, u li jkunu ġew evalwati f'livell li hu intiż li jimminimizza r-riskji bażiċi magħrufa ta' inċidenti u attakki ċibernetiċi. L-attivitajiet ta' evalwazzjoni li jridu jittiehdu għandhom jinkludu tal-inqas rieżami tad-dokumentazzjoni teknika. Fejn tali reviżjoni ma tkunx adatta, għandhom isiru attivitajiet ta' evalwazzjoni b'effett ekwivalenti.*
6. *Ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà li jirreferi għal-livell ta' assigurazzjoni "sostanzjali" għandu jipprovdi assigurazzjoni li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li għalihom ikun inhareġ dak iċ-ċertifikat jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' sigurtà korrispondenti, inkluż il-funzjonalitajiet tas-sigurtà, u jkunu ġew evalwati evalwazzjoni f'livell intiż li jimminimizza r-riskji ċibernetiċi magħrufa, u r-riskju ta' inċidenti u attakki ċibernetiċi mwettqa minn atturi b'hiliet u riżorsi limitati. L-attivitajiet ta'evalwazzjoni li jridu jittiehdu għandha tinkludi tal-inqas dawn li ġejjin: rieżami biex jintwera n-nuqqas ta' vulnerabbiltajiet magħrufa pubblikament u ttestjar biex jintwera li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT jimplimentaw b'mod korrett il-funzjonalitajiet tas-sigurtà meħtieġa. Fejn kwalunkwe attivitajiet ta' evalwazzjoni ta' dan it-tip ma jkunux adatti, jistgħu jintużaw attivitajiet ta' evalwazzjoni ta' sostituzzjoni b'effett ekwivalenti.*

7. **■** *Ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà li jirreferi għal livell ta' assigurazzjoni "għoli" għandu jipprovdi assigurazzjoni li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT li għalihom ikun inhareġ dak iċ-ċertifikat jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' sigurtà korrispondenti, inkluż il-funzjonalitajiet tas-sigurtà, u li jkunu ġew evalwati f'livell inti li jnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju ta' attacchi ċibernetiċi tal-oghla livell imwettqa minn atturi b'hiliet u riżorsi sinifikanti.*

L-attivitajiet ta' evalwazzjoni li jridu jsiru għandhom jinkludu tal-inqas dawn li ġejjin: rieżami biex jintwera n-nuqqas ta' vulnerabbiltajiet magħrufa pubblikament; ittestjar biex jintwera li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT jimplimentaw b'mod korrett il-funzjonalitajiet tas-sigurtà meħtieġa sal-oghla livell; u valutazzjoni tar-reżistenza tagħhom kontra attakkanti esperti, billi jiġi ttestjat jekk tistax issir penetrazzjoni. Fejn kwalunkwe attivitajiet ta' evalwazzjoni ta' dan it-tip ma jkunux adatti, jistgħu jsiru attivitajiet ta' sostituzzjoni b'effett ekwivalenti.

8. *Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tispeċifika diversi livelli ta' evalwazzjoni skont kemm tkun serja u approfondita l-metodoloġija ta' evalwazzjoni użata. Kull wiehed mil-livelli ta' evalwazzjoni għandu jikkorrispondi għal wiehed mil-livelli ta' assigurazzjoni u għandu jkun definit b'tahlita adatta ta' komponenti ta' assigurazzjoni.*

Artikolu 53

Awtovalutazzjoni tal-konformità

1. *Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tippermetti l-awtovalutazzjoni tal-konformità taht ir-responsabbiltà esklużiva tal-manifattur jew tal-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT. L-awtovalutazzjoni tal-konformità għandha tkun permessa biss fir-rigward tal-prodotti ICT, -servizzi ICT, u proċessi tal-ICT li jipprezentaw riskju baxx li jikkorrispondi għal-livell ta' assigurazzjoni 'bażiku'.*

2. *Il-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT jista' johroġ dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE li tiddikjara li ġew issodisfati r-rekwiżiti stabbiliti fl-iskema. Permezz tal-hruġ ta' tali dikjarazzjoni, il-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT għandu jassumi r-responsabbiltà għall-konformità tal-prodott ICT, is-servizz ICT jew il-proċess tal-ICT mar-rekwiżiti stabbiliti fl-iskema.*
3. *Il-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT għandu jagħmel id-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE, id-dokumentazzjoni teknika, ul-informazzjoni rilevanti l-oħra kollha relatata mal-konformità tal-prodotti ICT jew is-servizzi ICT mal-iskema disponibbli lill-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà msemmija fl-Artikolu 58(1) għall-perijodu previst fl-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà korrispondenti. Kopja tad-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE għandha tiġi ppreżentata lill-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u lill-ENISA .*
4. *Il-hruġ ta' dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE huwa volontarju, sakemm ma jiġix speċifikat mod iehor fid-dritt tal-Unjoni jew fid-dritt tal-Istati Membri.*
5. *Id-dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE għandhom ikunu rikonoxxuti fl-Istati Membri kollha.*

Artikolu 54

Elementi tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. Skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandha tinkludi ***tal-inqas*** l-elementi li ġejjin:
  - (a) is-sugġett u l-kamp ta' applikazzjoni ***tal-iskema*** taċ-ċertifikazzjoni, inkluż it-tip jew il-kategoriji ta' prodotti ICT, servizzi ICT ***u proċessi*** tal-ICT koperti;
  - (b) ***deskrizzjoni ċara tal-għan tal-iskema u ta' kif l-istandards, il-metodi ta' evalwazzjoni u l-livelli ta' assigurazzjoni magħżula jikkorrispondu għall-htigijiet tal-utenti maħsuba tal-iskema;***
  - (c) ***referenzi għall-istandards internazzjonali, Ewropej jew nazzjonali applikati fl-evalwazzjoni jew fejn tali standards ma jkunux disponibbli jew adatti, għall-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li jissodisfaw ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness II għar-Regolament (UE) Nru 1025/2012 jew, jekk tali speċifikazzjonijiet ma jkunux disponibbli, għal speċifikazzjonijiet tekniċi jew rekwiżiti oħra taċ-ċibersigurtà definiti fl-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;***
  - (d) fejn applikabbli, livell ta' assigurazzjoni wieħed jew aktar;
  - (e) ***indikazzjoni ta' jekk tkunx permessa awtovalutazzjoni tal-konformità taht l-iskema;***

- (f) *fejn applikabbli, rekwiżiti speċifiċi jew addizzjonali li għalihom huma soġġetti l-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità sabiex tiġi garantita l-kompetenza teknika tagħhom li jevalwaw ir-rekwiżiti taċ-ċibersigurtà;*
- (g) il-kriterji u l-metodi speċifiċi ta' evalwazzjoni li jirdu jintużaw, inkluż it-tipi ta' evalwazzjoni, sabiex jintwera li jinkisbu l-oġġettivi ta' sigurtà msemmija fl-Artikolu 51;
- (h) *fejn applikabbli, l-informazzjoni li hija meħtieġa għaċ-ċertifikazzjoni u li trid tingħata jew b'mod iehor titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità minn applikant;*
- (i) fejn l-iskema tipprevedi marki jew tikketti, il-kondizzjonijiet li skonthom jistgħu jintużaw tali marki jew tikketti;
- (j) ■ ir-regoli għall-monitoraġġ tal-konformità tal-prodotti ICT, tas-servizzi ICT *u tal-proċessi* tal-ICT mar-rekwiżiti taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà *jew id-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE*, inkluż mekkaniżmi li juri l-konformità kostanti mar-rekwiżiti taċ-ċibersigurtà speċifikati;
- (k) *fejn applikabbli, il-kondizzjonijiet għall-hruġ, il-manutenzjoni, it-tkomplija ■ u t-tiġdid taċ-ċertifikati Ewropju taċ-ċibersigurtà, kif ukoll il-kondizzjonijiet għall-estensjoni ■ jew it-tnaqqis tal-kamp ta' applikazzjoni taċ-ċertifikazzjoni;*
- (l) ir-regoli dwar il-konsegwenzi għall-prodotti ICT, is-servizzi ICT *u l-proċessi* tal-ICT li jkunu ġew iċċertifikati *jew li għalihom tkun inharġet dikjarazzjoni tal-konformità, iżda li ma jikkonformawx* mar-rekwiżiti *tal-iskema*;

(m) ir-regoli dwar kif għandhom jiġu rappurtati u indirizzati l-vulnerabbiltajiet marbutin maċ-ċibersigurtà fil- prodotti ICT, servizzi ICT **u proċessi** tal-ICT li ma kinux ġew identifikati preċedentement;

(n) **fejn applikabbli**, ir-regoli dwar iż-żamma ta' rekords minn korpi ta' valutazzjoni tal-konformità;

(o) l-identifikazzjoni ta' skemi nazżjonali **jew internazzjonali** taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jkopru l-istess tip jew kategoriji ta' prodotti ICT, servizzi ICT **u proċessi** tal-ICT , **rekwiżiti tas-sigurtà, metodi u kriterji ta' evalwazzjoni u livelli ta' assigurazzjoni**;

(p) il-kontenut **u l-format** taċ-ċertifikati **Ewropej taċ-ċibersigurtà u d-dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE** li jridu jinharġu;

(q) **il-perijodu tad-disponibbiltà tad-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE, id-dokumentazzjoni teknika, u l-informazzjoni rilevanti kollha mill-manifattur jew il-fornitur ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi** tal-ICT ;

(r) **il-perijodu ta' validità massimu taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà mahruġa taht l-iskema**;

(s) **il-politika ta' divulgazzjoni għal ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà mahruġa, emendati jew irtirati taht l-iskema**;

(t) **il-kondizzjonijiet għar-rikonoxximent reċiproku tal-iskemi taċ-ċertifikazzjoni ma' pajjiżi terzi**;

(u) fejn applikabbli, ir-regoli dwar kwalunkwe mekkaniżmu ta' rieżami bejn il-pari stabbilit mill-iskema għall-awtoritajiet jew korpi li jōhorgu ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà għal livell ta' assigurazzjoni 'għoli' skont l-Artikolu 56(6). Tali mekkaniżmu għandu jkun mingħajr preġudizzju għar-rieżami bejn il-pari previst fl-Artikolu 59;

(v) il-format u l-proċeduri li jridu jiġu segwiti mill-manifatturi jew il-fornituri tal-prodotti ICT, tas-servizzi ICT jew tal-proċessi tal-ICT fl-għoti u l-aġġornament tal-informazzjoni supplementari dwar iċ-ċibersigurtà f'konformità mal-Artikolu 55.

2. Ir-rekwiziti speċifikati tal-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandhom ikunu konsistenti ma kwalunkwe rekwizit legali applikabbli, b'mod partikolari r-rekwiziti li jirriżultaw mil-liġi armonizzata tal-Unjoni.
3. Fejn dan ikun previst minn att ġuridiku speċifiku tal-Unjoni, ċertifikat **jew dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE mahruġa** taht skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tintuża biex tintwera l-preżunzjoni ta' konformità mar-rekwiziti ta' dak l-att ġuridiku.
4. Fin-nuqqas ta' liġi armonizzata tal-Unjoni, il-liġi tal-Istati Membri tista' tipprevedi wkoll li skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà tista' tintuża biex tiġi stabbilita l-preżunzjoni tal-konformità mar-rekwiziti legali.

Artikolu 55

Informazzjoni supplimentari dwar iċ-ċibersigurtà għall-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT ċċertifikati

1. *Il-manifattur jew il-fornitur tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT iċċertifikati li għalihom tkun inharġet dikjarazzjoni ta' konformità tal-UE għandu jagħmel disponibbli pubblikament l-informazzjoni supplimentari dwar iċ-ċibersigurtà li ġejja:*
  - (a) *gwida u rakkomandazzjonijiet biex jassistu lill-utenti aħharin fil-konfigurazzjoni, l-installazzjoni, l-iskjerament, l-operat u l-manutenzjoni tal-prodotti ICT jew servizzi ICT;*
  - (b) *il-perijodu li matulu ser jiġi offrut l-appoġġ għas-sigurtà lill-utenti aħharin b'mod partikolari fir-rigward tad-disponibbiltà ta' aġġornamenti relatati maċ-ċibersigurtà;*
  - (c) *informazzjoni ta' kuntatt tal-manifattur jew fornitur u metodi aċċettati għar-riċeviment ta' informazzjoni dwar il-vulnerabbiltà mill-utenti aħharin u r-riċerkaturi tas-sigurtà;*
  - (d) *referenza għal repożitorji online li jelenkaw vulnerabbiltajiet divulgati pubblikament relatati mal-prodott ICT, servizz ICT jew proċess tal-ICT u ma' kwalunkwe parir rilevanti dwar iċ-ċibersigurtà.*
2. *L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tkun disponibbli f'forma elettronika u għandha tibqa' disponibbli u tiġi aġġornata kif mehtieg mill-inqas sal-iskadenza taċ-ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jew id-dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE korrispondenti.*

Artikolu 56

Ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. Għandu jiġi preżunt li l-prodotti ICT, is-servizzi ICT **u l-proċessi** tal-ICT li jkunu ġew iċċertifikati taħt skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottata skont l-Artikolu 49 ikunu konformi mar-rekwiżiti ta' tali skema.
2. Iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandha tkun volontarja, sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor fil-liġi tal-Unjoni ***jew fil-liġi tal-Istati Membri***.
3. ***Il-Kummissjoni għandha tivvaluta b'mod regolari l-effiċjenza u l-użu tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottati u jekk xi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà speċifikagħandhiex issir obbligatorja permezz ta' liġi rilevanti tal-Unjoni biex jiġi żgurat livell adegwat ta' ċibersigurtà tal-prodotti ICT, tas-servizzi ICT u tal-proċessi tal-ICT fl-Unjoni u jittejjeb il-funzjonament tas-suq intern. L-ewwel valutazzjoni għandha titwettaq sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2023, u valutazzjonijiet sussegwenti għandhom jitwettqu tal-inqas kull sentejn wara dan. Skont l-eżitu ta' dawk il-valutazzjonijiet, il-Kummissjoni għandha tidentifika l-prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT koperti minn skema taċ-ċertifikazzjoni eżistenti li jridu jkunu koperti minn skema taċ-ċertifikazzjoni obbligatorja.***

Bhala prijorità, il-Kummissjoni ghandha tiffoka fuq is-setturi elenkati fl-Anness II ghad-Direttiva (UE) 2016/1148, li ghandhom jiġu vvalutati mhux aktar tard minn sentejn wara l-adozzjoni tal-ewwel skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.

Meta thejji l-valutazzjoni, il-Kummissjoni ghandha:

- (a) tiehu kont ta' l-impatt tal-miżuri fuq il-manifatturi jew il-fornituri ta' tali prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT u fuq l-utenti f'termini ta' spiża ta' dawk il-miżuri u l-benefiċċji soċjetali jew ekonomiċi li jirriżultaw mil-livell imtejjeb antiċipat ta' sigurtà ghall-prodotti ICT, is-servizzi ICT fil-mira jew il-proċessi ICT;*
- (b) tiehu kont tal-eżistenza u l-implimentazzjoni tal-liġi rilevanti tal-Istati Membri u ta' pajjiżi terzi;*
- (c) twettaq proċess ta' konsultazzjoni miftuħ, trasparenti u inklużiv mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha u mal-Istati Membri;*
- (d) tiehu kont ta' kwalunkwe implimentazzjoni, il-miżuri u il-perijodi transitorji, b'mod partikolari fir-rigward tal-impatt possibbli tal-miżuri fuq il-manifatturi jew fornituri ta' prodotti ICT, is-servizzi ICT u l-proċessi tal-ICT, inkluż SMEs;*
- (e) tipproponi l-aktar mod rapidu u effiċjenti li bih trid tiġi implimentata t-transizzjoni minn skemi volontarji taċ-ċertifikazzjoni ghal dawk obbligatorji.*

4. Il-korpi tal-valutazzjoni tal-konformità msemmija fl-Artikolu 60 għandhom johorġu ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà skont dan l-Artikolu li jirreferu għal-livell ta' assigurazzjoni 'bażiku' jew 'sostanzjali' abbażi tal-kriterji inkluzi fl-iskema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 49.
5. B'deroga ■ mill-paragrafu 4, f'każijiet debitament ġustifikati, skema Ewropea *taċ-ċertifikazzjoni* taċ-ċibersigurtà tista' tipprevedi li ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà li jirriżultaw minn dik l-iskema jridu jinħarġu biss minn korp pubbliku. Tali korp ■ għandu jkun wieħed minn dawn li ġejjin:
- (a) awtorità nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-*ċibersigurtà* ■ msemmija fl-Artikolu 58(1); jew
  - (b) korp *pubbliku* li jkun akkreditat bħala korp ta' valutazzjoni tal-konformità skont l-Artikolu 60(1) ■ .

-
6. *Fejn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà adottata skont l-Artikolu 49 tehtieg livell ta' assigurazzjoni 'għoli', iċ-ċertifikat* Ewropew taċ-ċibersigurtà taht dik l-iskema jrid *jinħareġ biss minn awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà fil-każijiet li ġejjin, minn korp ta' valutazzjoni tal-konformità:*

- (a) *bl-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità nazzjonali responsabbli għaċ-
ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għal kull ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà
individwali mahruġ minn korp ta' valutazzjoni tal-konformità; jew*
- (b) *abbażi ta' delega ġenerali tal-kompitu ta' hruġ ta' tali ċertifikati Ewropej
taċ-ċibersigurtà lil korp ta' valutazzjoni tal-konformità mill-awtorità
nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*

7. Il-persuna fiżika jew ġuridika li tippreżenta l-prodotti ICT, is-servizzi ICT jew *il-proċessi* tal-ICT għaċ-ċertifikazzjoni għandha *tqiegħed għad-dispożizzjoni t tal-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà msemmija fl-Artikolu 58, fejn dik l-awtorità tkun il-korp li johroġ iċ-ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà*, jew il-korp tal-valutazzjoni tal-konformità msemmi fl-Artikolu 60 l-informazzjoni kollha meħtieġa biex twettaq iċ-ċertifikazzjoni.

8. *Id-detentur ta' ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà għandu jinforma lill-awtorità jew korp imsemmi fuil-paragrafu 7 bi kwalunkwe vulnerabbiltà jew irregolarità li jiskopri sussegwentement rigward is-sigurtà tal-prodott ICT, is-servizz ICT jew il-proċess tal-ICT iċ-ċertifikat li jista' jkollha impatt fuq il-konformità mar-rekwiżiti relatati maċ-ċertifikazzjoni. Dik l-awtorità jew korp għandu jibgħat dik l-informazzjoni mingħajr dewmien żejjed lill-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà kkonċernata.*

9. Ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà għandu jinħareġ *għall*-perijodu previst *fl-iskema* Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u jistgħu jiġġeddu **■**, dment li jibqgħu jiġu ssodisfati r-rekwiżiti rilevanti.

10. Ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà mahruġ skont dan l-Artikolu għandu jiġi rikonoxxut fl-Istati Membri kollha.

Artikolu 57

Skemi u ċertifikati nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà

1. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, l-iskemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u l-proċeduri relatati għall-prodotti ICT, is-servizzi ICT **u l-proċessi** tal-ICT li huma koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandhom jieqfu japplikaw mid-data stabbilita fl-att ta' implimentazzjoni adottat skont l-Artikolu 49(7). L-iskemi **nazzjonali** taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u l-proċeduri relatati għall-prodotti ICT, is-servizzi ICT **u l-proċessi** tal-ICT li mhumiex koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandhom jibqgħu jeżistu.
2. L-Istati Membri ma għandhomx jintroduċu skemi nazzjonali godda taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għall-prodotti ICT, is-servizzi ICT **u l-proċessi** tal-ICT koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li tkun fis-seħħ.
3. Iċ-ċertifikati eżistenti li nħarrġu skont skemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà **u li huma koperti minn skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà** għandhom jibqgħu validi sad-data tal-iskadenza tagħhom.
4. ***Bil-hsieb li tiġi evitata l-frammentazzjoni tas-suq intern, l-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni u lill-ECCG bi kwalunkwe intenzjoni li jfasslu skemi nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà godda .***

Artikolu 58

Awtoritajiet nazzjonali ta' taċ-ċertifikazzjoni taċ-*ċibersigurtà*

1. Kull Stat Membru għandu *jahtar awtorità nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà waħda jew aktar fit-territorju tiegħu, jew, bil-qbil ta' Stat Membru iehor, għandu jahtar awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà waħda jew aktar stabbiliti f'dak l-Istat Membru l-iehor biex ikunu responsabbli għall-kompiti superviżorji fl-Istat Membru tal-hatra.*
2. Kull Stat Membru għandu jinforma lill-Kummissjoni bl-identità tal-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà. *Fejn Stat Membru jahtar aktar minn awtorità waħda, huwa għandu jinforma wkoll lill-Kummissjoni dwar il-kompiti assenjati lil kull waħda minn dawk l-awtoritajiet.*
3. *Minghajr preġudizzju għall-punt (a) tal-Artikolu 48(4) u l-Artikolu 56(6), kull awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandha tkun indipendenti mill-entitajiet li tissorvelja fl-organizzazzjoni, fid-deċiżjonijiet dwar il-finanzjament, fl-istruttura ġuridika u fil-mod kif tiegħu d-deċiżjonijiet tagħha.*
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li *l-attivitajiet tal-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jirrigwardaw il-hruġ ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà msemmija fil-punt (a) tal-Artikolu 56(5) u fl-Artikolu 56(6) huma strettament separati mill-attivitajiet superviżorji tagħhom stabbiliti f'dan l-Artikolu u li dawk l-attivitajiet jitwettqu indipendentement minn xulxin.*

5. ***L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà*** jkollhom ir-rizorsi adegwati biex jeżerċitaw is-setgħat tagħhom u jwettqu l-kompiti tagħhom b'mod effettiv u effiċjenti.
5. Għall-implimentazzjoni effettiva ta' dan ir-Regolament, ikun adatt li l-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jipparteċipaw fil-ECCG b'mod attiv, effettiv, effiċjenti u sigur.
6. L-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-***ċibersigurtà*** █ għandhom:
- (a) ***jissorveljaw u jinfurzaw ir-regoli inklużi fl-iskemi*** Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà ***skont il-punt (j) tal-Artikolu 54(1) għall-monitoraġġ tal-konformità tal-*** prodotti ICT, is-servizzi ICT ***u l-proċessi tal-ICT mar-rekwiżiti taċ-ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà*** li jkunu nħarġu ***fit-territorji rispettivi tagħhom, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet tas-sorveljanza tas-suq rilevanti l-oħra;***
- (b) ***jimmonitorjaw il-konformità ma' u jinfurzaw, l-obbligi tal-manifatturi jew il-fornituri tal-***prodotti ICT, is-servizzi ICT ***ul- proċessi tal-ICT li jkunu*** stabbiliti fit-territorji rispettivi tagħhom ***u li jwettqu awtovalutazzjoni tal-konformità, u għandhom b'mod partikolari jimmonitorjaw il-konformità ma' u jinfurzaw l-obbligi ta' tali manifatturi jew fornituri stabbiliti fl-Artikolu 53(2) u (3) u fl-iskema*** korrispondenti Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (c) ***mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 60(3), jassistu u jappoġġaw b'mod attiv lill-korpi nazzjonali ta' akkreditazzjoni fil-monitoraġġ u s-supervizjoni tal-***attivitajiet tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, għall-fini ta' dan ir-Regolament; █

- (d) *jimmonitorjaw u jissorveljaw l-attivitajiet tal-korpi pubbliċi msemmija fl-Artikolu 56(5);*
- (e) *fejn applikabbli jawtorizzaw lill-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità skont mal-Artikolu 60(3) u jirrestringu, jissospendu jew jirtiraw l-awtorizzazzjoni eżistenti fejn il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità jiksru rekwiżiti ta' dan ir-Regolament;*
- (f) *jitrattaw l-ilmenti mressqa minn persuni fiżiċi jew ġuridiċi fir-rigward ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà maħruġa minn awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jew, ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà maħruġa minn korpi ta' valutazzjoni tal-konformità skont l-Artikolu 56(6) jew fir-rigward ta' dikjarazzjonijiet ta' konformità tal-UE maħruġa skont l-Artikolu 53, u għandhom jinvestigaw is-sugġett ta' tali ilmenti safejn ikun adatt, u għandhom jinfurmaw lill-ilmentatur dwar il-progress u l-eżitu tal-investigazzjoni f'perijodu raġonevoli;*
- (g) *jipprovdu rapport sommarju annwali dwar l-attivitajiet imwettqa skont il-punti (b), (c) u (d) ta' dan il-paragrafu jew skont il-paragrafu 8 lill-ENISA u lill-ECCG;*

(d) jikkooperaw ma' awtoritajiet nazzjonali oħra ■ responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** jew awtoritajiet pubbliċi oħra, inkluż billi jikkondividu l-informazzjoni dwar in-nuqqas ta' konformità possibbli tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT **ul- proċessi** tal-ICT mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament jew mar-rekwiżiti ta' skemi speċifiċi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà; u

- (i) jimmonitorjaw l-iżviluppi rilevanti fil-qasam taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.
8. Kull awtorità nazzjonali ■ responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** għandu jkollha mill-inqas is-setgħat li ġejjin:
- (a) li titlob lill-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità ■ , lid-detenturi ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà **u lil min johroġ dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE** biex jipprovdu kwalunkwe informazzjoni li teħtieġ biex twettaq il-kompiti tagħha;
- (b) li twettaq l-investigazzjonijiet, fil-forma ta' awditi, tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità ■ , tad-detenturi ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà **u ta' min johroġ dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE**, għall-fini li tivverifika l-konformità tagħhom ma' dan it-Titolu;
- (c) li tieħu miżuri adatti, f'konformità mal-liġi nazzjonali, sabiex tiżgura li l-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità ■ , id-detenturi ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà **u min johroġ dikjarazzjoni tal-konformità tal-UE** jikkonformaw ma' dan ir-Regolament jew ma' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (d) li tikseb aċċess għas-sede ta' kwalunkwe korp ta' valutazzjoni tal-konformità jew ta' detenturi ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà, bil-għan li twettaq investigazzjonijiet f'konformità mal-liġi tal-Unjoni jew mal-liġi proċeduralital-Istati Membri;

- (e) li tirtira, f'konformità mal-liġi nazzjonali, ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà ***mahruga mill-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jew*** ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà mahruga minn korpi ta' valutazzjoni tal-konformità ***skont l-Artikolu 56(6)***, meta tali ċertifikati ma jikkonformawx ma' dan ir-Regolament jew ma' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (f) li timponi pieni f'konformità mal-liġi nazzjonali, kif previst fl-Artikolu 65, u li tehtieg il-waqfien immedjat tal-ksur tal-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament.

8. L-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-***ċibersigurtà*** għandhom jikkooperaw bejniethom u mal-Kummissjoni, b'mod partikolari, billi jiskambjaw informazzjoni, esperjenza u prattiki tajba fir-rigward taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u kwistjonijiet tekniċi rigward iċ-ċibersigurtà ta' prodotti ICT, servizzi ICT ***u proċessi*** tal-ICT.

Artikolu 59

Rieżami bejn il-pari

- 1. Bil-hsieb li jinkisbu standards ekwivalenti fl-Unjoni kollha fir-rigward ta' ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà u dikjarazzjonijiet tal-konformità tal-UE, l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandhom ikunu soġġetti għal rieżami bejn il-pari.***
- 2. Ir-rieżami bejn il-pari għandu jitwettaq abbażi ta' kriterji u proċeduri ta' evalwazzjoni korretti u trasparenti, b'mod partikolari dwar ir-rekwiżiti strutturali, proċesswali u tar-riżorsi umani, il-kunfidenzjalità u l-ilmenti.***

3. Ir-rieżami bejn il-pari jivvaluta:

**(a) fejn applikabbli, jekk l-attivitajiet tal-awtoritajiet nazzjonali taċ-
ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà li jirrigwardaw il-hruġ ta' ċertifikati Ewropej
taċ-ċibersigurtà msemmija fil-punt (a) tal-Artikolu 56(5) u fl-Artikolu 56(6)
huma strettament separati mill-attivitajiet superviżorji tagħhom stabbiliti fl-
Artikolu 58 u jekk dawk l-attivitajiet jitwettqux indipendentement minn
xulxin;**

**(b) il-proċeduri għas-superviżjoni u l-infurzar tar-regoli għall-monitoraġġ tal-
konformità ta' prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT maċ-ċertifikati Ewropej taċ-
ċibersigurtà skont il-punt (a) tal-Artikolu 58(7),**

**(c) il-proċeduri għall-monitoraġġ u l-infurzar tal-obbligi tal-manifatturi jew il-fornituri
ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT skont il-punt (b) tal-Artikolu 58(7);**

**(d) il-proċeduri għall-monitoraġġ, l-awtorizzazzjoni u s-superviżjoni tal-
attivitajiet tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità;**

**(e) fejn applikabbli, jekk il-persunal tal-awtoritajiet jew il-korpi li johorġu
ċertifikati għal livell ta' assigurazzjoni 'għoli' skont l-Artikolu 56(6)
ikollhomx l-għarfien espert adatt.**

**4. Ir-rieżami bejn il-pari għandu jitwettaq minn tal-inqas żewġ awtoritajiet nazzjonali
taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà ta' Stati Membri ohra u mill-Kummissjoni u
għandu jitwettaq tal-inqas darba kull hames snin. L-ENISA tista' tipparteċipa fir-
rieżami bejn il-pari.**

5. *Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni li jstabilixxu pjan ghar-rieżami bejn il-pari li jkopri perijodu ta' mill-inqas hames snin, jistipula l-kriterji dwar il-kompożizzjoni tat-tim tar-rieżami bejn il-pari, il-metodoloġija li trid tintuża fir-rieżami bejn il-pari, u l-iskeda, il-frekwenza u kompiti oħra relatati magħha. Fl-adozzjoni ta' dawk l-atti ta' implimentazzjoni, il-Kummissjoni għandha tiehu kont b'mod dovut tal-fehmiet tal-ECCG. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 66(2).*
6. *L-eżiti tar-rieżamijiet bejn il-pari għandhom jiġu eżaminati mill-ECCG, li għandu jfassal sommarji li jistgħu jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-pubbliku u li għandu, fejn mehtieg, johroġ linji gwida jew rakkomandazzjonijiet dwar azzjonijiet jew miżuri li għandhom jittieħdu mill-entitajiet ikkonċernati.*

Artikolu 60

Korpi ta' valutazzjoni tal-konformità

1. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom jiġu akkreditati mill-korpi nazzjonali ta' akkreditament imsemmi fir-Regolament (KE) Nru 765/2008. Tali akkreditament għandu jinhareġ biss meta l-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness għal dan ir-Regolament.
  - 1a. *Fejn ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jinhareġ minn awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà skont il-punt (a) tal-Artikolu 56(5) u l-Artikolu 56(6), il-korp taċ-ċertifikazzjoni tal-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandu jiġi akkreditat bhala korp ta' valutazzjoni tal-konformità skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.*

1b. Fejn l-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà jistabbilixxu rekwiżiti speċifiċi jew addizzjonali skont il-punt (f) tal-Artikolu 54(1), huma biss korpi ta' valutazzjoni tal-konformità li jissodisfaw dawk ir-rekwiżiti li jiġu awtorizzati mill-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà biex iwettqu kompiti taħt dawn l-iskemi.

2. L-akkreditament imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jinhareġ lill-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għal perijodu massimu ta' ħames snin u tista' tiġgedded bl-istess kondizzjonijiet, dment li l-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jkun għadu jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Artikolu. Il-korpi nazzjonali ta' akkreditament għandhom **jieħdu l-miżuri adatti kollha f'perijodu ta' żmien raġonevoli biex jirrestringu, jissospendu jew jirrevokaw l-akkreditament ta' korp ta' valutazzjoni tal-konformità** maħruġ skont il-paragrafu 1 fejn il-kondizzjonijiet għall-akkreditament ma jkunux ġew issodisfati jew ma jibqgħux jiġu ssodisfati, jew fejn il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jikser dan ir-Regolament.

Artikolu 61

Notifika

1. Għal kull skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, l-awtoritajiet nazzjonali ■ taċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar ■ il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità li jkunu ġew akkreditati **u, fejn applikabbli, awtorizzati skont l-Artikolu 60(3)** biex joħorġu ċertifikati Ewropej taċ-ċibersigurtà fl-livelli ta' assigurazzjoni speċifiċi kif imsemmi fl-Artikolu 52. L-awtoritajiet nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni bi kwalunkwe tibdil sussegwenti f'dan ir-rigward mingħajr dewmien żejjed.
2. Sena wara d-dhul fis-seħħ ta' skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, il-Kummissjoni għandha tippubblika lista tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità notifikati skont dik l-iskema f' *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

3. Jekk il-Kummissjoni tirċievi notifika wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu **21**, għandha tippubblika l-emendi għal-lista ta' korpi ta' valutazzjoni tal-konformità notifikati f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* fi żmien xahrejn mid-data meta tirċievi dik in-notifika.
4. Awtorità nazzjonali ■ taċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** tista' tippreżenta talba lill-Kummissjoni biex jitneħħa korp ta' valutazzjoni tal-konformità nnotifikat minn dik l-awtorità mil-lista msemmija fil-paragrafu 2. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-emendi korrispondenti għal-lista f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* fi żmien xahar mid-data li fiha tirċievi t-talba tal-awtorità nazzjonali ■ responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà**.
5. Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni biex tistabbilixxi è-ċirkostanzi, il-formati u l-proċeduri għan-notifiki msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 66(2).

Artikolu 62

Grupp Ewropew taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà

1. Għandu jiġi stabbilit Grupp Ewropew taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà (il-ECCG).
2. Il-ECCG għandu jkun magħmul minn **rappreżentanti tal-awtoritajiet nazzjonali** responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** ■ **jew** rappreżentanti ta' ■ awtoritajiet nazzjonali **rilevanti oħra**. **Membru tal-ECCG ma għandux jirrappreżenta aktar minn żewġ Stati Membri.**

3. ***Partijiet ikkonċernati u partijiet terzi rilevanti jistghu jiġu mistiedna biex jattendu laqgħat tal-ECGG u li jiehdu sehem fil-hidma tiegħu.***

4. Il-ECGG għandu jkollu l-kompiti li ġejjin:

- (a) li jagħti pariri u jassisti lill-Kummissjoni fil-hidma tagħha biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni konsistenti ta' dan it-Titolu, b'mod partikolari fir-rigward ***tal-programm ta' hidma kontinwu tal-Unjoni***, ta' kwistjonijiet relatati mal-politika dwar iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, il-koordinazzjoni ta' approċċi ta' politika u t-tnejjija ta' skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (b) li jassisti, jagħti pariri u jikkoopera ***mal-ENISA*** fir-rigward tat-tnejjija ta' skema kandidata skont l-Artikolu 49;
- (c) ***li jadotta opinjoni dwar l-iskemi kandidati preparati mill-ENISA skont l-Artikolu 49;***
- (d) li ***jitolb lill-ENISA*** tnejji skemi kandidati skont l-Artikolu ***48(2)***;
- (e) li jadotta opinjonijiet indirizzati lill-Kummissjoni relatati mal-manutenzjoni u r-rieżami ta' skemi eżistenti Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (f) li jeżamina żviluppi rilevanti fil-qasam taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u li jiskambja ***informazzjoni u*** tal-aqwa prattiki dwar skemi taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;

- (g) li jiffacilita l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali **■** responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-**ċibersigurtà** taht dan it-Titolu permezz tat-**tishih tal-kapaċitajiet u** l-iskambju ta' informazzjoni, b'mod partikolari bl-istabbiliment ta' metodi għall-iskambju effiċjenti ta' informazzjoni relatata ma' kwistjonijiet rigward iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà;
- (h) *li jipprovdi appoġġ għall-implimentazzjoni tal-mekkaniżmi ta' rieżami bejn il-pari f'konformità mar-regoli stabbiliti fi skema Ewropea taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà skont il-punt (u) tal-Artikolu 54(1).*
- ia) *li jiffacilita l-allinjament tal-iskemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà mal-istandards rikonoxxuti internazzjonalment, inkluż billi jirrieżamina skemi eżistenti Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u, fejn adatt, jagħmel rakkomandazzjonijiet lill-ENISA biex tikkollabora ma' organizzazzjonijiet internazzjonali rilevanti tal-istandardizzazzjoni biex jiġu indirizzati insuffiċjenzi jew lakuni fl-istandards rikonoxxuti internazzjonalment disponibbli.*

5. Bl-ghajjnuna tal-ENISA, il-Kummissjoni għandha tippresiedi l-ECCG, u l-Kummissjoni għandha ttipprovdi lill-ECCG b'segretarjat skont il-punt (e) tal-Artikolu 8(1).

Artikolu 63

Dritt li jitressaq ilment

1. *Persuni fiżiċi u ġuridiċi għandu jkollhom id-dritt li jressqu lment quddiem min johroġ ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà jew, meta l-ilment ikun jirrigwarda ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà mahruġ minn korp ta' valutazzjoni tal-konformità li jaġixxi f'konformità mal-Artikolu 56(6), quddiem l-awtorità nazzjonali rilevanti responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà.*
2. *L-awtorità jew il-korp li quddiemu jkun tressaq l-ilment għandhom jinformaw lill-ilmentatur dwar il-progress tal-proċedimenti u d-deċiżjoni mehuda, u għandhom jinformaw lil min ikun għamel l-ilment bid-dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv kif imsemmi fl-Artikolu 64.*

Artikolu 64

Dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv

1. *Minkejja kwalunkwe rimedju amministrattiv jew nongudizzjarju iehor, persuni fiżiċi u ġuridiċi għandu jkollhom id-dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv fir-rigward ta':*
  - (a) *deċiżjonijiet mehuda minn awtorità jew korp imsemmija fl-Artikolu 63(1) inkluż, fejn applikabbli, fir-rigward tal-hruġ mhux adatt, in-nuqqas ta' hruġ jew ir-rikonossiment ta' ċertifikat Ewropew taċ-ċibersigurtà li dawk il-persuni fiżiċi u ġuridiċi jkollhom fil-pussess tagħhom;*
  - (b) *in-nuqqas li tittiehed azzjoni dwar ilment imressaq quddiem awtorità jew korp imsemmi fl-Artikolu 63(1).*

2. *Il-proċedimenti skont dan l-Artikolu għandhom jitressqu quddiem il-qrati tal-Istat Membru li fih ikunu jinstabu l-awtorità jew il-korp li kontrihom ikun qed jintalab rimedju ġudizzjarju.*

Artikolu 65

Pieni

L-Istati Membri għandhom jistipulaw ir-regoli dwar il-pieni applikabbli għall-ksur ta' dan it-Titolu u għall-ksur ta' skemi Ewropej taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, u għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-pieni previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom mingħajr dewmien jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar dawk ir-regoli u dwar dawk il-miżuri u għandhom jinnotifikawha bi kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwahom.

TITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 66

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat fis-sens tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-punt (b) tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 67

Evalwazzjoni u rieżami

1. Sa .....[hames snin wara d-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament], u kull hames snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tevalwa l-impatt, l-effettività u l-effiċjenza tal-ENISA u ta'prattiki tax-xogħol tagħha, l-htieġa possibbli li jiġi mmodifikat il-mandat tal-ENISA u l-implikazzjonijiet finanzjarji ta' kwalunkwe tali modifika. L-evalwazzjoni għandha tieħu kont ta' kwalunkwe feedback pprovdut mill-ENISA b'rispons għall-attivitajiet tagħha. Fejn il-Kummissjoni tqis li l-operazzjoni kontinwa tal-ENISA ma għadhiex iġġustifikata fid-dawl tal-objettivi, il-mandat u l-kompiti assenjati lilha, Il-Kummissjoni tista' tipproponi li dan ir-Regolament jiġi emendat fir-rigward tad-dispożizzjonijiet relatati mal-ENISA.
2. L-evalwazzjoni għandha tivvaluta wkoll l-impatt, l-effettività u l-effiċjenza tad-dispożizzjonijiet tat-Titolu III ta' dan ir-Regolament fir-rigward tal-objettivi li jiġi żgurati livell adegwat ta' ċibersigurtà tal-prodotti ICT, servizzi ICT **u proċessi** tal-ICT fl-Unjoni u li jittejjeb il-funzjonament tas-suq intern.
3. ***L-evalwazzjoni għandha tivvaluta jekk ikunux meħtieġa rekwiżiti taċ-ċibersigurtà essenzjali għall-aċċess għas-suq intern sabiex jiġi evitat li prodotti ICT, servizzi ICT u proċessi tal-ICT li ma jissodisfawx ir-rekwiżiti bażiċi taċ-ċibersigurtà jidhlu fis-suq tal-Unjoni.***

3. Sa... [hames snin wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament], u kull hames snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tgħaddi rapport dwar l-evalwazzjoni flimkien mal-konklużjonijiet tagħha lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Bord ta' Tmexxija. Is-sejbiet ta' dak ir-rapport għandhom isiru pubbliċi.

Artikolu 68

Thassir u suċċessjoni

1. Ir-Regolament (UE) Nru 526/2013 jithassar b'effett minn ... [id-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament].
2. Ir-referenzi għar-Regolament (UE) Nru 526/2013 u għall-ENISA kif stabbilit minn dak ir-Regolament għandhom jinftiehem bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għall-ENISA kif stabbilit b'dan ir-Regolament.
3. L-ENISA kif stabbilita b'dan ir-Regolament għandha tissucciedi l-ENISA kif stabbilita mir-Regolament (UE) Nru 526/2013 fir-rigward ta' kull dritt ta' proprjetà, ftehimiet, obbligi legali, kuntratti ta' impjeg, impenji u responsabbiltajiet finanzjarji. Id-deċiżjonijiet kollha tal-Bord ta' Tmexxija u tal-Bord Eżekuttiv adottati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 526/2013 għandhom jibqgħu validi, dment li huma jikkonformaw ma' dan ir-Regolament.
4. L-ENISA għandha tiġi stabbilita għal perijodu ta' żmien indefinit minn ... [id-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament].5. Id-Direttur Eżekuttiv mahtur skont l-Artikolu 24(4) tar-Regolament (UE) Nru 526/2013 għandu jibqa' fil-kariga u jeżerċita d-dmirijiet tad-Direttur Eżekuttiv kif imsemmi fl-Artikolu 20 ta' dan ir-Regolament għall-bqija tal-mandat tal-kariga tad-Direttur Eżekuttiv. Il-kundizzjonijiet l-oħra tal-kuntratt tiegħu jew tagħha għandhom jibqgħu l-istess.
6. Il-membri tal-Bord ta' Tmexxija u s-supplenti tagħhom mahtura skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) Nru 526/2013 għandhom jibqgħu fil-kariga u jeżerċitaw il-funzjonijiet tal-Bord ta' Tmexxija kif imsemmi fl-Artikolu 15 ta' dan ir-Regolament għall-bqija tal-mandat tagħhom.

Artikolu 69
Dhul fis-sehh

1. Dan ir-Regolament ghandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Ufficjali tal-Unjoni Ewropea*.
2. ***L-Artikoli 58, 60, 61, 63, 64 u 65 ghandhom japplikaw minn ... [24 xahar wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament]***.

Dan ir-Regolament ghandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

ANNEX

REKWIŻITI LI GĦANDHOM JIĠU SSODISFATI MILL-KORPI TA' VALUTAZZJONI TAL-KONFORMITÀ

Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità li jixtiequ jiġu akkreditati għandhom jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

1. Korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkun stabbilit skont il-liġi nazzjonali u għandu jkollu personalità ġuridika.
2. Korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkun korp terz li jkun indipendenti mill-organizzazzjoni jew mill-prodotti ICT, servizzi ICT ***jew proċessi*** tal-ICT li jivvaluta.
3. Korp li jappartjeni għal assoċjazzjoni kummerċjali jew federazzjoni professjonali li tirrappreżenta impriżi involuti fid-disinn, il-manifattura, il-forniment, l-assemblaġġ, l-użu jew il-manutenzjoni tal-prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT li jivvaluta jista', jitqies bħala korp ta' valutazzjoni tal-konformità, bil-kondizzjoni li juri l-indipendenza tiegħu u n-nuqqas ta' kwalunkwe konflitt ta' interess.

4. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, il-manigment ta' livell għoli tagħhom u l-persuni responsabbli għat-twettiq tal-kompiti marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità ma għandhomx ikunu d-disinjatur, il-manifattur, il-fornitur, l-installatur, ix-xerrej, is-sid, l-utent jew dak responsabbli għall-manutenzjoni tal-prodott ICT, servizz ICT *jew process* tal-ICT li jiġi vvalutat, jew r-rappreżentant awtorizzat ta' xi waħda minn dawk il-partijiet. Dik il-projbizzjoni ma għandiex tipprekludi l-użu tal-prodotti ICT vvalutati li huma meħtieġa għall-operazzjonijiet tal-korp ta' valutazzjoni tal-konformità jew l-użu ta' tali prodotti ICT għal finijiet personali.

5. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, il-manigment ta' livell għoli tagħhom u l-persuni responsabbli għat-twettiq tal-kompiti marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità, la għandhom ikunu involuti direttament fid-disinn, il-manifattura jew il-kostruzzjoni, fil-kummerċjalizzazzjoni, fl-installazzjoni, fl-użu jew fil-manutenzjoni tal-prodotti ICT, is-servizzi ICT *jew il-processi* tal-ICT li jiġu vvalutati, u lanqas ma għandhom jirrappreżentaw lill-partijiet inkarigati li jwettqu dawk l-attivitajiet. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, il-manigment ta' livell għoli tagħhom u l-persuni responsabbli għat-twettiq tal-kompiti marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità a għandhomx jieħdu sehem fl-ebda attività li tista' toħloq konflitt mal-indipendenza tal-gudizzju jew l-integrità tagħhom b'rabta mal-attivitajiet ta' valutazzjoni tal-konformità. Dik il-projbizzjonighandha tapplika, b'mod partikolari, għas-servizzi ta' konsulenza.

6. *Jekk korp ta' valutazzjoni tal-konformità jkun proprjetà ta' entità jew istituzzjoni pubblika jew ikun operat minnhom, l-indipendenza u n-nuqqas ta' kwalunkwe konflitt ta' interess għandhom ikunu żgurati bejn l-awtorità nazzjonali taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà u l-korp ta' valutazzjoni tal-konformità, u għandhom jiġu dokumentati.*
7. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tas-sussidjarji u s-sottokuntratturi tagħhom ma jaffettwawx il-kunfidenzjalità, l-oġġettività jew l-imparzjalità tal-attivitajiet tagħhom marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità.
8. Il-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità u l-persunal tagħhom għandhom iwettqu attivitajiet marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità bl-oġġla livell ta' integrità professjonali u bil-kompetenza teknika rekwizita fil-qasam speċifiku, u għandhom ikunu ħielsa minn kull pressjoni u perswazzjoni, li jistgħu jinfluwenzaw il-gudizzju tagħhom jew ir-riżultati tal-attivitajiet tagħhom marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità, inklużi pressjonijiet u perswazzjonijiet ta' natura finanzjarja, speċjalment fir-rigward ta' persuni jew gruppi ta' persuni b'interess fir-riżultati ta' dawk l-attivitajiet.

9. Korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkun kapaċi jwettaq il-kompiti kollha ta' valutazzjoni tal-konformità assenjati lilu skont dan ir-Regolament, irrispettivament minn jekk dawk il-kompiti jitwettqu mill-korp ta' valutazzjoni tal-konformità nnifsu, kif ukoll f'isem il-korp u taht ir-responsabbiltà tiegħu. ***Kwalunkwe sottokuntrattar għal, jew konsultazzjoni ta', persunal estern għandha tkun dokumentata b'mod adatt, ma għandha tinvolvi l-ebda intermedjarju u għandha tkun soġġetta għal ftehim bil-miktub li jkopri, fost affarijiet ohra, il-kunfidenzjalità u l-konflitti ta' interess. Il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità inkwistjoni għandu jerfa' r-responsabbiltà shiha tal-kompiti mwettqa.***
10. Fi kwalunkwe mument u għal kull proċedura ta' valutazzjoni tal-konformità u għal kull tip, kategorija jew subkategorija ta' prodotti ICT, is-servizzi ICT ***jew il-proċessi*** tal-ICT , korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu dawn il-htigijiet li ġejjin:
- (a) persunal b'għarfien tekniku u esperjenza biżżejjed u adatt biex iwettaq il-kompiti marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità;

(b) deskrizzjonijiet tal-proċeduri li f'konformità magħhom trid titwettaq il-valutazzjoni tal-konformità, biex tiġi żgurata t-trasparenza u ta' dawk il-proċeduri u l-possibbiltà tar-riproduzzjoni tagħhom. Dan għandu jkollu fis-seħħ il-politiki u l-proċeduri adatti li jiddistingwu bejn il-kompiti li jwettaq bhala korp notifikat skont l-Artikolu 61 u l-attivitajiet l-oħra tiegħu;

(c) proċeduri għat-twettiq ta' attivitajiet li jieħdu kont dovut tad-daqs ta' impriża, is-settur li fih topera, l-istruttura tagħha, il-grad ta' kumplessità tat-teknoloġija tal-prodotti ICT, tas-servizzi ICT *jew tal-proċessi* tal-ICT inkwistjoni u n-natura ta' massa jew ta' serje tal-proċess ta' produzzjoni.

11 Korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkollu l-mezzi meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tekniċi u amministrattivi b'rabta mal-attivitajiet marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità b'mod adatt, u għandu jkollu aċċess għat-tagħmir u l-facilitajiet kollha meħtieġa.

12. Il-persuni responsabbli biex iwettaq l-attivitajiet marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità għandu jkollu dan li ġejjin:
- (a) taħriġ tekniku u vokazzjonali sod li jkopri l-attivitajiet kollha marbutin mal-valutazzjoni tal-konformità;
  - (b) għarfien sodisfaċenti tar-rekwiziti tal-valutazzjonijiet tal-konformità li jwettqu u awtorità adegwata li jwettaq dawk il-valutazzjonijiet;
  - (c) għarfien u intendiment adatti dwar ir-rekwiziti applikabbli u l-istandards tal-ittestjar;
  - (d) il-kapaċità li jfassal ċertifikati, rekords u rapporti li juru li jkunu twettqu l-valutazzjonijiet tal-konformità.
13. Għandha tiġi garantita l-imparzjalità tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità, tal-manigment ta' livell għoli tagħhom, tal-persuni responsabbli għat-twettiq tal-attivitajiet tal-konformità, u ta' kwalunkwe *sottokuntrattur*.

14. Ir-remunerazzjoni tal-manigment ta' livell għoli u tal-persuni responsabbli għat-twettiq tal-attivitajiet ta' valutazzjoni tal-konformità ma għandhiex tiddependi mill-għadd ta' valutazzjonijiet tal-konformità mwettqa jew fuq ir-riżultati ta' dawk il-valutazzjonijiet.
15. Korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom jipprevedu polza tal-assigurazzjoni li tkopri r-responsabbiltà sakemm ir-responsabbiltà ma tingarrx mill-Istat Membru f'konformità mal-liġi nazzjonali tiegħu, jew l-Istat Membru nnifsu ma jkunx direttament responsabbli għall-valutazzjoni tal-konformità.
16. ***Il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità u l-persunal tiegħu, il-kumitati tiegħ , is-sussidjarji tiegħu, is-sottokuntratturi tiegħu, u kwalunkwe korp assoċjat jew persunal ta' korpi esterni ta' korp tal-valutazzjoni tal-konformità għandhom iżommu l-kunfidenzjalità u josservaw is-segretezza professjonali fir-rigward tal-informazzjoni kollha miksuba fit-twettiq tal-kompiti ta' valutazzjoni tal-konformità tagħhom skont dan ir-Regolament jew skont kwalunkwe dispozizzjoni tal-liġi nazzjonali li tagħti effett lil dan ir-Regolament, u hliet fejn id-divulgazzjoni tkun mehtieġa mil-liġi tal-Unjoni jew tal-Istat Membru li tali persuni jkunu soġġetti għaliha, hliet fir-rigward tal-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri li fihom jitwettqu l-attivitajiet tiegħu. Id-drittijiet ta' proprjetà intellettuali għandhom jiġu protetti. Il-korp ta' valutazzjoni tal-konformità għandu jkollu proċeduri dokumentati fis-seħħ fir-rigward tar-rekwiżiti ta' dan il-punt.***

17. ***Bl-eċċezzjoni tal-punt 16, ir-rekwiżiti ta' dan l-Anness ma għandhomx jipprekludu skambji ta' informazzjoni teknika u gwida regolatorja bejn korp ta' valutazzjoni tal-konformità u persuna li tapplika għaċ-ċertifikazzjoni jew li qed tikkunsidra tapplikax jew le għaċ-ċertifikazzjoni.***
18. ***Korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom joperaw f'konformità ma' sett ta' termini u kondizzjonijiet konsistenti, ġusti u raġonevoli, filwaqt li jittiehed kont tal-interessi tal-SMEs b'rabta mat-tariffi.***
19. Korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-istandard ***rilevanti li jkun armonizzat skont ir-Regolament (KE) Nru 765/2008 għall-akkreditazzjoni tal-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità li jwettqu ċ-ċertifikazzjoni ta' prodotti ICT, servizzi ICT jew proċessi tal-ICT.***
20. Korpi ta' valutazzjoni tal-konformità għandhom jiżguraw li l-laboratorji tal-ittestjar użati għall-finijiet ta' valutazzjoni tal-konformità jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-istandard ***rilevanti li jkun armonizzat skont ir-Regolament (KE) Nru 765/2008 għall-akkreditazzjoni tal-laboratorji li jwettqu l-ittestjar.***

Or. en